

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΕΑ

Τριμηνιαία Έκδοση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 118 ♦ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011 ♦ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ [πρώην Μέγαρο Σχολής Ευελπίδων] ΤΗΛ.: 210.88.27.380, FAX: 210.88.41.529

ΓΙΑΤΙ ΣΥΓΚΛΗΘΕΣΑΜΕ ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

(Το Ιστορικό των επαφών και οι παλινωδίες)
του Χαράλαμπου Αθανασίου
Προέδρου της Ένωσης

Α. Η Πανδικαστική συγκέντρωση στις 10 Μαρτίου 2011, κατά την οποία παραβρέθηκαν χίλιοι, περίπου, συνάδελφοι όλων των κλάδων και βαθμών έθεσε 4 στόχους:

1. Οι Δικαστικοί Λειτουργοί, ως άμεσα όργανα του Κράτους, δεν μπορούν να ενταχθούν στον ασφαλιστικό φορέα ΙΚΑ, όπως δεν εντάσσονται και οι λειτουργοί των άλλων δύο εξουσιών του Κράτους (Νομοθετικής και Εκτελεστικής).
  2. Επιτάχυνση των δικών, με την άμεση κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Λειτουργών και Υπαλλήλων και την ταχεία μηχανοργάνωση όλων των δικαστικών υπηρεσιών.
  3. Καταβολή των αναδρομικών σε όσους συναδέλφους δεν προεξόφλησαν, με άμεση δέσμευση του Υπουργείου Οικονομικών προς το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο περί εξόφλησης των σχετικών ποσών και
  4. Διατήρηση των αποδοχών μας (μετά τις μειώσεις) στα επίπεδα των αποδοχών των άλλων λειτουργών του Κράτους (Βουλευτών κλπ) και ζητήσαμε αναλογικότητα στις μειώσεις.
- Β. Τι έγινε έκτοτε, παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις των Ενώσεων και τις αντίστοιχες διαβεβαιώσεις:
1. Παραμένουμε στο ΙΚΑ, ενώ όλοι συμφωνούσαν ότι αυτό είναι αντισυνταγματικό.
  2. Αντί κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων, είχαμε και μείωση με το νόμο 3994/2011.
  3. Η καταβολή των αναδρομικών αναστέλλεται συνεχώς με Υπουργικές αποφάσεις, με συνέπεια την κατάρρευση των δικαστικών αποφάσεων.
  4. Οι αποδοχές μας μειώθηκαν κατά 40%, περίπου, μείωση που είναι η μεγαλύτερη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
  5. Επί πλέον καταργήθηκαν οι μισθολογικές προαγωγές κλπ.

Διερωτώμεθα:

Πρόκειται για απλές παραλείψεις ή για συστηματική και ενσυνείδητη υποβάθμιση της Δικαιοσύνης, για να καμφθεί το φρόνημα των λειτουργών της;

Αν συμβαίνει το πρώτο, γιατί δεν γίνονται διορθωτικές παρεμβάσεις;

Αν συμβαίνει το δεύτερο, απαντάμε ότι διαπράττουν ολέθριο λάθος όσοι πιστεύουν ότι οι δικαστικοί λειτουργοί θα καμφθούν και θα υπαλληλοποιηθούν.

Η εμπειρία, η υπευθυνότητα και η ιστορική διαδρομή των παλαιότερων από εμάς και η μαχητικότητα και τα όνειρα των νεωτέρων συναδέλφων αποτελούν φραγμό για τέτοιες πρακτικές.

Συνάδελφοι,

Δεν επιθυμούμε αντιπαλότητα ή αντιδικία με κανέναν, πολύ περισσότερο με την Κυβέρνηση, (εξάλλου, στην Κυβέρνηση υπάρχουν φωνές που μας στηρίζουν), αλλά είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπισθούμε τη Συνταγματική μας θέση και την κοινωνική μας αποστολή.

Στον αγώνα αυτόν, κανείς δεν περισεύει. Όλοι μαζί.

ΨΗΛΑ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ.

(Στο επόμενο φύλλο το ρεπορτάζ και οι αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Στις σελ. 6 & 7 ένα διήγημα του επίτιμου Προέδρου του Α.Π. κ. Βασιλείου Νικόπουλου.

Η ΤΡΟΪΚΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Μια απάντηση στη Συντονιστική Επιτροπή των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων

Σχετικά με την ανακοίνωση της Συντονιστικής Επιτροπής των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, αναφορικά με την πρόσφατη επίσκεψη της Τρόϊκας στα Δικαστήρια, οι Πρόεδροι των Δικαστικών Ενώσεων δήλωσαν τα ακόλουθα:

Η θέση, που εξέφρασε η Συντονιστική Επιτροπή των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, ως προς την στάση των εκπροσώπων των Δικαστικών Ενώσεων, κατά την επίσκεψη της Τρόϊκας στο Πρωτοδικείο Αθήνας, υπήρξε, κατ' επιεική χαρακτηρισμό, ατυχής και απαξιωτική κατά περιεχόμενο και ελλιπής ως προς την πληροφόρηση.

Οι Έλληνες Δικαστικοί Λειτουργοί είτε δια των εκπροσώπων τους είτε οι ίδιοι, ουδέποτε και σε ουδένα εκχώρησαν τα δικαιδοτικά τους δικαιώματα και την κατοχυρωμένη συνταγματικά λειτουργική τους ανεξαρτησία. Συνεπώς, ανακοινώσεις τέτοιου ύφους και περιεχομένου, τις επιστρέφουν σε αυτούς, που με τόση ελευθεριότητα και έλλειψη μέτρου, διατύπωσαν.

Η συνάντηση της Τρόϊκας, με εκπροσώπους Δικαστικής Ένωσης και του Προϊσταμένου του Πρωτοδικείου, αφορούσε θέματα ενημέρωσης αναφορικά με τη μηχανοργάνωση και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την επιτάχυνση των δικών και δεν ήταν δυνατό ούτε επιτρεπτό να υπεισέλθουν σε ζητήματα που άπτονται της δικαιδοτικής κρίσης των δικαστικών λειτουργών και του τρόπου με τον οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους.

Ο διάλογος, η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων, είναι πάγια τακτική των Δικαστικών Ενώσεων, οι οποίες δεν διακατέχονται από ξενοφοβία και δεν κυριαρχούνται από ιδεοληψίες παλαιάς κοπής.

Η αποστροφή δε της ανακοίνωσης ότι οι εκπρόσωποι των Δικαστικών Ενώσεων «επέδειξαν τον Ξένιο Δία στους επισκέπτες επιβραβεύόμενοι από αυτούς με την προφανή εξαίρεσή τους από το ενιαίο μισθολόγιο», είναι, τουλάχιστον, προσβλητική και ζητούμε την ανάκλησή της. Άλλωστε, θέλουμε να πιστεύουμε, ότι η αποστροφή αυτή αποτελεί εκφραστική εκτροπή του συντάκτη αυτής, η οποία δεν βρίσκει σύμφωνα τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής και, βέβαια, του Δικηγορικού κόσμου, ο οποίος δεν επιθυμεί την απομόνωση του μεγαλύτερου και ιστορικότερου επιστημονικού Συλλόγου της Χώρας.

Η Ελληνική Δικαιοσύνη ήταν, είναι και θα είναι εγγυητρια των ατομικών δικαιωμάτων και δεν χρειάζεται υποδείξεις και μάλιστα τέτοιου ύφους από οιονδήποτε.

Αν κάποιος φοβούνται τον διάλογο και την επικοινωνία, είναι ζήτημα που τους αφορά και πρέπει αυτούς να προβληματίζεται και σε κάθε περίπτωση δεν είναι επιτρεπτό να μετασχηματίζουν τις φοβίες αυτές σε επίδειξη πνεύματος ανεξαρτησίας.

Οι Πρόεδροι των Ενώσεων

Χαράλαμπος Αθανασίου, Αρεοπαγίτης
Χρήστος Παπανικολάου, Πάρεδρος ΣτΕ
Γεώργιος Φαλτσάτος, Πρ. Εφετών Δ.Δ.
Παναγιώτης Μπρακουμάτσος, Αντεισαγγελέας Εφετών
Νικόλαος Αγγελάρας, Αντιπρόεδρος Ελ. Συνεδρίου

Σημείωση

Η ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος αποκατέστησε τα πράγματα. (βλ. σελ. 12)

Το σχετικό Δελτίο Τύπου της ένωσης σελ. 12

Οι Δικαστικοί Υπάλληλοι είναι σε απόγνωση, λόγω των μεγάλων οργανικών κενών και της δυσανάλογης μείωσης των αποδοχών τους.

Διαφωνούμε Ριζικά

Ενόψει των προτεινομένων τροποποιήσεων που προωθεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης στον Οργανισμό Δικαστηρίων, είμαστε εντελώς αντίθετοι στα εξής καίρια σημεία:

1ον Οι Προαγωγές των Δικαστικών Λειτουργών στον επόμενο βαθμό δεν πρέπει να γίνονται με βάση τη σύγκριση με τους επόμενους έξι, αλλά την αυτοτελή κρίση για κάθε κρινόμενο.

Ο Δικαστικός Λειτουργός δεν συγκρίνεται αλλά κρίνεται από το Α.Δ.Σ., όταν έχει τα προσόντα της προαγωγής και ουδέν άλλο.

Η σύγκριση θα οδηγήσει σε αδικίες, ρήξη, δικαστές δύο ταχυτήτων και κάμψη της διάθεσης του παραλειφθέντος για ποιοτική απόδοση.

2ον Στο πειθαρχικό δίκαιο. Να παραμείνει η (σοφή) διάταξη ως έχει, για το πότε τίθεται σε προσωρινή αργία ο Δικαστικός Λειτουργός. Η προσθήκη της φράσης «όταν το συμφέρον της υπηρεσίας το επιβάλλει», εκτός της αοριστίας της, είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε αυθερεσίες.

3ον Ο κατ' εξαίρεση προσδιορισμός των υποθέσεων στα πινάκια, δεν πρέπει να αυξηθεί στο 20%, αλλά να παραμείνει στο 10%.

4ον Οι δικαστικές διακοπές, όπως εξηγήσαμε δεόντως και έχουμε ξαναγράψει, πρέπει να παραμείνουν ως έχουν. Μόνο να μετονομαστούν σε «Θερινά Τμήματα», για να μη δημιουργείται η εντύπωση ότι οι δικαστικοί λειτουργοί βρίσκονται σε «διακοπές».

X.A.

ΕΝΩΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καλούνται τα μέλη μας να παρευθύνουν στην **ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ** που θα γίνει στις **26 Νοεμβρίου 2011** ημέρα Σάββατο και **ώρα 09:30**, στο **Διαμυστήριο των Εφετών Αθηνών** (Λεωφ. Αλεξάνδρου και Λουκάρεως - 2ο κτίριο, απ'έναντι με την οδό της Πύλης μελών μας).

ΘΕΜΑΤΑ:

- ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ 15^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011
- ΕΒΕΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΘΕΣΗΣ - ΕΝΤΑΣΗ ΜΑΣ ΣΤΟ ΙΚΑ
- ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΧΥΣΗ ΑΝΟΜΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΕΙΣΑΓΓΕΛΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
- ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
- ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΞΕΙΡΗΣΗ ΜΑΣ
- ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΕΣΟΔΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ.
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΙΣΣΗΣ
ΑΡΧΟΠΡΟΣ: ΑΡΧΟΠΡΟΣ: ΑΡΧΟΠΡΟΣ
ΥΠΟΓΡΑΦΗ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΟΛΟΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ

Οι προτάσεις μας έχουν αποσταλεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και αφορούν τόσο την πολιτική δίκη όσο και την ποινική δίκη, ενώ στο τέλος παραθέτουμε και σκέψεις για τον Οργανισμό Δικαστηρίων.

Κατά κανόνα, απηχούν την ομόφωνη γνώμη των μελών του Δ.Σ. Διατυπώνονται, όμως, και μεμονωμένες απόψεις.

A) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΗ

1) Κάλυψη των κενών Οργανικών Θέσεων Δικαστικών Λειτουργιών και Υπαλλήλων.

Είναι ανάγκη να καλυφθούν, άμεσα, οι κενές οργανικές θέσεις των Δικαστικών Λειτουργιών (Ειρηνοδικών-Πρωτοδικών- Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών), οι οποίες όχι μόνο παραμένουν κενές εδώ και αρκετό καιρό, αλλά, επί πλέον, μειώθηκαν με τον πρόσφατο νόμο (3994/2011).

Επίσης, να καλυφθούν οι κενές οργανικές θέσεις των Δικαστικών Υπαλλήλων, οι οποίες ανέρχονται περίπου στο 30% των οργανικών θέσεων. Η εργασιακή εφεδρεία θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στην απονομή της Δικαιοσύνης, αφού τα κενά θα αυξηθούν και πολλά, κυρίως επαρχιακά δικαστήρια, θα αποστελεχθούν. Συνεπώς, οι Δικαστικοί Υπάλληλοι, πρέπει να εξαιρεθούν της εργασιακής εφεδρείας, πολύ περισσότερο που με ίδρυση Μονομελών Δικαστηρίων θα απαιτηθούν περισσότεροι υπάλληλοι.

2) Χωροταξική ανακατανομή των Δικαστηρίων.

Με τη συνεργασία των Δικηγορικών Συλλόγων να «ανοίξει» η συζήτηση για γενναία χωροταξική ανακατανομή των Δικαστηρίων της Χώρας (π.χ. το Πρωτοδικείο της Αθήνας να διασπασθεί σε τρία, το υπάρχον, ένα στη Δυτική Αττική και ένα στην Ανατολική Αττική. Αυτό θα απαιτήσει χρόνια (μια δετία) και υποδομές (κτίρια, σταθμούς μετρό κλπ). Επίσης, μπορούν να καταργηθούν μερικά Πρωτοδικεία, (π.χ. Γυθείου, Καλαβρύτων).

3) Αιτιολογία των αποφάσεων

Θεωρούμε ότι δεν χρειάζεται αναλυτική αιτιολογία των αποφάσεων. Οι αποφάσεις πρέπει να έχουν ορθό διατακτικό και μία σύντομη αιτιολογία, όπως συμβαίνει με τις αποφάσεις των δικαστηρίων των περισσότερων Ευρωπαϊκών χωρών. Αν ο διάδικος επιθυμεί να ασκήσει ένδικα μέσα, τότε με αίτησή του και αφού καταβάλει ένα παράβολο, θα γράφεται το σκεπτικό εντός προκαθορισμένης προθεσμίας, για να δύναται να επιστηροίξει τους λόγους των ενδίκων μέσων (έφεσης, αναίρεσης).

4) Ενίσχυση του θεσμού της δικαστικής διαμεσολάβησης

Ο θεσμός πρέπει να ενισχυθεί, είτε πριν την εκκρεμοδικία (πάντα ενώπιον δικαστή), είτε κατά τη διάρκεια της (ενώπιον του δικαστηρίου). Οι Δικηγόροι πρέπει να έχουν αποφασιστική συμμετοχή, διότι μόνο έτσι ο θεσμός θα επιτύχει.

5) Ενίσχυση του θεσμού του εξώδικου συμβιβασμού

Με τη χορήγηση κινήτρων στους νομικούς παραστάτες, οι οποίοι με τη σειρά τους θα προτρέπουν τους πελάτες τους προς τούτο.

6) Ασφαλιστικά μέτρα

Η έκδοση απόφασης, σε απλές υποθέσεις, να γίνεται άμεσα και αν είναι δυνατόν, επί της έδρας, με σημείωση στο δικόγραφο της αίτησης. Οι πιο πολύπλοκες θα επεξεργάζονται κατ' οίκον για να γράφεται και σύντομη αιτιολογία.

Οι προσωρινές διαταγές να χορηγούνται με φειδώ. Να παραμένει στην κρίση του δικάζοντος Δικαστή η κλήση ή όχι του αντιδίκου, ανάλογα με τη βαρύτητα της υπόθεσης και τις έννομες συνέπειες που θα έχει. Όταν χορηγείται προσωρινή διαταγή, η υπόθεση να προσδιορίζεται εντός μηνός και αν δεν συζητηθεί η υπόθεση την ορισθείσα ημερομηνία, να παύει, αυτοδικαίως, η ισχύς της προσωρινής διαταγής.

7) Ενοποίηση των ειδικών Διαδικασιών

Πρέπει οι Ειδικές Διαδικασίες να ενοποιηθούν σε μία με ενιαίες προθεσμίες επίδοσης, προσδιορισμού κλπ.

8) Συναινετικά Διαζύγια- Προσημειώσεις- Διαταγές Πληρωμής-Κληρονομητήρια- Σωματεία

Να παραμένουν στα Δικαστήρια, διότι προϋποθέτουν δικαιοδοτική κρίση, την οποία δεν έχουν εκ του Συντάγματος οι Συμβολαιογράφοι.

Ειδικότερα

α) Συναινετικά Διαζύγια

Ο γάμος προστατεύεται από το Σύνταγμα, οι δε γαμικές διαφορές είναι δημοσίας τάξης. Συνεπώς, η λύση του γάμου, με οποιαδήποτε μορφή λύσης, ενέχει δικαιοδοτική κρίση. Το διαζύγιο λόγω τετραετούς διάστασης μπορεί να εκδίδεται από Μονομελές Πρωτοδικείο. (Υπάρχει και αντίθετη άποψη: Να παραμείνει στο Πολυμελές).

β) Προσημειώσεις

Για την ασφάλεια δικαίου και των συναλλαγών απαιτείται δικαιοδοτική κρίση (εξέταση αν υπάρχει καταπίεση ή επικείμενος κίνδυνος).

γ) Διαταγές πληρωμής

Η διαταγή πληρωμής, πολλές φορές δεν εκδίδεται μόνο με την προσκόμιση του τίτλου (αξιογράφου), αλλά απαιτείται και η κατάθεση και άλλων εγγράφων, από το συνδυασμό των οποίων προκύπτει η ύπαρξη απαίτησης. Συνεπώς, πρέπει να παραμείνουν στα Δικαστήρια, διότι απαιτείται δικαιοδοτική κρίση.

δ) Κληρονομητήρια

Το κληρονομητήριο παρέχει τεκμήριο στα πρόσωπα που αναφέρονται σ' αυτό, περί του ότι είναι κληρονόμοι συγκεκριμένου κληρονομούμενου. Μάλιστα το τεκμήριο υφίσταται μέχρι να αφαιρεθεί, ανακληθεί κ.λ.π. το κληρονομητήριο. Τούτο έχει άμεση συνέπεια στις συναλλαγές, καθ' όσον όλες οι δικαιοπραξίες που καταρτίζονται μεταξύ του τεκμαιρομένου ως κληρονόμου και των καλόπιστων τρίτων είναι έγκυρες. Επί πλέον, μπορεί να έχουμε θέματα διαχρονικού δικαίου, ιδιωτικού διεθνούς δικαίου κ.λ.π.

Εξέταση του σκοπού του Κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Κληρονομητήριο, που μπορεί να δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα.

Συνεπώς, πρέπει να παραμείνει η έκδοση στα Δικαστήρια.

ε) Σωματεία

Η εξέταση του σκοπού του σωματείου είναι θέμα δημοσίας τάξης, ηθικής και Συνταγματικότητας. Συνεπώς, πρέπει να παραμείνουν.

9) Αοριστίες δικογράφων

Δεν είναι ορθό ο δικαστής να μετατρέπεται σε σύνηγο του ενάγοντος και να διορθώνει τις αοριστίες (και τις νομικές), παρεκτός του ότι θα υπάρχει κίνδυνος, αν δεν αντιληφθεί μια αοριστία, να είναι και εκτεθειμένος.

(θα διορθώνει και τις αοριστίες των ενστάσεων.)

B) ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

1. Ποινικά Τμήματα (αμιγώς)

Στα δικαστήρια (Εφετεία και Πρωτοδικεία) Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, τα οποία θα συγχροτούνται από δικαστές με αποκλειστική απασχόληση. Σ' αυτά θα υπάγονται οι Ανακριτές και τα Δικαστικά Συμβούλια.

2. Λειτουργία της Δικαστικής Αστυνομίας.

3. Αποποινικοποίηση (Απεγκληματοποίηση) πολλών, ήσσονος, κοινωνικής απαξίας αδικημάτων και μετατροπή αυτών σε πταίσματα ή διοικητικές παραβάσεις.

Προς τούτο απαιτείται συγκρότηση Επιτροπής, η οποία θα ασχοληθεί επί δίμηνο το πολύ και στη συνέχεια να υποβάλλει την πρότασή της.

4. Ποινική Δικονομία

A) Στο άρθρο 61 Κ.Π.Δ. να προστεθεί παράγραφος 2 που να έχει ως εξής: «όταν στο Ποινικό δικαστήριο εκκρεμεί δίκη για ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητα των Πολιτικών Δικαστηρίων, που έχει όμως σχέση με την ποινική δίκη που αφορά τις περιπτώσεις των άρθρων 386,386Α,388,389,390 και 397 Π.Κ. και εφόσον τα εγκλήματα αυτά δεν στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 363Α του Π.Κ., το ποινικό δικαστήριο αναβάλλει την ποινική δίκη έως το τέλος της πολιτικής». Η τροποποίηση αυτή αποβλέπει στο να περιοριστεί το φαινόμενο της διεξαγωγής παράλληλων δικών με το αυτό αντικείμενο καθώς και το φαινόμενο της επιδίωξης αστικών αξιώσεων μέσω της ποινικής δίκης. Πρέπει βέβαια για την ουσιαστική εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης να προστεθεί στο άρθρο 113 εδ. τελευταίο του Π.Κ. ότι «ο χρονικός περιορισμός δεν ισχύει για τις περιπτώσεις της προτεινόμενης ρύθμισης της παρ 2 του άρθρου 61 Κ.Π.Δ.».

B) άρθρο 286 Κ.Π.Δ.

Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων:

1. παράγραφος 1: Για την άρση της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων να απαιτείται η

σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα και όχι έγγραφη πρότασή του όπως ισχύει τώρα.

II. παράγραφος 2: Για την άρση ή την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων με άλλους όρους να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα και όχι έγγραφη πρότασή του όπως ισχύει σήμερα.

III. παράγραφος 3: Για την άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους ή αυτών με προσωρινή κράτηση, λόγω μη τήρησης των όρων (298Κ.Π.Δ.) ή των όρων με άλλους αυστηρότερους ή επιεικέστερους, να απαιτείται σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα και όχι έγγραφη πρότασή του όπως ισχύει τώρα.

Κατά τα λοιπά και στις τρεις παραπάνω περιπτώσεις να διατηρείται το δικαίωμα προσφυγής του κατηγορουμένου όπως προβλέπεται στα άρθρα 286§ 1 εδ. β', 286§ 2 εδ. β' και 286§ 3 εδ. β' του Κ.Π.Δ. αντίστοιχα.

B. Πλήρης κατάργηση της ενδιάμεσης διαδικασίας στα κακούργηματα, έτσι ώστε η περάτωση της κύριας ανάκρισης σε περιπτώσεις παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο να μη γίνεται με βούλευμα, όπως προβλέπεται σήμερα στη διάταξη του άρθρου 308 Κ.Π.Δ., αλλά να γίνεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή Εφετών με απευθείας κλήση στο ακροατήριο, με τη σύμφωνη γνώμη του αντίστοιχου Προέδρου Πρωτοδικών ή Εφετών, δηλαδή με την ισχύουσα σήμερα διαδικασία του άρθρου 308 Α Κ.Π.Δ., με πιθανή διατήρηση της διαδικασίας της παραπομπής διά βουλεύματος, μόνο για τα κακούργηματα του Νόμου 1608/50.

Αύξηση τέλος των εξόδων σε βάρος του κατηγορουμένου που καταδικάζεται (άρθρ 582 Κ.Π.Δ.). Επίσης την αύξηση εξόδων σε περίπτωση απόρριψης ενδίκων μέσων, ενστάσεων, αιτήσεων (583 Κ.Π.Δ.). Στην παρ. 1 του άρθρου αυτού να προστεθεί εδάφ. β, με το οποίο να προβλέπονται αυξημένα έξοδα σε σχέση με το εδάφιο α, όταν τα ανωτέρω ένδικα μέσα είναι απαράδεκτα ή ασκούνται καταχρηστικά.

Γ) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

1) Δικαστικές Διακοπές

Ουδείς δικαστικός λειτουργός βρίσκεται σε διακοπές άνω των είκοσι (20) ημερών. Και αυτό διότι κατ' αυτές (διακοπές) οι δικαστικοί λειτουργοί διεκπεραιώνουν την εκκρεμότητά τους. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στατιστικά στοιχεία, ο αριθμός των δημοσιευμένων αποφάσεων κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, δεν υπολείπεται του αριθμού των δημοσιευμένων αποφάσεων των άλλων μηνών του δικαστικού έτους (αν αφαιρεθούν μόνο 20 ημέρες για διακοπές).

Αν περιοχθούν οι διακοπές, έστω και κατά 15 ημέρες και λαμβάνουν οι δικαστικοί λειτουργοί άδεια 30 ημερών, όπως όλοι οι εργαζόμενοι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, τότε θα δημιουργηθεί μεγαλύτερη καθυστέρηση, διότι στις 30 ημέρες των διακοπών, ουδείς θα εργάζεται.

Είναι ανάγκη οι δικαστικές διακοπές, να μετονομαστούν σε «θερινά τμήματα εκδίκασης υποθέσεων».

2) Ο δικαστικός λειτουργός όταν πρόκειται να προαχθεί κρίνεται και δεν συγκρίνεται. Πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη στην κρίση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Συνεπώς, δεν πρέπει να τροποποιηθεί η παράγραφος 5 του άρθρου 49 του Ν. 1756/1988.

3) Το δικαίο της Επιθεώρησης, αλλά και άλλες διατάξεις του Οργανισμού, θέλουν ιδιαίτερη επεξεργασία.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΟΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΙΑ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΩΝ
Πρωτοδικείο Αθηνών (Πρώην Μέγαρο Σουλής-Ευελπίδων)
Τηλ. 210 88.27.380 - 210 88.41.529

ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΩΝ
ΣΥΝΤΑΞΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Το μέλος του Δ.Σ.
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΑΤΕΛΕ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΟΝΤΑΚΙΑΝΑΚΟΣ
τηλ. 210 68.12.457, Ελμιόνας 11, Χαλάνδρι ε-mail: leontaki@otenet.gr

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Με ιδιαίτερο πανηγυρικό χαρακτήρα εορτάσθηκε φέτος η εορτή του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, προστάτου των Δικαστικών Λειτουργιών. Το πρωί της 3ης Οκτωβρίου τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία στο Ναό του Αγίου Γεωργίου Καρύτση από τον Μητροπολίτη Κέρκυρας κ. Νεκτάριο, με την παρουσία του Υπουργού Δικαιοσύνης, εκπροσώπων των κομμάτων, της ηγεσίας των Ανωτάτων Δικαστηρίων και πολλών Δικαστικών Λειτουργιών όλων των βαθμών. Η χορωδία, με επικεφαλής τους χοράρχες κ.κ. Δημήτρη Κανελλόπουλο και Θεόδωρο Τόλια, επίτιμους Αντιπροέδρους του Α.Π., απέδωσε με κατανυκτικό τρόπο την ψαλμωδία.

Κατά τις εορταστικές εκδηλώσεις στην Παλαιά Βουλή, κύρια ομιλήτρια ήταν η τ. Πρόεδρος της Βουλής και ήδη Ακαδημαϊκός Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, η οποία ανέπτυξε το θέμα: «Η Δικαιοσύνη σε κρίσιμη καμπή».
Παραθέτουμε την ομιλία της κ. Καθηγήτριας.

Κυρίες και Κύριοι Δικαστές και Εισαγγελείς

Η από 25ετίας ανακήρυξη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου ως προστάτου της Δικαιοσύνης και η καθιέρωση της 3ης Οκτωβρίου ως ημέρας εορτασμού για τη Δικαιοσύνη έχουν καταστεί θεσμός. Ταυτόχρονα είναι όμως και αφορμή αυτοσυγκέντρωσης, ευκαιρία απολογισμού για το έτος που διέρρευσε και κυρίως εκτίμησης της πορείας των θεμάτων της Δικαιοσύνης στον τόπο μας και στο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Προσέχουν, λοιπόν, θερμές ευχαριστίες προς την Εκκλησία και προσωπικά τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών κ. Ιερώνυμο για την αιγίδα και την υποστήριξή του, και συγχαρητήρια προς τις Δικαστικές Ενώσεις για το έργο που έχουν επωμισθεί.

Πέρασαν 25 χρόνια θεμελιακών αλλαγών στη χώρα μας, μέρος των οποίων υπήρξε και η ίδια η Δικαιοσύνη ως πολιτειακή λειτουργία, αλλά και ως θεσμός εύρυθμης διαχείρισης των κοινωνικών σχέσεων. Στις δύο δεκαετίες η χώρα μας έζησε τρεις Συνταγματικές μεταρρυθμίσεις, που επηρέασαν και τη θέση της Δικαιοσύνης, αλλά και τη σχέση της με την πολιτειακή εξουσία, έζησε με οδύνη τις πρώτες - μεταπολιτευτικά - εφαρμογές των διατάξεων περί ευθύνης υπουργών σε ποινικές δίκες πολιτικού χαρακτήρα, που έφεραν αντιμέτωπη την Δικαιοσύνη με την πολιτική ηγεσία. Επίσης έζησε την ένταξη της Ελλάδας στην ζώνη του Ευρώ, τις συνέπειες της οποίας, όπως και τις ευθύνες που αναλάβαμε, μόλις σήμερα συνειδητοποιούμε, ακόμη έζησε θυελλώδεις κοινοβουλευτικές συγκρούσεις για τη Δικαιοσύνη, τέλος η 25ετία εισήγαγε μεταρρυθμίσεις στις διαδικασίες και στη Διοίκηση της Δικαιοσύνης με επιπτώσεις στην εσωτερική της συγκρότηση και τον τρόπο λειτουργίας της.

Ολα αυτά και πολλά άλλα, που δεν είναι δυνατόν να αναλυθούν εδώ, προκάλεσαν κατά καιρούς βαθύτατες κρίσεις στη Δικαιοσύνη, η οποία της ξεπέρασε με συντονισμένη προσπάθεια των ίδιων των δικαστών και προ παντός με αξιοσέπεια. Σήμερα όμως, ποια ιδιαίτερα κρίσιμη φάση διέρχεται η Δικαιοσύνη και γιατί στη σημερινή ομιλία προτίμησα να χρησιμοποιήσω τον όρο «καμπή», ένα όρο που μπορεί να σημαίνει και ριζική αλλαγή σε καταστάσεις και δομές, θεωρούμενες μέχρι στιγμής αναλλοίωτες;

Ας αρχίσω πρώτα με το κύριο αντικείμενο και ταυτόχρονα εργαλείο δουλειάς της Δικαιοσύνης: τη νομοθεσία δηλ. που καλούνται να εφαρμόσουν τα δικαστήρια.

Η Δικαιοσύνη γενικά έχει ή είχε, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, κατεξοχήν εθνικό χαρακτήρα, ως λειτουργία σύμφυτη με το εθνικό κράτος. Το εθνικό κράτος όμως είναι εμφανές ότι πανευρωπαϊκά, και στη χώρα μας, ιδιαίτερα λόγω ειδικής συγκυρίας, σταδιακά συμπίεζεται. Βλέπουμε δηλ. όλο και περισσότερο ότι δεν παράγεται σε μεγάλη κλίμακα αμιγώς εθνική νομοθεσία, αλλά εισάγεται, μετά δυσκολίας στα εθνικά δεδομένα προσαρμοζόμενη, ευρωπαϊκή νομοθεσία, τα δεσμευτικά υποδείγματα της οποίας παράγονται σωρηδόν από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ευρωπαϊκές Οδηγίες, Κανονισμοί, Αποφάσεις κ.ο.κ. αποτελούν, όπως χαρακτηριστικά λέγεται, μια «κανονιστική ζούγκλα», την οποία καλούνται να τακτοποιήσουν σε πρώτο στάδιο τα Κοινοβούλια, κατά τη μετατροπή της σε εσωτερικό δίκαιο, και σε τελικό στάδιο η Δικαιοσύνη. Ο εφαρμοστής του δικαίου, δηλ. κατεξοχήν ο δικαστής και ο δικηγόρος, ως δικαστικός παραστάτης, καλούνται να ξεδιαλύνουν στις περισσότερες περιπτώσεις εφαρμογής δικαίου ευρωπαϊκής προέλευσης αντιφάσεις, επικαλύψεις, αοριστίες της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και να μετριάσουν τις επιπτώσεις της στον πολίτη - διάδικο. Κατ' ουσίαν το χάος βαραίνει τους ώμους του δικαστή, η ευθύνη μιας εξαιτίας των παραπάνω ανωμαλιών άστο-

χης δικαστικής κρίσης επιρρίπτεται σε αυτόν και σε τελική ανάλυση το κόστος πληρώνει ο πολίτης, που βλέπει βέβαια μπροστά του μόνο τον δικάζοντα δικαστή. Μια ματιά και μόνο στα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει στην πράξη π.χ. οι διατάξεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς στις διάφορες εκφάνσεις της δίνει μια ιδέα του προβλήματος.

Κι ως αφήσουμε κατά μέρος τα πολυποίκιλα ευρωπαϊκά όργανα που υποκαθιστούν εν μέρει τα δικαστήρια, όπως π.χ. στο χώρο της ποινικής δίωξης η Europol, η Eurojust, ο Olaf (δίκτυο καταπολέμησης της απάτης) και τελευταία ο ευρωπαϊκός Εισαγγελέας, όργανο που δεν ελέγχεται, όπως θα έπρεπε, μέχρι στιγμής από ανεξάρτητο δικαστήριο.

Τα φαινόμενα αυτά συνδέονται αναμφίβολα με την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης που βρίσκεται σε εξελικτική φάση. Και επειδή ο τελικός αποδέκτης αυτής της εν εξελίξει νομοθεσίας είναι ο πολίτης μέσω της Δικαιοσύνης, ο δικαστής είναι τελικά εκείνος που επωμίζεται την ευθύνη της - συχνά επώδυνης - επαφής του πολίτη με αυτή τη νομοθεσία και ο δικαστής συγκεντρώνει την πιθανή δυσφορία του. Αποτέλεσμα: κλονισμός της εμπιστοσύνης στη Δικαιοσύνη και απογοήτευση δεν είναι σπάνιες αντιδράσεις.

Η κατάσταση που περιγράψαμε θα ήταν βέβαια συν τω χρόνω υπερβατή, εάν με την αναδρομή, όπως συνήθως γίνεται, της επιστήμης του δικαίου και του εθνικού δικαστή στις πηγές της ευρωπαϊκής νομοθεσίας θα μπορούσε να διαγνωσθεί το νόημα (η ratio) των κανόνων που εφαρμόζονται. Αυτό θα ήταν δυνατό, αν η διαδικασία παραγωγής των κανόνων ήταν διαφανής, αν δηλ. ήταν εύκολα διαγνώσιμο πώς και γιατί παρήχθη ένας κανόνας δικαίου. Ποια εξουσία όμως και ποιες δυνάμεις υπαγορεύουν τις τελικές ευρωπαϊκές νομοθετικές αποφάσεις; Όταν σταδιακά σημαντικά κομμάτια της δημόσιας εξουσίας έχουν μεταφερθεί στις αγορές και στα όργανα της οικονομίας είναι εξαιρετικά δύσκολο να μπει κανείς στο νόημα των κανόνων που καλείται να εφαρμόσει. Αυτό είναι το προϊόν σκέψης αδιαφανών ή και γνωστών παραγόντων της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, όπως επιτροπών εμπειρογνομώνων, ή εταιριών νομικο-οικονομικών δικηγορικών υπηρεσιών, ή επιχειρήσεων στατιστικής αποτίμησης της οικονομίας κ.ο.κ. - είναι δηλ. προϊόν σκέψης, στην οποία είναι δύσκολο να διεισδύσουν με τις συνήθεις μεθόδους οι παραδοσιακοί φορείς εξουσίας του εθνικού κράτους, όπως τα κοινοβούλια, τα κόμματα και φυσικά ο εφαρμοστής δικαστής.

Ειδικά ο δικαστής σε υποθέσεις πολύπλοκου οικονομικού αντικείμενου, που καλείται επί πλέον να εφαρμόσει και νομοθεσία ανάλογης εξειδίκευσης, είναι υποχρεωμένος να κινηθεί ανάμεσα σε γνωμοδοτήσεις ειδικών εμπειρογνομώνων, πορίσματα ανακρίσεων δικηγορικών εταιρειών παγκόσμιας εμβέλειας, να διεισδύσει σε πολυδαίδαλες διαδρομές κεφαλαίων κ.ο.κ., δηλ. είναι υποχρεωμένος να δαμάσει ύλη, για την οποία δεν απέκτησε την κατάλληλη υποδομή.

Η διεθνής τάση βέβαια είναι οι μεγάλες αυτές διαφορές να μην επιλύονται πια από τη Δικαιοσύνη, αλλά να επιλύονται από επί τότω συγκροτούμενα όργανα, δημιουργήματα και αυτά της οικονομίας της αγοράς. Με άλλα λόγια δηλ. παρατηρείται μια τάση περιθωριοποίησης της εθνικής Δικαιοσύνης και περιορισμού της σε υπο-

θέσεις καθημερινότητας, άλλη μια επομένως δυσμενής επίπτωση της παγκοσμιοποίησης.

Είναι χαρακτηριστικό ότι και στη χώρα μας η Δικαιοσύνη βρέθηκε και βρίσκεται εμπλεγμένη σε υποθέσεις πολυδαίδαλης οικονομικής δομής, μερικές από τις οποίες προέρχονται μάλιστα από την δράση της πολιτικής εξουσίας - αναφέρομαι στις διάφορες υποθέσεις διαφθοράς - και κακίζονται ο δικαστής για καθυστερήσεις ή άστοχες κινήσεις, χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν οι τεράστιες δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

Αποτέλεσμα των συνθηκών που περιέγραφα είναι, μεταξύ άλλων, οι παρατηρούμενες όχι μόνο σε ελληνικό αλλά σε πανευρωπαϊκό επίπεδο καθυστερήσεις στην απονομή της Δικαιοσύνης και η συνακόλουθη αναποτελεσματικότητά της, φαινόμενα που δημιουργούν έντονο ευρωπαϊκό προβληματισμό. Στη χώρα μας τα φαινόμενα καθυστερήσεων έχουν ακόμη πιο οξύ χαρακτήρα, λόγω των εγγενών δυσκολιών: ανεπάρκεια προσωπικού, έλλειψη υποδομών, κακοστημένες στο νόμο διαδικασίες, ελλιπής κατάρτιση κ.ο.κ.

Και ποια είναι η αντίδραση που διαγράφεται και οι προτεινόμενες διέξοδοι;

Στον αιώνα της ταχύτητας - κυρίες και κύριοι - είναι φυσικό να αποτελεί «ιδανικό» και για τη Δικαιοσύνη η ταχύτητα απονομής της. Δεν σημαίνει απλά ευθυγράμμισή της Δικαιοσύνης με το γενικό ρυθμό της κοινωνικής ζωής, αλλά η ταχύτητα θεωρείται και μέσο εκπλήρωσης του σκοπού της ως ρυθμιστή της κοινωνικής συμβίωσης. Η προσαρμογή όμως αυτή στον αιώνα της ταχύτητας έχει το κόστος της.

Είναι χαρακτηριστική π.χ. - για να αναφερθώ σε οικείο σε εμένα χώρο - η παρατηρούμενη στην ηπειρωτική Ευρώπη αλλαγή της φυσιογνωμίας της ποινικής δίχης, φυσιογνωμίας εγκατεστημένης από αιώνων και διαμορφωμένης στη βάση σταθερών αρχών. Υποχωρούν λοιπόν σταθερά - στη χώρα μας ακόμη με δισταγμό - αρχές, όπως η αρχή της νομιμότητας στην άσκηση της ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα, της αναζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας από το δικαστήριο, του πρωταγωνιστικού ρόλου του ποινικού δικαστηρίου, δυστυχώς θα έλεγα ακόμη και της προστασίας των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Αυτό συμβαίνει μεταξύ άλλων και με την εισβολή της ιδέας της contractualisation, θα λέγαμε της «συμβαιοποίησης», της δίχης - πρόκειται για όρο που χρησιμοποιεί το Συμβούλιο της Ευρώπης σε ειδική μακρά έκθεση για την εφαρμογή του συστήματος σε όλες τις δίκες, συμπεριλαμβανομένης και της ποινικής - όπου η ποινική αξίωση της πολιτείας γίνεται αντικείμενο τρόπου τινά συμβατικής διαχείρισης. Κεντρικό ρόλο διαδραματίζει στις περιπτώσεις αυτές ο διεξαγόμενος διάλογος, που γίνεται κατά κανόνα παρασκηνιακώς, μεταξύ εισαγγελέα και κατηγορουμένων, ώστε να βρεθεί σημείο σύμπτωσης ως προς την ενοχή και την ποινή. Στην ακραία εκδοχή του συστήματος, όπως ισχύει στην Αμερική, διάλογος διεξάγεται όχι μόνο ως προς την ενοχή και την ποινή αλλά και ως προς το ποιος κατηγορίες θα εγείρει ο εισαγγελέας καθώς και ποια γεγονότα και αποδεικτικά στοιχεία θα τεθούν υπόψιν του δικαστηρίου. Η δίκη λήγει πάντως με τις ευλογίες του δικαστηρίου.

Είναι αναγνωρίσιμη εδώ η επίδραση του αγγλοσαξωνικού συστήματος της διαπραγματεύσεως (bargaining) μεταξύ της κατηγορούσας αρχής και του κατηγορουμένου υπό την επίβλεψη του δικαστηρίου, δηλ. η εισαγωγή του ανακριτικού ή άλλως κατ' αντιδικίαν συστήματος διεξαγωγής της ποινικής δίχης, που ανέκαθεν αντιπαρτασσόταν στο εξεταστικό της ηπειρωτικής Ευρώπης.

Ημερική εισαγωγή του «συμβιβασμού» και σε χώρες με ιστορικά αντίθετη παράδοση, όπως π.χ. η Γερμανία, έχει οδηγήσει βέβαια στο ποθούμενο, δηλ. σε δίκες - εξπρές. Έληξε π.χ. στο Μόναχο εν ριπή οφθαλμού η δίκη της Siemens,

Συνέχεια από τη σελίδα 3

με την ευόδωση των διαπραγματεύσεων μεταξύ εισαγγελίας και κατηγορουμένων και έγκριση του δικαστηρίου, αφού οι κατηγορούμενοι παραδέχθηκαν την ενοχή τους και πλήρωσαν σεβαστό πρόστιμο, ασφαλώς πολύ πιο ανώδυνο από την ποινή που τους απειλούσε. Αλλά και για το δικαστήριο έληξε η δίκη πολύ πιο ανώδυνα απ' ό,τι αν κρατούσε την φυσιολογική για τέτοια υπόθεση διάρκεια και έληξε και με συνοπτικά πρακτικά. Αυτή την πορεία τείνουν να ακολουθούν πια κατά κανόνα οι περισσότερες πολύπλοκες δίκες διαφθοράς.

Η ιδέα της επιτάχυνσης των ποινικών δικών με συμφωνία των μερών έχει επηρεάσει, όπως είπαμε, και την ελληνική ποινική διαδικασία. Οι ρυθμίσεις που έχουν γίνει στο σκέλος της άσκησης της ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα και, πιο πρόσφατα, οι ρυθμίσεις για την διεκπεραίωση ποινικών δικών που έχουν ως αντικείμενο κακοουργήματα και σοβαρά πλημμελήματα με περιουσιακό αντικείμενο (υπεξείρεση, απάτη, απιστία, τοκογλυφία) είναι ακόμη υπό δοκιμασία και οριστικά συμπεράσματα δεν μπορούν να βγουν. Είναι σημαντικό πάντως ότι η διαδικασία της «ποινικής συνδιαλλαγής», όπως λέγεται, περιορίζεται σε δίκες μόνο περιουσιακών εγκλημάτων μεταξύ ιδιωτών, όπου κατά το σύνθημα, αν υπάρχει συμβιβασμός με την πολιτική αγωγή ούτως ή άλλως οι δίκες τελειώνουν γρήγορα. Εξαιρούνται ευτυχώς από την συνδιαλλαγή τα εγκλήματα κατά του Δημοσίου, ώστε να αποφεύγονται πολιτικές ή κοινωνικές αντιδράσεις που θα συμπარέσυραν και τη Δικαιοσύνη.

Όλα αυτά δείχνουν πάντως ότι η βραδύτητα στην απονομή της Δικαιοσύνης δεν αντιμετωπίζεται πια, όπως μέχρι τώρα, μόνο τεχνοκρατικά (με σύντμηση προθεσμιών, περικοπή σταδίων της διαδικασίας, ιδίως ενδίκων μέσων κ.λπ.), αλλά συνεντάσσεται αλλοίωση αρχών, που αποτελούσαν πάντοτε και θεμέλια του κράτους-δικαίου στην ηπειρωτική Ευρώπη. Η προστασία π.χ. του κατηγορουμένου ιδίως στο θέμα της ομολογίας, ο σεβασμός της δημοσιότητας της ποινικής δίκης, η αναζήτηση της ουσιαστικής αλήθειας κ.λπ. είναι αρχές που δοκιμάζονται.

Τα παραπάνω δείχνουν ότι η σύγχρονη διαμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνικής ζωής θίγει και τη λειτουργία της Δικαιοσύνης σε βαθμό που να επηρεάζεται ο πρωταγωνιστικός της ρόλος. Στη χώρα μας οι εξελίξεις αυτές είναι αργές και διστακτικές, αλλά ορατές, γι' αυτό και πέρα από κάποιες διευκολύνσεις - άλλοτε επιτυχείς, τις περισσότερες φορές μάλλον άτεχνες - δεν σημειώνονται ανατροπές.

Ας αναφερθώ τώρα με συντομία και σε ένα θέμα μονίμου επικαιρότητας στην Ελλάδα το θέμα της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης από πολιτικές επιρροές. Η αλήθεια είναι ότι άλλες χώρες, - με εξαίρεση ίσως την Ιταλία - δεν απασχολούνται έντονα με αυτό, καθώς έχει γίνει συνείδηση ότι οι χειρότερες επιρροές στο ανεξάρτητο φρόνημα των δικαστών δεν φαίνεται πια να προέρχονται από την πολιτική εξουσία. Άλλες δυνάμεις, μη ελεγχόμενες ούτε από την πολιτική εξουσία, μπορεί να παίζουν πολύ πιο ύπουλο παιχνίδι.

Στην Ελλάδα η διεκδυστική ειδικότερα μεταξύ Κοινοβουλίου και Δικαιοσύνης, ιδίως σε μεγάλες υποθέσεις διαφθοράς με θύμα το Δημόσιο εν ευρεία έννοια, είναι πάντα στο προσκήνιο. Οι τριβές υποδαυλίζονται από τα κόμματα και τους εκπροσώπους τους, τροφοδοτούνται όμως και από ατελείς, δυσνόητες, γιατί όχι και σκόπιμα

διφορούμενες διατάξεις.

Είναι θετικό ωστόσο, ότι υπάρχει σύμπτωση απόψεων ως προς την ανάγκη αλλαγής διατάξεων του Συντάγματος που έχουν δείξει την ανεπάρκειά τους επί σημαντικών θεμάτων σχετικών με την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης.

Ένα θέμα είναι η επιλογή της ηγεσίας της Δικαιοσύνης από την Κυβέρνηση, άλλο η ποινική ευθύνη των υπουργών. Περιορίζομαι σε αυτά τα δύο, που είναι τα σημαντικότερα και γενικότερου ενδιαφέροντος.

Ως προς το πρώτο θέμα υποστήριξα πάντα την άποψη, ότι η επιλογή της ηγεσίας της Δικαιοσύνης σε τελική φάση πρέπει να είναι στην αρμοδιότητα της Κυβέρνησης. Έτσι καθίσταται δυ-

νατός ο αναγκαίος κοινοβουλευτικός, και όχι μόνο, έλεγχος της Κυβέρνησης και για θέματα λειτουργίας της Δικαιοσύνης. Και πάντως πιστεύω, ότι αναζωογονεί την Δικαιοσύνη η επιλογή στις ηγετικές θέσεις προσώπων αναμφισβήτητης βέβαια αξιοσύνης και ανεξαρτήτου φρονήματος, που ενδέχεται όμως και να ενστερνίζονται εμφανώς την πολιτική ιδεολογία της εκάστοτε επιλέγουσας Κυβέρνησης. Είναι κάτι που γίνεται στις δημοκρατικές χώρες. Έτσι, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ακεραιότητα της δικαστικής κρίσης, δημιουργείται πλουραλισμός και κίνηση

ιδεών και στη Δικαιοσύνη. Αναγκαία είναι πάντως η θέση από το Σύνταγμα (όχι από κοινό νόμο) φραγμών στην επιλογή αυτή εν είδει ασφαλιστικών δικλίδων, ώστε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο θέμα αυτό το σώμα των Δικαστών.

Έρχομαι τώρα στο πολυσυζητημένο θέμα της ποινικής ευθύνης υπουργών. Ας ελπίσουμε ότι θα διευθετηθεί σχετικά ικανοποιητικά σε μία προσεχή Συνταγματική αναθεώρηση. Για την ανάγκη αυτή συμφωνούν όλα τα κόμματα. Οι προσπάθειες που έχουν γίνει κατά καιρούς με παρεμβάσεις στον νόμο περί ευθύνης υπουργών υπήρξαν ημίμετρα, καθώς το αρθρ. 86 του Συντάγματος θέτει ανυπέρβλητους φραγμούς.

Θα πρέπει βέβαια

εκ προοιμίου να ξεκαθαρισθεί ένα ερώτημα αρχής: Θα υπάρξει ειδική μεταχείριση των υπουργών με ενεργό ανάληψη από τη Βουλή ειδικού διωκτικού ρόλου ή θα καταργηθεί κάθε ειδική μεταχείριση; Το ερώτημα δεν είναι απλό και προϋποθέτει εξέταση σε βάθος: Τυχόν προτίμηση της καταργητικής λύσης συνιστά βέβαια ριζική ανατροπή συστήματος, που ίσχυσε πάντα στη χώρα μας

με διάφορες παραλλαγές. Δεν πρέπει ωστόσο να μας διαφεύγει ότι ανοίγει ταυτόχρονα και τη συζήτηση για την πρόβλεψη στοιχειωδών κανόνων διαδικαστικής προστασίας των υπουργών, καθώς η πολιτική αντιπαράθεση - αν μάλιστα εξακολουθήσει να διεξάγεται με το μέχρι σήμερα πολωτικό πνεύμα - καθώς και η εγγενής στην ελληνική κοινωνία φιλοδοξία, μπορούν να οδηγήσουν σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις.

Εάν τώρα διατηρήσει η Βουλή το αποκλειστικό δικαίωμα να ασκεί υπό προϋποθέσεις την ποινική δίωξη κατά υπουργών, θα πρέπει να τροποποιηθούν ή να απαλειφθούν διατάξεις που δημιουργήσαν αδιέξοδα.

Ηεντός των δύο συνόδων της βουλευτικής περιόδου, που άρχισε μετά την τέλεση του αδικήματος, έχει οδηγήσει στα γνωστά αδιέξοδα, τα οποία έχει χρεωθεί και η Δικαιοσύνη. Ερώτημα είναι αν, καταργουμένης της προβληματικής αυτής προθεσμίας, θα ισχύσει ο χρόνος της κοινής παραγραφής, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων αναστολής της, η οποία παραγραφή έχει σχεδόν εξισωθεί για τους υπουργούς με αυτή των κοινών εγκλημάτων. Η λύση αυτή μπορεί να

οδηγήσει στην διαιώνιση της εκκρεμότητας υποθέσεων, που λόγω της φύσης τους απαιτούν άμεση εκκαθάριση, ώστε να αποφεύγεται η ανεξέλεγκτη εργαλειοποίησή τους για πολιτικές σκοπιμότητες. Πού θα βρεθεί η χρυσή τομή είναι θέμα μελέτης και συζήτησης.

Μια συνταγματική ρύθμιση που θα διατηρεί και πάλι την άσκηση της δίωξης από τη Βουλή θα πρέπει, εκτός από την κατάργηση της παραπάνω ασφυκτικής προθεσμίας, να απεμπλέξει την Δικαιοσύνη από τα γρανάζια της πολιτικής αντιπαλότητας, διαχωρίζοντας σαφώς την ποινική δικαιοδοσία του Κοινοβουλίου από τις αρμοδιότητες της Δικαιοσύνης.

Λύσεις π.χ. όπως η τελευταία επινοηθείσα από τον πρόσφατο τροποποιητικό νόμο περί ευθύνης υπουργών, που προβλέπει την λειτουργία τριμελούς γνωμοδοτικού συμβουλίου από εισαγγελικούς λειτουργούς για τον έλεγχο των στοιχείων της κατηγορίας και την ουσιαστική βασιμότητά τους, προκειμένου να προχωρήσει η Βουλή σε προκαταρκτική εξέταση, μετατρέπει το δικαστικό όργανο σε εκτελεστή πολιτικής εντολής της Βουλής και μάλιστα σε πολιτική φάση ιδιαίτερος κρίσιμη. Συνεπώς εμπλέκει αντί να απεμπλέκει τη Δικαιοσύνη από την πολιτική αντιπαράθεση. Χαρακτηριστική ήταν άλλωστε η τύχη της διάταξης αυτής κατά την πρώτη εφαρμογή της! Το ίδιο ισχύει επίσης και για την διάταξη του ίδιου νόμου με την οποία η Επιτροπή της Βουλής για την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης μπορεί να αναθέτει σε εισαγγελέα την ενέργεια ειδικών πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης.

Οπωσδήποτε πάντως πρέπει να αναθεωρηθεί η διάταξη, με την οποία διαβιβάζονται «αμελλητί» στη Βουλή στοιχεία κατά υπουργών που προέκυψαν κατά την διεξαγωγή ανάκρισης, προανάκρισης ή εξέτασης από εκείνον που τη διεξήγαγε. Πρέπει να υπάρξει σαφήνεια και ακρίβεια για να μη δημιουργούνται οι τριβές που δημιουργήθηκαν στο πρόσφατο παρελθόν, όπου ενεπλάκησαν στην πολιτική διαμάχη ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, άλλοι εισαγγελείς και ανακριτές, επί ζημιά του κύρους της Δικαιοσύνης. Ως προς τον έλεγχο της επάρκειας των στοιχείων για την διαβίβαση της υπόθεσης στη Βουλή πρέπει να προ-

βλέπεται συνταγματικά ότι αυτός γίνεται στους κόλπους της Δικαιοσύνης, με όργανο που μπορεί να προβλέπεται στον ειδικό νόμο ή και στον ΚΠΔ, ο οποίος νόμος θα πρέπει να διευκρινίζει και τον χρόνο και τον τρόπο της διαβίβασής της.

Κυρίες και Κύριοι,

Σε μια εορταστική συγκέντρωση δεν μπορούν να θιγούν και άλλα θέματα που θέτουν τη Δικαιοσύνη προ νέων προκλήσεων.

Προσπάθησα να σκιαγραφήσω στοιχειωδώς πώς επηρεάζεται και η Δικαιοσύνη από τις θεμελιακές αλλαγές που συντελούνται διεθνώς και στον τόπο μας στην οικονομία, στην κοινωνία, στη συγκρότηση του Κράτους, τελικά στην καθημερινή ζωή. Και ο δικαστής έχει το μερίδιό του σε αυτή την ζύμωση, καθώς δημιουργούνται αξιώσεις προς αυτόν που για την ικανοποίησή τους δεν είναι ενδεχομένως προετοιμασμένος. Χρειάζεται για να αντεπεξέλθει στις νέες προκλήσεις ο δικαστής να έχει ψυχική αντοχή, ακατάβλητο θάρρος και εμμονή σε αρχές, προ παντός να αντλεί δύναμη και φώτιση από αναλλοίωτες πηγές πίστης, όπως υποδεικνύει η φωτεινή και ενάρετη φυσιογνωμία του τιμωμένου Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ κ. ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗ ΣΤΙΣ 3/10/2011

Κυρίες και Κύριοι,

Θεωρώ ξεχωριστή αυτήν την ημέρα. Για όλους μας. Για τα ουσιαστικά πράγματα της χώρας. Ξεκινώ με αφετηρία ότι τα ιστορικά, τα δικαιοπολιτικά και τα συμβολικά στοιχεία του εορτασμού της μνήμης του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτη ανταποκρίνονται και συνδέονται με την επικαιρότητα.

Διανύουμε την πιο οδυνηρή κρίση του κορυφαίου κοινωνικού, πολιτικού και ιδεολογικού οικοδομήματος της μεταπολίτευσης. Η κρίση είναι οικονομική. Η κρίση είναι πολιτική. Η κρίση είναι κοινωνική. Κυρίως όμως είναι θεσμική και ιδεολογική. Η αμφισβήτηση είναι γενική και διάχυτη.

Αμφισβητείται ο δημοκρατικός νομοθέτης. Οι επιλογές του, δεν αρνούμαι, ότι είναι και ότι πρέπει να είναι αντικείμενο κριτικής. Σ' ένα Κράτος Δικαίου ο νόμος όμως πρέπει να εφαρμόζεται. Και να εφαρμόζεται από όλους. Και ειδικά από εκείνους που διεκδικούν τη συμμετοχή τους στην ιδεολογική και πνευματική ηγεσία της χώρας. Δεν νοείται εκείνοι, που εκπαιδεύουν και διαπαιδαγωγούν τη νεολαία μας στις αρχές του Δικαίου, να προσκαλούν σε ανταρσία ακόμη και απέναντι σε νόμους που ψήφισε μια πρωτόγνωρη σε έκταση πλειοψηφία της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Αμφισβητείται η δημόσια διοίκηση. Στους βασικούς πυλώνες της. Φθάσαμε στο σημείο να καταλαμβάνονται Υπουργεία και να ακυρώνεται έτσι στην πράξη η βασική δομή και λειτουργία του σύγχρονου κράτους.

Αμφισβητείται η Δικαιοσύνη. Κάποιοι ενθάρρυναν τη βίαιη ανυπακοή ακόμη και στις αποφάσεις των ανώτατων δικαστηρίων. Κανένας μας δεν μπορεί να αρνηθεί σε οποιονδήποτε Έλληνα πολίτη το δικαίωμα να ασκεί κριτική στις δικαστικές αποφάσεις. Ακόμα και σε εκείνον που δεν έχει τον επαρκή εξοπλισμό να κατανόησει το περιεχόμενό τους. Η υποδοχή όμως των αποφάσεων, ειδικά από επιστημονικούς φορείς, με άρνηση ή με χυδαίους υπαινωγμούς είναι κάτι που θίγει τις θεμελιές βάσεις του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Η αντίσταση στις δικαστικές αποφάσεις βρίσκει έξω από τις συνθήκες του πολιτεύματος, αφού εκδίδονται και εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού λαού.

Η αμφισβήτηση από μόνη της δεν είναι το κεντρικό χαρακτηριστικό της σημερινής κρίσης. Ιστορικά έχει αποδειχτεί ότι μεγάλα ρεύματα αμφισβήτησης έχουν οδηγήσει στην ενίσχυση των θεσμών μέσα από την ανανέωση και τον εμπλουτισμό τους. Η αμφισβήτηση, όμως, γίνεται επικίνδυνη όταν συνοδεύεται από την ανομία που είναι ο πυρήνας της σημερινής κρίσης. Η διάχυτη βία και η προσπάθεια νομιμοποίησης της. Η αποθάρρυνση για κάθε θεσμική κύρωση. Η ιδεολογική απαξίωση όλων των κυρώσεων.

Αυτή η εικόνα αδικεί τη χώρα. Αδικεί το λαό της. Στις δύσκολες ώρες καταφεύγω συχνά στον Ύμνο της Ελευθερίας του Εθνικού ποιητή. Ψάχνω τις αναλογίες και τις συγκρίσεις. Η επαναστατική πορεία και περιπέτεια προς την ανεξαρτησία πέρασε από διάφορες φάσεις και στάδια. Από το θρίαμβο των νικών στις πτώσεις και τις ήττες. Από το μεγαλείο στις μικρότητες. Ο Εθνικός μας ποιητής είναι πάντα επίκαιρος.

«Μην ειπών στο στοχασμό τους, τα ξένα έθνη αληθινά: Εάν μισούντα αναμεσό τους δεν τους πρέπει ελευθερία».

Όλες οι λέξεις του στο απόλυτο περιεχόμενό τους δεν ισχύουν.

Η πραγματικότητα όμως είναι μία: Η άσχημη και άδικη εικόνα της χώρας ενθαρρύνει ανάλογες τάσεις και στάσεις των ξένων λαών.

Κυρίες και Κύριοι,

Σ' αυτό το τοπίο τα ερωτήματα είναι: Ποιος είναι ο ρόλος μας, ο ρόλος της Δικαιοσύνης στις περιόδους κρίσης; Σίγουρα περιλαμβάνει και περιέχει όλες τις αρμοδιότητες που έχουμε στις ομαλές περιόδους και στους χρόνους ειρηνικής δημιουργίας. Επιπλέον:

Στις περιόδους κρίσεις παίρνουμε τις σωστές αποφάσεις που επιτρέπουν και ενθαρρύνουν μεγαλύτερες συστρατεύσεις. Αποφάσεις με καθαρό λόγο και μήνυμα. Αποφάσεις που αναδεικνύουν την ιστορικότητα της πατρίδας μας. Μακριά από καπηλίες που συγκαλύπτουν ταπεινά συμφέροντα.

Στις περιόδους κρίσεις οι πολιτικές αντιθέσεις και αντιπαράθεσεις δεν σταματούν. Ούτε καταργούνται. Ούτε εξοστρακίζονται τεχνητά. Διεξάγονται, όμως, στη βάση μιας ιστορικής Εθνικής Συνεννόησης με στόχο την εθνική ομοψυχία στη βάση, στο λαό μας. Με όλες τις προϋποθέσεις και τα προνόμια της διαχρονικότητας του Εθνικού συμφέροντος.

Στις περιόδους κρίσεις η Δικαιοσύνη δεν ενδίδει στις ύπουλες προτάσεις αναχωρητισμού από τον πρωταγωνιστικό της ρόλο για την απονομή του δικαίου. Στο πλαίσιο πάντοτε του σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος.

Τι είναι τελικά η Δικαιοσύνη; Το ερώτημα και την απάντηση την επιβάλλει η ημέρα μνήμης του Αγίου Διονυσίου.

Η ανθρωπότητα άργησε να εγκαταλείψει το μύθο και την αυθαιρεσία στην απονομή της Δικαιοσύνης. Από τη Γαλλική επανάσταση και μετά η Δικαιοσύνη είναι ορθολογικό φαινόμενο. Πειθαρχημένο σε αξίες και ιδανικά. Και οπωσδήποτε ανθρωποκεντρικό.

Η Δίκη (γιατί Δικαιοσύνη χωρίς Δίκη δεν υφίσταται) είναι η πιο συναρπαστική και γοητευτική εφεύρεση του ανθρώπου. Μοιάζει με το αρχαίο δράμα. Έχει πρωταγωνιστές και δευτεραγωνιστές. Έχει χορό. Τον δῆμο. Στο όνομα του εκδίδονται οι αποφάσεις. Έχει κορύφωση και κάθορση. Και τελικά τη δίκαιη λύση.

Η Δίκη είναι συλλογικό φαινόμενο. Με πολλούς συμμετοχούς. Με διακριτούς και διακεκριμένους ρόλους. Κανένας δεν υποκαθιστά τον άλλον. Βρίσκονται σε μια διαρκή δυναμική διαλεκτική συνεργασία. Η Δίκη διανύει διάφορα στάδια. Κανένα όμως δεν προσδιορίζει ασφικτικά το επόμενο και ιδιαίτερα τον τερματισμό του.

Η Δικαιοσύνη, μέσα από το συλλογικό αυτό εργαλείο, συμβάλλει στην κοινωνική ειρήνη. Επιλύει ιδιωτικές διαφορές. Αντιμετωπίζει προβλήματα του πολίτη με τη δημόσια διοίκηση. Επιβάλλει κυρώσεις με ανάλογο περιεχόμενο. Προστατεύει δραστηρικά τα δικαιώματα του πολίτη και του ανθρώπου. Και κυρίως διαπαιδαγωγεί.

Η αποστολή της Δικαιοσύνης σε περιόδους κρίσης έχει επιπρόσθετα ξεχωριστά χαρακτηριστικά.

Η Δικαιοσύνη υπερασπίζεται τη νομιμότητα στο ουσιαστικό της περιεχόμενο. Στήριξη και υποστήριξη το Νόμο. Ψυγχρούεται με τα φαινόμενα της ανομίας. Αυτονόητα, δεν κωφερίζει τουναντίον αφουγκράζεται τα κοινωνικά κινήματα και μηνύματα. Διατηρεί έναν θεσμικό διάλογο με αυτά. Και δίνει λύσεις, πάντοτε μέσα στο γράμμα και το πνεύμα του Νόμου. Τις λύσεις που δικαιούνται. Χωρίς να υποκαθιστά τις άλλες εξουσίες και λειτουργίες του

πολιτεύματος.

Η Δικαιοσύνη υπερασπίζεται το Δημόσιο συμφέρον. Χωρίς να ξεχνάει τον πολίτη. Τον Άνθρωπο. Δεν είναι η ανθρωπίνου αξία η θεμελιώδης Συνταγματική επιλογή μας. Δι'ατάξη που δεν αναθεωρείται! Αντίθετα εμπλουτίζεται και βαθναινει. Το Δημόσιο συμφέρον σε περιόδους κρίσης, στα μάτια πολλών, αποκτά μια νοηματική χαλαρότητα. Καθίσταται, όχι σπάνια, δυσδιάκριτο. Προωθούνται και προτάσσονται τα επιμέρους, ή ακόμα και τα προσωπικά, συμφέροντα. Είναι γνωστό πως οι λέξεις σ' αυτές τις περιόδους χάνουν εύκολα το νόημα και το περιεχόμενό τους. Και, συχνά, αυτός ο διαγωνισμός μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων γίνεται στο όνομα του Δημοσίου Συμφέροντος και Καλού. Στο όνομα του Συμφέροντος Όλων. Αυτός ο κίνδυνος λειτουργεί ύπουλα και υπονομεύει την ίδια τη διαχρονική αποστολή της Δικαιοσύνης.

Στις περιόδους κρίσης η Δικαιοσύνη υπερασπίζεται, με ξεχωριστό αίσθημα ευθύνης, τις μεγάλες αξίες της σύγχρονης δημοκρατικής νομιμότητας. Υπερασπίζεται τα ανθρωπινά δικαιώματα στο περιχαρτωμένο, από το Σύνταγμα και τη Διεθνή και Ευρωπαϊκή νομιμότητα, περιεχόμενό τους. Δεν ενθαρρύνει, με τίποτα, τη γραφειοκρατική εκτέλεση και διεκπέρωσή τους. Ούτε κλείνει τα μάτια της στην καταχρηστική άσκηση τους.

Η Δικαιοσύνη αντιδρά έγκαιρα. Και απροσχημάτιστα. Δεν εμπλέκεται στις πολιτικές διενέξεις. Δεν διεκδικεί σε αυτές ρόλο επιδιαιτητή. Ούτε αναχωρεί από τα μεγάλα και καυτά κοινωνικά προβλήματα. Δεν είναι απύουσα στα ζητήματα της νομιμότητας. Ο Νόμος είναι ο κύριος άξονας της.

Η Δικαιοσύνη υπερασπίζεται την ανοικτή κοινωνία. Και όλες τις αρχές και τους κανόνες της. Και καταπολεμά τις φοβίες, και τα φαινόμενα ρατσισμού, ότι ταπεινώνουν την ιστορική πορεία του Ελληνισμού.

Η Δικαιοσύνη σε περιόδους κρίσης δεν υπηρετεί ή εξυπηρετεί φανερά ή κρυφά σκοπιμότητες. Δεν νοιάζει τον πειρασμό μιας πρόσκαιρης δημοφιλίας. Δεν υποκύπτει σε νόθα πολιτικά νεφελώματα.

Κυρίως, όμως, η Δικαιοσύνη σκέπτεται ιστορικά. Αγωνιά για το παρόν και το μέλλον του λαού. Και λειτουργεί πατριωτικά. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής οικογένειας. Στον ιστορικό πάντοτε ορίζοντα της Διεθνούς νομιμότητας.

Κυρίες και Κύριοι,

Σήμερα τιμάμε τη μνήμη ενός εξέχοντος Νομικού και Αγίου. Και μαζί αποτείομε φόρο τιμής στην Ελληνική Δικαιοσύνη. Από τη ζωή και το έργο του Διονυσίου του Αρεοπαγίτη να κρατήσουμε τρία στοιχεία:

- Έβησε στο σημείο συνάντησης του παλιού με το νέο κόσμο.
  - Ενσάρκωσε τη Δικαιοσύνη.
  - Θυσίασθηκε για τις πεποιθήσεις του.
- Η Δικαιοσύνη είναι μια μεγάλη πρόκληση και περιπέτεια. Με ένα τεράστιο και δυσβάσταχτο κόστος. Συλλογικό και Προσωπικό. Όσοι αποφασίσουμε να αποδεχτούμε τη μεγάλη πρόκληση και να συμμετάσχουμε στην επώδυνη περιπέτεια της Δικαιοσύνης, ως θεμέλιο της σύγχρονης δημοκρατίας, γνωρίζουμε πολύ καλά τους όρους της και τα χαρακτηριστικά της και θα ανταποκριθούμε.

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣ

κ. Χαράλαμπος Αθανασίου, κατά την εκδήλωση προς τιμήν του Αγίου Διονυσίου στην Παλαιά Βουλή

Οι Διοικήσεις και τα μέλη των Ενώσεων, που υπηρετούν στο Χώρο απονομής της Δικαιοσύνης. Η Ένωση Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας, η Ένωση Διοικητικών Δικαστών, η Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος, η Ένωση Δικαστικών Λειτουργών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Ένωση Δικαστικών Λειτουργών της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, η Ένωση των μελών του Ν.Σ.Κ., η Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος και η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων που έχω την τιμή να εκπροσωπώ, σας υποδεχόμαστε με ιδιαίτερη τιμή, σεβασμό και ευχαριστίες στη σημερινή μας εκδήλωση, με ευκαιρία της εικοστής Πέμπτης (25^η) επετείου από την καθιέρωση του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτη σε προστάτη των Δικαστικών Λειτουργών της Χώρας μας και 20^η επετείου, από τότε που επισήμως με νόμο ορίστηκε η 3^η Οκτωβρίου ως ημέρα της Δικαιοσύνης.

Όπως είναι γνωστό, η Ελληνική Πολιτεία με νόμο που ψηφίσθηκε το 1991 (άρθρ. 45 του Ν. 1941/1991) όρισε, επισήμως, την 3^η Οκτωβρίου ημέρα, που εορτάζεται η μνήμη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, ως ημέρα της Δικαιοσύνης και υποχρεωτικής αργίας για τις δικαστικές υπηρεσίες και τα δικαστήρια όλης της Χώρας. Η επιλογή της ημέρας αυτής δεν έγινε τυχαία, καθόσον ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης αγίασε, αφού προηγουμένως συναριθμήθηκε μεταξύ των συντελεστών που ανέδειξαν το Δίκαιο στη Δημοκρατία των Αθηναίων, την αιώνιο πόλη του πνεύματος.

Τη σημερινή ημέρα αισθάνομαι την ανάγκη, εκ μέρους όλων των Δικαστικών Ενώσεων, να ευχαριστήσω κάποιους ιδιαίτερα και συγκεκριμένα:

Την Εκκλησία της Ελλάδος και τον Προκαθήμενο Αυτής Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο για τη βοήθεια που προσφέρουν τόσα χρόνια για την επιτυχή διοργάνωση του εορτασμού. Τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Κέρκυρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριο, γιατί προέστη στη Θεία Λειτουργία, που έγινε πριν λίγο στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Καρούχη.

Τον Δήμο Αθηναίων, για την προσφορά και το ενδιαφέρον των εκπροσώπων του όλα αυτά τα χρόνια, για την

εκδήλωση μας αυτή.

Τον στενό συνεργάτη και φίλο μας κ. Ιωάννη Παπαμιχαλάκη, για όσα ανεκτίμητα, αφιλοκερδώς, προσφέρει στις Δικαστικές Ενώσεις, για την άρτια οργάνωση των εορτασμών.

Τη Χορωδία της Ιεράς Μητρόπολης Αθηναίων και τον κ. Δημήτριο Κανελλόπουλο.

Τη Χορωδία του Διηγορικού Συλλόγου Αθηνών υπό την διεύθυνση του Χοράρχου κ. Δημητρίου Καρούζου, διηγηόρου, Καθηγητού Μουσικής.

Τους συναδέλφους που αναλόγησαν με την οργάνωση των επετειακών εκδηλώσεων και κυρίως τους Αγγελική Δεμέστιχα, Μαίρη Τσάμη, Γιώργο Μανωλίδη, Τάκη Λυμπερόπουλο και Γιάννη Παπαϊωάννου.

Κυρίες και Κύριοι,

Ο πάνδημος εορτασμός του Αγίου Διονυσίου από τους Αθηναίους και ο συνορτασμός από όλους εμάς τους δικαστικούς λειτουργούς, αλλά και την ευρύτερη νομική οικογένεια, δεν αποτελεί μόνο εκπλήρωση θρησκευτικού καθήκοντος στη μνήμη ενός Αγίου της Εκκλησίας μας. Καταδεικνύει, παράλληλα, τη θέλησή μας για τήρηση των πνευματικών μας παραδόσεων, αντίθετα με το ρεύμα της εποχής, που μάλλον την υλική ευμάρεια έχει, κυρίως, στο κέντρο των ενδιαφερόντων της.

Και είναι αλήθεια ότι σήμερα ζούμε σ'ένα περιβάλλον, το οποίο μεταβάλλεται ταχύτητα και πολλές φορές ανεξέλεγκτα. Δείτε τι συμβαίνει σήμερα με την οικονομική κρίση, η οποία έχει λάβει παγκόσμιες διαστάσεις. Μέσα σ'αυτό το περιβάλλον, προβάλλει η μεγάλη ευθύνη των δημοκρατικών κρατών να επιβάλουν τη θέσπιση κανόνων με βάση τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και της λογοδοσίας στην κοινωνία.

Ο νόμος, η ισότητα, ο σεβασμός στη Δικαιοσύνη, η έννοια του πολίτη και της ευθύνης, η αξία του αντιλόγου, η τήρηση των άρθρων κανόνων, που είναι αναπόσπαστες από τη Δημοκρατία, τη Δικαιοσύνη, αλλά και την ανεκτικότητα, εγγίζουν τους ανθρώπους παντού και πάντοτε με το περιεχόμενο και την ανυπέβλητη ποιότητά τους.

Ο Μεξικανός συγγραφέας Carlos Fuentes είχε προειδοποιήσει: «Η αποσύνθεση της ελευθερίας από την κοινωνική ευθύνη μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οι ατομικές ελευθερίες να μην έχουν ως υποκείμενο τον άνθρωπο, αλλά μόνο

το εμπόριο, τις επενδύσεις και την κυκλοφορία κεφαλαίου».

Η σημερινή μέρα μας δίνει την ευκαιρία να σκεφτούμε το νόημα του δικού μας σημερινού πολιτισμού και των δεσμών του με τις παρακαταθήκες της Ιστορίας μας. Παρακαταθήκες, που θα μας επιτρέψουν, σε μια παγκοσμιοποιημένη υφήλιο, να δημιουργήσουμε ισχυρές δομές, μια από τις οποίες, κρίσιμη, για την υπεράσπιση του δικαίου, είναι η ισχυρή δικαστική εξουσία, γιατί αυτή εγγυάται τη δυνατότητα λειτουργίας του Κράτους δικαίου και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών.

Χρειαζόμαστε ανεξάρτητα και αξιόπιστα Δικαστήρια. Και είμαστε σήμερα εδώ για να ενώσουμε την αγωνία αλλά και την πίστη μας ότι η Δικαιοσύνη θα υπερβεί, με επιτυχία, τις αδυναμίες της και θα ανταποκριθεί στο ρόλο της, να αποτελει το πιο σταθερό σημείο αναφοράς του Έλληνα πολίτη.

Θέλω να βρω το δικό μου ζητά ο Έλληνας πολίτης. Εμείς, σας διαβεβαιώνουμε, ότι γνωρίζουμε το χρέος αλλά και την ευθύνη μας να υπηρετήσουμε και να σεβαστούμε το αίτημά του. Η απάντηση όμως αυτή των Δικαστικών Λειτουργών δεν αρκεί. Πρέπει και η Πολιτεία με τη σειρά της να αναλάβει τις υποχρεώσεις της, έναντι της Δικαιοσύνης και να συνδράμει στο αίτημα των πολιτών.

Κυρίες και Κύριοι

Στην ιστορική αυτή αίθουσα, στην οποία οι εκπρόσωποι των προγόνων μας έβησαν τις βάσεις στην έννομη τάξη και τη διακυβέρνηση της νεώτερης Ελλάδος, επιθυμώ να σας διαβεβαιώσω ότι οι Έλληνες δικαστικοί λειτουργοί, σε όλους τους κλάδους και τους βαθμούς δικαιοδοσίας, ασκούν το λειτουργήμα τους ευσυνείδητα και σύμφωνα με τις παραδόσεις της Ελληνικής Δικαιοσύνης και της χριστιανικής πίστης πολύ περισσότερο, σήμερα, που η Ελληνική κοινωνία έχει στρέψει την ελπίδα της στη Δικαιοσύνη και επιζητεί Δικαιοσύνη για όλους και έναντι όλων.

Η επιδίωξη αυτή συνδέεται αναπόσπαστα με τα επιτακτικά κοινωνικά αιτήματα, για διαφάνεια στη δημόσια ζωή, πάταξη της διαφθοράς και νομιματοδότηση του πολιτικού βίου και των πολιτικών ιδεολογιών.

Με τις σκέψεις αυτές, εκ μέρους όλων των συνορταζόντων μελών των Δικαστικών Ενώσεων, σας καλωσορίζω στη γιορτή της Δικαιοσύνης, και σας ευχαριστώ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Διήγημα του Βασιλείου Νικόπουλου, επίτιμου Προέδρου του Αρχείου Πάγου

ΤΟ ΕΝΣΥΝΕΙΔΗΤΟ ΘΥΜΑ

Α'

Πως του τις αναγνώριζαν!

Τώρα πίστευε πως θα μπορούσε επιτέλους να εξελιχθεί σε ένα λαμπρό εισαγγελέα, αλλά και σε ένα εξαιρετικό επιστήμονα, με την διδακτορική διατριβή που ετοίμαζε για τις ανάγκες της οποίας έπρεπε οπωσδήποτε να μετατεθεί στην πρωτεύουσα, γιατί χρειαζόταν την βοήθεια του επιβλέποντος καθηγητή, αλλά και των πλουσίων βιβλιοθηκών, τις οποίες έπρεπε να χρησιμοποιήσει για τον σκοπό αυτόν.

Το θέμα της διατριβής του ήταν πολύ εξειδικευμένο και άκρως πρωτότυπο, έχοντας ως αντικείμενο την συμβολή του Ποινικού Δικαίου στην καταπολέμηση της βίας στο Βυζάντιο, ειδικότερα στην περίοδο της «στάσης του Νίκα». Ο καθηγητής του, ένας φημισμένος ρωμαϊστής, και εξαιρετός ιστορικός του Δικαίου, βεβαίως πως επρόκειτο για πολύ πρωτότυπο και σπάνιο θέμα, το οποίο θα τάραζε, όπως χαρακτηριστικά έλεγε, τα λιμνάζοντα επιστημονικά ύδατα στην περιοχή του βυζαντινού Ποινικού Δικαίου, η οποία παρέμενε ακόμη ανεξερεύνητος.

Είχε να δει την Αθήνα από τον καιρό των παρεδριών εξετάσεων εδώ και δέκα και πλέον χρόνια! Του φάνηκε εντελώς αγνώριστη. Τα μόνα σταθερά και αμετάβλητα στοιχεία της ήταν τα πάλλευκα μάρμαρα του Παρθενώνα, που άστραφταν ακόμα στον λαμπρό ήλιο, κι έστλναν τις μυστικές και συμβολικές τους ανταύγειες σε ολόκληρο τον κόσμο. Κατά τα άλλα όμως η Αθήνα του μάτωνε την καρδιά, με τα σύγχρονα τερατουργήματά της τα άψυχα τσιμεντένια μεγαθήρια, που οι άνθρωποι είχαν την αναίδεια να τα ονομάζουν σπίτια, την καυτερή ασφάλτο, τα πνιγηρά καυσαέρια, το γόρδιο δεσμό της, το κυκλοφοριακό, και τελευταία, τις καθημερινές σχεδόν διαδηλώσεις, που είχαν γίνει πολύ της μόδας και πήγαιναν να μετατρέψουν το δικαίωμα του «συνέρχασθαι» σε τρόπο διασκέδασης της ανίας της όντως βαρετής καθημερινότητας! Η Αθήνα των φοιτητικών του χρόνων είχε πια οριστικά χαθεί και τίποτε, εκτός από τα ασάλυτα μάρμαρά της, δεν την θύμιζαν τώρα!

Φεύγοντας για το στρατιωτικό του, πριν δεκαπέντε χρόνια, μετά την λήψη του πτυχίου του, την είχε αφήσει μέσα στα γιασεμιά και τις ορτανσίες, τις τριανταφυλλίες και τους σγουρούς βασιλικούς, και τώρα την βρήκε πνιγμένη στο τσιμέντο και τα καυσαέρια! Αν δεν τον πίεζαν οι ανάγκες του διδακτορικού, δεν θα ήθελε να την δει, έτσι που την είχαν καταντήσει! Έπρεπε όμως να γυρίσει στην πόλη των σπουδών του, γιατί πλησίαζε ο χρόνος της παράδοσης της διατριβής του που ήθελε κάποιες διορθώσεις και βελτιώσεις, σύμφωνα με τις τελευταίες υποδείξεις του καθηγητή του, ο οποίος του είχε συστήσει κάποια δυσσεύρετα επιστημονικά βοηθήματα, που ήλπιζε πως μόνο στην Εθνική Βιβλιοθήκη θα τα βρισκε.

Β'

Εκεί πήγαινε με το «μετρό» εκείνο το βροχερό, σχεδόν πένθιμο, απόγευμα του Δεκέμβρη, κρατώντας τον χαρτοφύλακα με τα χειρόγραφα της διατριβής του. Του άρεσε πολύ να πηγαίνει με το «μετρό» γιατί του άφηνε την αίσθηση της έστω και προσωρινής εγκατάλειψης των...εγκοσμίων. Ένωθε πως δραπέτευσε από τα επίγεια και πήγαινε στον κόσμο των ονείρων της απόλυτης απραξίας και τέλειης αφροντισιάς! Νόμιζε πως μέσα στο υπόγειο βαγόνι, στον καταχθόνιο κόσμο της αένας κίνησης, ήταν απελευθερωμένος από όλα τα εγκόσμια, τα ατέλειωτα κι ασήκωτα βάρη της καταθλιπτικής καθημερινότητας! Στο «μετρό» ζούσε την ψευδαίσθηση του διαφορετικού, του απόκοσμου, ενός άλλου αλλαγμένου κόσμου, που τον ήθελε απαλλαγμένο από όλα τα αγχώδη και βασανιστικά εγκόσμια! Αποτραβιόταν στη θέση του, έκλεινε τα μάτια του και έτσι καθώς λικνιζόταν από τις προσεκτικές κινήσεις του συρμού, χανόταν στην απεραιτοσύνη του άπειρου και γινόταν ένα με την αιωνιότητα.

Ήταν κι αυτός θύμα της γοητείας του ψεύτικου, που τον δელιάζε με την υπόσχεση πως γρήγορα θ' αντικαθιστούσε αυτό που ζούσε ως αληθινό, το οποίο όμως του ήταν τόσο τυραννικό και απάνθρωπο! Σ' αυτό ίσως να συντελούσε στην περίπτωση του και η ενασχόλησή του με το θέμα της διατριβής του, που τον είχε απορροφήσει τον τελευταίο καιρό τόσο πολύ, που τον είχε κάνει σχεδόν απόκοσμο, μεταφέροντάς τον στον αλλοτινό κόσμο των Βυζαντινών, τον οποίο περισσότερο η φαντασία του και λιγότερο η ιστορική πραγματικότητα, είχε εξιδανικεύσει τόσο μέσα του, που τον έκαναν νοσταλγικό! Ακόμη κι αυτές οι ταραγμένες και αι-

ματηρές μέρες της φοβερής εκείνης «Στάσης του Νίκα» φάνταζαν ιδανικές, γεμάτες από μια ασύλληπτη δημιουργική δύναμη κι ας ήταν στην πραγματικότητα μέρες τρόμου και απερίγραπτης φρίκης, σημαδεμένες από τους ακατονόμαστους βανδαλισμούς των αδιόσταχτων εκείνων τρομοκρατών «πρασίνων» και «βενετών».

Και τούτο λοιπόν το απόγευμα του Δεκέμβρη, το πνιγμένο μέσα στη μούχλα και την καταχνιά προς τα εκεί πάλι ταξίδευε η αγχάλιντη φαντασία του, προς το εξιδανικευμένο μεν, αλλά τόσο ματωμένο Βυζάντιο. Όσο για τη σύγχρονη καθημερινή πραγματικότητα είχε προ πολλού χάσει την επαφή μαζί της, έτσι πνιγμένος καθώς ήταν στα πολλά και άκρως πιεστικά καθήκοντά του, αλλά και στην συγγραφική της διδακτορικής του διατριβής.

Γ'

Τις μολυβένιες και πένθιμες σχεδόν μέρες εκείνου του φοβερού Δεκέμβρη ο κόσμος όλος χανόταν γύρω του, κι η Αθήνα των χαμένων ονείρων του καιγόταν στην κυριολεξία κάθε βράδυ από τις ανεξέλεγκτες διαδηλώσεις, τις βαρβαρότητες και τους βανδαλισμούς νεαρών κυρίως ατόμων που ισχυριζόταν ότι με τον τρόπο αυτό διαμαρτύρονταν για τον θάνατο κάποιου μαθητή που σκοτώθηκε από σφαίρα αστυνομικού οργάνου. Αυτός όμως απορροφημένος από τα δικά του, δεν παρακολουθούσε την επικαιρότητα, αρνούμενος εκ πεποιθήσεως την μονόπλευρη και κατευθυνόμενη ενημέρωση της τηλεόρασης και του έντυπου τύπου που «κιτρινίζε» δυστυχώς ολοένα και περισσότερο! Προτιμούσε την άμεση πληροφόρηση του γραφείου του και του... δρόμου, την οποία έβρισκε πιο έγκυρη και πιο αντικειμενική, προσπαθώντας να ζει στο δικό του κόσμο, τον οποίο θεωρούσε πολύ καλύτερο από τον άλλο, τον έξω κόσμο, που τον κατηγορούσε ως υπαίτιο όλων των κακών, που μαστίωνε την κοινωνία! Ζούσε λοιπόν στον δικό του αλαργεμένο κόσμο στο βαγόνι του «μετρό» που τον μετέφερε στην οδό Ακαδημίας για να πάει από εκεί στην Εθνική Βιβλιοθήκη, όταν ξαφνικά τ' αφτιά του άρπαξαν κάποια μισόλογα από τη συζήτηση του ζευγαριού του διπλανού καθίσματος, που μόλις ακουγόταν έτσι ψιθυριστά που μιλούσαν, λες και φοβόταν μη τους ακούσει κανείς.

—Δεν πιστεύω να έχουμε κι απόψε τα ίδια, είπε η νεαρή κοπέλα στο σύντροφό της.

—Πολύ το φοβάμαι, της αποκρίθηκε εκείνος χαμηλόφωνα. Άλλωστε δεν βλέπω ποιος θα μπορούσε να σταματήσει τούτο το κακό, τη στιγμή που το Κράτος δεν θέλει για διάφορους λόγους, να επέμβει.

—Και τι θα γίνει, που θα πάει το πράγμα; Ρώτησε εκείνη ανήσυχη!

—Δεν ξέρω. Ο Θεός να βάλει το χέρι Του.

—Τουλάχιστον να προλάβουμε να πάμε στο σπίτι...

—Ας το ελπίσουμε.

Στην αρχή άκουγε τη συζήτηση μάλλον αδιάφορα, ύστερα με κάποια περιέργεια και στο τέλος με έκδηλη πια ανησυχία, η οποία εντάθηκε ξαφνικά από τις κραυγές που έφθαναν ως εδώ από τον επάνω κόσμο, και δυνάμωναν όλο και περισσότερο, όσο ο συρμός πλησίαζε στην επόμενη στάση. Οι επιβάτες όλοι τους εκτός τους εκτός από τον ίδιο, υποψιασμένοι, για το κακό που τους περίμενε μόλις ξεμυτούσαν στα επίγεια, σκώθηκαν μεμιάς όλοι τους από τις θέσεις τους και συνωθούνταν στις πόρτες περιμένοντας εναγωνίως το σταμάτημα του συρμού. Όταν ο συρμός ελάττωσε ταχύτητα καθώς πλησίαζε στη στάση και σιγά σιγά σταμάτησε κι άνοιξαν οι πόρτες του, ακούστηκε καθαρά πλέον ο πρωτοφανής χαλασμός που γινόταν στον επάνω κόσμο: φωνές, βρισιές, κατάρες, απειλές, χτυπήματα, καπνοί, κόλαση! Τώρα άρχισε να συνειδητοποιεί κάπως την τραγικότητα της κατάστασης! Συμμαζεύτηκε στο καθισμά του που λειτουργούσε πλέον σαν καταφύγιο, σφίγγοντας γερά τον χαρτοφύλακά του, μην τυχόν και του πέσει ή του τον αρπάξουν μέσα στην αναταραχή που επικρατούσε ακόμα και μέσα στο βαγόνι, ενώ η ανησυχία του μεγάλωνε όλο και περισσότερο όσο πλησίαζαν στην επόμενη στάση, που θα κατέβαινε γιατί δεν ήξερε πια τι ακριβώς θα αντιμετώπιζε εκεί! Το τρένο έτρεχε τώρα δαιμονισμένα λες και το κυνηγούσαν ή ήθελε να προλάβει κάτι το πολύ σπουδαίο και βιαστικό μαζί! Όλων τα πρόσωπα γύρω ήταν ανήσυχια και πελιδνά λες και μόλις είχαν βγει από το εκμαγείο του φρικιαστικού τρόμου!

—«Η επόμενη στάση «Ακαδημίας» ακούστηκε η γλυκιά γυναικεία φωνή από τα μικρόφωνα του βαγονιού. Σηκώθηκε μαζί με πολλούς άλλους και πήγε προς την πόρτα. Το τρένο άρχισε να ελαττώνει ταχύτητα όσο πλησίαζε προς την στάση, ενώ ο κόσμος έδειχνε τώρα περισσότερο ταραγμένος και ανήσυχος. Πριν ακόμα σταματήσει ο συρμός άρχισαν να ακουγονται κι εδώ τα βογγητά του πάνω κόσμου, ο μεγάλος χαλασμός που γινόταν έξω. Μόλις κατόρθωσε να βγει από το βαγόνι βρέθηκε χωρίς να το καταλάβει ανάμεσα σε ένα αναρίθμητο αλαφιασμένο πλήθος νεαρών ατόμων, που είχαν σκεπασμένα τα πρόσωπά τους με κουκούλες και ανεβοκατέβαιναν τις σκάλες της καταπακτής βρίζοντας, σπρώχνοντας και χτυπώντας τους λίγους σχετικά αστυνομικούς,

που προσπαθούσαν να τους απωθήσουν στα έγκατα της γης! Γινόταν σωστό πανδαιμόνιο! Ξύλα, πέτρες, τενεκέδες «γκλοπες», σιδερικά κι ότι άλλο πετούμενο μπορεί να βάλει ο νους σου, ανεβοκατέβαιναν στον αέρα καθώς έπεφταν με μανία στα κεφάλια και τις πλάτες των κουκουλοφόρων διαδηλωτών και των κραυγοφόρων και ασιδοφόρων αστυνομικών! Προσπαθούσε κι αυτός να ανεβεί τη σκάλα, αλλά δεν ένιωθε να πατάει στη γη, καθώς είχε γίνει ένα με το σμάρι των κουκουλοφόρων που τον πήγαινε όπου εκείνο ήθελε στην προσπάθειά του να βγει κι αυτό στον πάνω κόσμο! Στριμώχτηκε, σφαλαπατήθηκε, χτυπήθηκε, βρισίχκε, κακοποιήθηκε ως ο έσχατος των κουκουλοφόρων και τελικά πέτυχε το ακατόρθωτο, βγήκε στην κορυφή της καταπακτής, στην είσοδο του πάνω κόσμου, απ' όπου αντίκρισε την κόλαση. Εδώ πια δεν υπήρχε τίποτε από εκείνα που ήξερε ως τώρα σαν Αθήνα! Όλα γύρω «κρανίου τόπος»! Παντού βασίλευε το χάος και η καταστροφή! Κραυγές, βρισιές, κυνηγητό, πετροβόλημα, δακρυγόνα, οδοφράγματα, καπνοί, φωτιές, σπασμένα, λεηλατημένα και καμένα καταστήματα, πυρπολημένα αυτοκίνητα, τίποτε όρθιο, όλα γκρεμισμένα και άψυχα! Είχαν διαλυθεί τα πάντα, ακόμα και αυτό το άλλοτε παντοδύναμο Κράτος! Τίποτα πια δεν θύμιζε την άλλοτε ευνομούμενη και οργανωμένη Πολιτεία. Τώρα τα πάντα είχαν αφεθεί, σκοπίμως θαρρείς, στο έλεος και την καταστροφική μανία μιας χούφτας κουκουλοφόρων διαδηλωτών, που όχι απλώς καταχρώνταν, αλλά ξευτέλιζαν και ποδοπατούσαν το δήμενο δικαίωμα «του συνέρχασθαι». Και το Κράτος; Πού είναι αλήθεια το Κράτος, που η ακατανίκητη εκείνη δύναμη της κρατικής εξουσίας, αναρωτήθηκε απελπισμένα! Δεν ήθελε ούτε να το σκεφτεί πως είναι ποτέ δυνατόν να υποκύψει το Κράτος, η μόνη μετά Θεόν δύναμη στον κόσμο, στη θέληση οιοδύποτε!

Κι όμως όλα γύρω αυτό έδειχναν ότι δηλαδή το Κράτος είχε καταλυθεί ή για την ακρίβεια του πράγματος είχε «αυτοκαταλυθεί», αφού επέτρεπε στον καθένα να κάνει ό,τι θέλει δίχως να σέβεται κανένα, ούτε βέβαια και τον νόμο! Αυτή τουλάχιστον την θλιβερή εικόνα έδειχνε τούτη τη στιγμή η αστυνομία, η κύρια ενσάρκωση της κρατικής εξουσίας, η οποία εδώ τουλάχιστον στον... επάνω κόσμο, φαινόταν να παρακολουθεί απαθής τα φοβερά αυτά γεγονότα, δίχως να επεμβαίνει αθετώντας έτσι τη φυσική της αποστολή. Μόνο εκεί στον κάτω κόσμο του «μετρό» έδειχνε κάπως την παρουσία της, αλλά και πάλι όχι όπως η αποστολή της απαιτούσε. Μπόρεσε και τραβήχτηκε κάπως απόμακρο παραδομένος ολότελα στις αποκαρδιωτικές σκέψεις του, που όσο περνούσε η ώρα όλο και περισσότερο άρχισαν να τον βασανίζουν. Κυρίως δεν μπορούσε ως εισαγγελέας να κατανοήσει την απαράδεκτη αυτοκαταλυτική στάση δήθεν «των οργάνων της τάξης» τη στιγμή που διαπράττονταν ενώπιόν τους με έκδηλη προκλητικότητα τόσα εγκλήματα «επ' αυτοφώρω τελούμενα και εξ επαγγέλματος διωκόμενα». Μα δεν υπήρχε τέλος πάντων κάποιος υπεύθυνος, ανώτερος αξιωματικός να διατάξει τα από το νόμο οφειλόμενα; Κι ακόμα δεν υπήρχε ο αρμόδιος εισαγγελέας να διατάξει την αποτελεσματική τους επέμβαση προς αποκατάσταση της τάξης; Προσπάθησε να αναρωτηθεί. Δεν πρόλαβε όμως να συνεδητοποιήσει τα τελευταία τούτα λόγια που τον έφεραν σε κατάσταση υπηρεσιακής ανανήψεως, καθώς θυμήθηκε την εισαγγελική του ιδιότητα και τον κανόνα «του αδιαίρετου της εισαγγελικής αρχής», διότι αισθάνθηκε έναν ολόκληρο συρφετό εξαγριωμένων κουκουλοφόρων να έρχεται με βία επάνω του, σκορπώντας παντού τον όλεθρο και την καταστροφή! Ευτυχώς την τελευταία στιγμή μπόρεσε και τρύπωσε στο βάθος ενός κατεστραμμένου και λεηλατημένου καταστήματος σαν κυνηγημένος λαγός! Από δω έβλεπε τρομαγμένος, αλλά και ντροπιασμένος μαζί το μανιασμένο πλήθος να καίει, να σπάζει, να λεηλατεί και να χτυπά ανελέητα όποιον έβρισκε μπροστά του, χωρίς καμιά απολύτως αντίδραση εκ μέρους κυρίως της αστυνομίας, η οποία τώρα κατά ένα εξοργιστικά περιέργο τρόπο, καθόταν παρατεταγμένη δεξιά και αριστερά στα πεζοδρόμια, παρακολουθώντας την κινηματογραφική θαρρείς εξέλιξη της βίας!

Δ'

Θεέ μου, είπε για μια στιγμή, γιατί να συμβαίνουν όλα αυτά; Γιατί τόσο κακό, τόσο μίσος, τόσο καταστροφική μανία; Αλήθεια γιατί; Ως τότε δεν του 'χε μείνει στ' αλήθεια καιρός να ερευνησει τα αίτια του αντικιωνικού αυτού φαινομένου, και μόνο τώρα που κινδύνευε κι ο ίδιος από την ακατάσχετη πλέον μανία του, κρυμμένος πίσω από την κολόνα του κατεστραμμένου πολυτελούς καταστήματος, προσπαθούσε να ερευνησει την αιτία του μεγάλου και πρωτοφανούς αυτού κακού! Όλοι το απέδιδαν στο θάνατο ενός παιδιού που είχε πέσει νεκρό από τις σφαίρες ενός αστυνομικού, πριν από λίγες μέρες. Από τη μέρα εκείνη η Αθήνα είχε μετατραπεί σε πεδίο μάχης, με αντιπάλους από τη μια το ανώνυμο πλήθος των κουκουλοφόρων και από την άλλη όχι τις δυνάμεις της τάξης, όπως εύλογα θα ανέμενε κάποιος, αλλά τους αθώους αθηναίους πολίτες, διαβέτες, καταστηματαρχές, ιδιοκτήτες αυτοκινήτων και οποιασδήποτε άλλης περιουσίας. Μια δολοφονία όμως, όσο στυγερή

όσο απεχθής κι αν είναι, δεν μπορεί, σκέφτηκε, να δικαιολογήσει όλη αυτή την πρωτοφανή αναρχία, τον εξευτελισμό του κράτους και την ολοκληρωτική απαξίωση του νόμου και του Δικαίου! Η όποια δολοφονία πρέπει να αντιμετωπίζεται από το Κράτος, πάντοτε με βάση το Νόμο, όπως απαιτεί η ύπαρξη οποιασδήποτε ευνομούμενης πολιτείας, και να μην επιτρέπεται σε κανένα να παίρνει το νόμο στα χέρια του και να βιαιοπραγεί και ασχημονεί ανενόχλητος κατά του Κράτους και του Λαού. Υπό το κράτος αυτών των σκέψεων άρχισε να αισθάνεται να τον εγκαταλείπουν οι δυνάμεις του, να σταματάει ο νους του, ν' αδειάζει η ψυχή του, να στενεύει η καρδιά, να χάνεται το λογικό του! Θεέ μου γιατί τόσο κακό, τόσο απανθρωπιά, τόσο αποκτήνωση του ανθρώπου! Πού είναι επιτέλους το Κράτος όπως το διδάχτηκε στο πανεπιστήμιο, στα όμορφα χρόνια των σπουδών του, δυνατό και άκαμπτο, αποτελεσματικό και αγέρωχο! Πού είναι ο νόμος και το Δίκαιο, η αστυνομία... που τέλος πάντων οι εισαγγελέες! Αλήθεια που είναι ο εισαγγελέας να διατάξει την άμεση σύλληψη όλων αυτών των εγκληματιών! Πού είναι ο εισαγγελέας! Ξαφνικά μέσα στην παραζάλη του ξύπνησε ο πραγματικός εαυτός του, αυτό που ήθελε στα παιδικά του όνειρα να είναι και που με τόσους κόπους και θυσίες μπόρεσε επιτέλους όπως πίστευε να γίνει. Ξύπνησε ο εισαγγελέας!

Δεν άντεξε πια άλλο να κρύβεται πίσω από την καπνισμένη κολόνα του κατεστραμμένου και λεηλατημένου κατεστύματος και βγήκε μπροστά παίρνοντας όσο οι δυνάμεις του το επέτρεπαν, το άκαμπτο εισαγγελικό ύφος αποφασισμένος ν' ασκήσει τα καθήκοντά του, όπως ο νόμος του επέβαλε! Στο μεταξύ οι ορδές των βανδάλων είχαν αραιώσει κάπως και μπόρεσε να διακρίνει στο απέναντι πεζοδρόμιο μια διμοιρία αστυνομικών να στέκεται παρατεταγμένη, σχεδόν μαρμαρωμένη με τα όπλα παρά πόδας, χωρίς νεύρο, χωρίς κίνηση, θαρρείς και είχαν χάσει όλοι τους την αίσθηση της τραγικής αυτής πραγματικότητας. Προσπάθησε να περάσει απέναντι χωρίς να έχει συνειδητοποιήσει πλήρως το παράτολμο του χειριστήματος. Τελικά τα κατάφερε, δίχως κι ο ίδιος να ξέρει πως πέτυχε αυτόν τον άθλο! Πλησίασε τους αστυνομικούς που από κοντά τώρα του φαινόταν σαν ψεύτικοι, σαν κέρνα αγάλματα και με όση φωνή μπορούσε να βγάλει φώναξε στην ελεεινή ψυχική αλλά και σωματική κατάσταση στην οποία βρισκόταν, φώναξε προς το μέρος τους: «Είμαι ο εισαγγελέας Πρωτοδικών...» αλλά δεν πρόλαβε να πει το όνομά του, γιατί ο επικεφαλής τους τον απώθησε προς το οδόστρωμα. Μάταια ξαναπροσπάθησε να τους κάνει γνωστή την ιδιότητά του, κρατώντας μάλιστα τώρα στα χέρια του και την υπηρεσιακή του ταυτότητα, γιατί κανένας από τους αστυνομικούς δεν τον άκουγε και τον απωθούσαν προς το μέρος των διαδηλωτών, εκλαμβάνοντάς τον ποιος ξέρει γιατί ως ένα από αυτούς! Αδύνατον, σκέφτηκε, και προσπάθησε πάλι να τους πλησιάσει, φωνάζοντας δυνατά την εισαγγελική του ιδιότητα και το όνομά του. Εκείνοι όμως όχι μόνο δεν τον άκουσαν ως εισαγγελέα, αλλά τον πέταξαν κυριολεκτικά στο οδόστρωμα, όπου ανενόχλητοι δρούσαν οι κουκουλοφόροι διαδηλωτές, με τους οποίους έγινε ένα χωρίς να το καταλάβει κι ας μη φορούσε κουκούλα! Εκρυσσε το πρόσωπό του με το χέρι του και προσπάθησε να διαφυγεί από τον κλοιό των κουκουλοφόρων. Μόνη σωτηρία τώρα η οδός της διαφυγής! Ένωθε ντροπισμασμένος, αγδιασμένος και εγκαταλελειμμένος από όλους και από όλα. Όλα μέσα του είχαν γκρεμιστεί, όνειρα, επιδιώξεις, καθήκον, ενθουσιασμός. Τίποτα πια δεν έμεινε μέσα του όρθιο, αλλά έγιναν ρημαδιό και όλα τα εσώρουχά του, όπως ακριβώς και όλα τα έξω, τα εγκόσμια. Πρώτη φορά ένωθε να τον κυριεύει το αίσθημα της ανυπαρξίας, ενός απόλυτου μηδενισμού, ενός κενού που ταυτιζόταν με το χάος της αβύσσου! Χωρίς Κράτος δεν μπορεί να σταθεί η κοινωνία, και επομένως δεν μπορεί να υπάρξει ο άνθρωπος ως κοινωνικό ον, που έλεγε κι ο Αριστοτέλης. Δυστυχώς τούτη τη στιγμή όλα γύρω του αυτή τη μεγάλη αλήθεια του θυμίζαν. Κι ήταν αυτό που τον τσάκιζε περισσότερο απ' όλα. Κι αφού έτσι είχαν τα πράγματα σκέφτηκε μέσα στην απόγνωση του, για ποιο άραγε λόγο να εξακολουθεί να υποδύεται τον εισαγγελέα; Γιατί τώρα κατάλαβε πως ό,τι ζητούσε και από αυτόν το Κράτος ήταν να υποκρίνεται όπως και όλοι οι άλλοι, να παίζει δηλαδή καλά τον ρόλο του να υποδύεται τον εισαγγελέα. Αργά δυστυχώς το κατάλαβε, κι αυτό ήταν το μεγάλο του λάθος, που έπρεπε οπωσδήποτε να διορθώσει τώρα, γιατί διαφορετικά θα ήταν ένας ελεεινός προδότης του ίδιου του εαυτού του, κι αυτό δεν μπορούσε να το ανεχτεί. Δεν το επέτρεπαν οι αρχές του. Αυτός είχε μεγαλώσει διαφορετικά. Άλλα είχε εισκομίσει από το σπίτι του, που του στάθηκε το πρώτο του και πιο πλούσιο σε πολύτιμα διδάγματα σχολείο. Αλλά και κατόπιν στα άλλα κοινά σχολεία, δημοτικά και γυμνάσια, κι ακόμη περισσότερο στο πανεπιστήμιο, άλλα είχε διδαχτεί. Άλλες λοιπόν ήταν οι δικές του καταβολές, το πιστεύω του, οι πεποιθήσεις του, και προ πάντων η αντίληψή του για το καθήκον. Κι όλα αυτά τώρα δεν του επέτρεπαν να κάνει πίσω. Να μετακινήσει από το χρέος του. Όλα τον καλούσαν σε αντίδραση. Πώς όμως να αντιδράσει αφού δεν υπήρχε τίποτε όρθιο γύρω του, ούτε Κράτος, ούτε εξουσία, ούτε αρχές, ούτε Νόμος, ούτε Δίκαιο. Πάνω στην απόγνωση του άθελά του το βλέμμα του έπεσε στο χαρτοφύλακά του, που από θαύμα παρέμενε ακόμα στη μασχάλη του. Χαμογέλασε σαρκαστικά και σαρδόνια. Ο ρόλος του ποινικού δικαίου στην καταστολή των στάσεων. Τι αστέιο αλήθεια που φαίνεται! Εδώ μια χούφτα κουκουλοφόρων γκρέμισαν ολόκληρο Κράτος, σύγχρονο δόξαν και οργανωμένο, κι εγώ

ασχολούμαι, επιστημονικός μάλιστα με τον κατασταλτικό ρόλο του Δικαίου στη «Στάση του Νίκα», σκέφτηκε εντελώς απογοητευμένος και αδύναμος. Όχι, φτάνει πια, ως εδώ, δεν πάει άλλο. Για μια στιγμή του 'ρθε να πετάξει τον χαρτοφύλακα με τα άχρηστα πια χειρόγραφα της διατριβής του, στους καμένους κάδους απορριμμάτων που μέσα τους καιγόταν μαζί με το γόητρο του Κράτους και το δικό του προσωπικό εισαγγελικό γόητρο. Δεν το 'κανε επειδή φοβήθηκε προς στιγμή να πληρώσει το αναρχικό πυρ. Τώρα ένας μόνο δρόμος του απέμεινε: να γυρίσει στο σπίτι κι εκεί να πάρει τις οριστικές του αποφάσεις.

Ε'

Να γυρίσει στο σπίτι! Πως όμως; Τώρα πια δεν εκινείτο απολύτως τίποτα. Όλα τα μεταφορικά μέσα, ακόμα κι αυτό το μετρό είχαν ακινητοποιηθεί. Το Κράτος δεν λειτουργούσε για κανένα! Ευτυχώς τα πόδια του τον άκουγαν ακόμη, και με αυτά πέτυχε τον μεγάλο άθλο, να φτάσει ζωντανός κι αρτιμελής στο σπίτι! Έφτασε αλλά ήταν ένα σωστό ράκος, ένας ζωντανός νεκρός! Έριξε το εξουθενωμένο κορμί του στο πρώτο κάθισμα που βρήκε μπροστά του και χάθηκε στην άβυσσο της απελπισίας. Όλα μέσα του είχαν αδειάσει κι ένωθε πως δεν είχε πια τίποτα από εκείνα τα υλικά που κάνουν αυτό το μυστηριώδες ον, που λέγεται άνθρωπος, όπως καρδιά, νου, ψυχή και τα παρόμοια. Όλα αυτά τ' άχασε τούτο το πένθιμο απόγευμα του ματωμένου Δεκέμβρη! Κι έτσι απογυμνωμένο απ' όλα τα ανθρώπινα τον πήρε ο ύπνος. Όταν ξύπνησε, άγνωστο μετά από πόση ώρα, προσπάθησε να συμμαζέψει κάπως τον εαυτό του, να σουλουπωθεί, να ανθρωπέψει λιγάκι, δίχως όμως να τα καταφέρει. Το άδειασμα όλων των μέσα του ήταν τέτοιο που δεν του επέτρεπε να ενεργήσει όπως πρώτα. Τώρα όλα του φαινόταν μάταια και τιποτένια! Τίποτα δεν τον ενδιέφερε πια! Ήταν ένας ζωντανός νεκρός! Γιατί όταν ο άνθρωπος χάσει τον προορισμό του όχι από δικό του φταίξιμο, όταν τον σβήσουν τα όνειρα, του κόψουν τις ελπίδες, τον εμποδίσουν από το καθήκον του, του στερήσουν αυτό που από τη φύση του είναι δηλαδή όχι απλώς την ανθρωπιά του, αλλά κάτι περισσότερο την «ανθρωπότητά» του, αυτό που τον ξεχωρίζει απ' όλα τα άλλα έμβια όντα, τότε ακριβώς πεθαίνει, γιατί τότε παύει να είναι άνθρωπος. Τώρα καταλάβαινε πως ο πραγματικός θάνατος, δεν είναι καρδιακός, όπως πιστευαν παλαιότερα, ούτε εγκεφαλικός, όπως πιστεύουν γενικώς σήμερα, αλλά... «ανθρώπινος» με την έννοια ότι ο άνθρωπος τότε πεθαίνει αληθινά όταν πεθαίνει μέσα του ο «άνθρωπος»! Μπορεί να χτυπάει στο στήθος σου η καρδιά σου, μπορεί να λειτουργεί ο εγκέφαλός σου, αν όμως παύσουν να λειτουργούν η ψυχή του, η σκέψη σου, τα διανοήματά σου, τότε είσαι πραγματικά νεκρός. Ο άνθρωπος πεθαίνει όταν τον εμποδίζουν να σκέφτεται. Αυτό λοιπόν έπαθε κι αυτός σήμερα, υπέκυψε στον καλούμενο «ανθρώπινο» θάνατο! Πήρε σιγά σιγά το κουφάρι του και το 'ριξε πάνω στην πολυθρόνα του γραφείου του. Μέχρι προ ολίγων ωρών εδώ ήταν ο παραδείσός του! Εδώ στο γραφείο του ζούσε ως αληθινός άνθρωπος! Εργαζόταν σκεφτόταν αποφάιζε! Τώρα όμως όλα άλλαξαν με μιας, έγιναν ανούσια, περιττά, ανώφελα. Τώρα όλα όσα βρισκόταν πάνω στο γραφείο του τα 'βλεπε σαν απλά ενθυμιάματα της ματαιοδοξίας του, της μεγάλης του αναπάτης και τραγικής ψευδαίσθησης πως μπορούσε κι αυτός από τη θέση του να συμβάλει τουλάχιστον στην τήρηση του νόμου και της τάξης, να ενεργεί με άλλα λόγια ως εισαγγελέας. Νομικοί κώδικες και συγγράμματα δικαστικές αποφάσεις και βουλευμάτα, εισαγγελικές προτάσεις και γνωμοδοτήσεις και άλλο παρόμοιο νομικό υλικό όλα κείτονταν τώρα πάνω στο γραφείο του ως άχρηστα πλέον αντικείμενα του ως τώρα ανεπιγνώτως υποκριτικού του εισαγγελικού ρόλου, την τελευταία παράσταση του οποίου έδωσε σήμερα το απόγευμα εκεί στο λεηλατημένο κέντρο της πρωτεύουσας και απέτυχε παταγωδώς! Τον πρόδωσε το σύστημα, το ίδιο το Κράτος του οποίου την υπεράσπιση είχε πιστέψει αφελώς πως είχε αναλάβει εκ καθήκοντος. Πόσο λάθος όμως είχε! Κάπως αργά κατάλαβε πως δεν έκανε για ηθοποιός, ούτε καν για κομπάρσο. Αυτός είχε πάρει στα σοβαρά τη ζωή και τον επαγγελματικό του προορισμό, ενώ το Κράτος του ήθελε μόνο ως ηθοποιό, να παίζει το ρόλο του όπως εκείνο τον σκηνοθετούσε κάθε φορά. Κι έτσι καθώς καθόταν ακόμη στο γραφείο του το βλέμμα του, θολό κι απορημένο, έπεσε πάνω στο μικρό μπρούτζινο άγαλμα της Θέμιδος. Είχε κλειστά τα μάτια της και κρατούσε ακόμη στα χέρια τα σύμβολά της, το ζυγό και το σπαθί. Το πήρε στα χέρια του και χαμογέλασε σαρκαστικά καθώς έπιανε κουβέντα μαζί της.

Πόσο μεγάλο λάθος είχαν οι αρχαίοι μου πρόγονοι που σε φαντάστηκαν τυφλή και σου 'δωσαν τη δύναμη του σπαθιού για να επιβάλλεις δήθεν το καλοζυγισμένο Δίκαιο. Εγώ πιστεύω πως θα ήταν καλύτερα να σε προβάλλουν στον κόσμο με μάτια ορθάνοιχτα, ώστε να βλέπεις πεντακάθαρα τους πάντες και τα πάντα, γιατί μόνο έτσι θα μπορούσες να επιβάλλεις στον κόσμο την πολυπόθητη δικαιοσύνη! Αν είχες ανοιχτά τα μάτια σου θα έβλεπες όλα αυτά που γίνονται τις μέρες αυτές στην πόλη του πνεύματος και της δημοκρατίας, του Νόμου και της τάξης, του ωραίου και του καλού, και θα 'ρχιζες να χτυπάς με το σπαθί σου προς κάθε κατεύθυνση επιβάλλοντας το δικό σου Δίκαιο, το «όντως» Δίκαιο, σώζοντας έτσι και το ίδιο το Κράτος, από τον εξευτελισμό και την αυτοκαταστροφή. Τώρα όμως δεν σου επιτρέπουν οι άνθρωποι να βλέπεις, προφασιζόμενοι δήθεν ότι το κάνουν επειδή φοβούνται την κρίση σου. Δικαιοσύνη τυφλή όμως

πόσο δίκαιη μπορεί να είναι; Μόνο όταν βλέπουμε μπορούμε να ζυγίζουμε με ακρίβεια, και το Δίκαιο απαιτεί απόλυτη ακρίβεια! Ύστερα σταμάτησε την κουβέντα με την τυφλή Θέμιδα και βυθίστηκε σε συλλογή! Ήθελε να συγκεντρωθεί να έρθει «εις εαυτόν». Ήταν η ώρα της μεγάλης απόφασης! Αν και είχε από ώρα αποφασίσει, αλλά ήθελε απλώς να βεβαιωθεί για την ορθότητα της απόφασής του. Ήθελε να συνειδητοποιήσει πλήρως αυτό που είχε αποφασίσει να το αποδεχτεί με όλο το είναι του χωρίς κανένα δισταγμό, χωρίς την παραμικρή αμφιβολία για την ορθότητα της πιο μεγάλης και πιο κρίσιμης απόφασής της ζωής του!

Θα παραιτείτο! Φτάνει πια το θέατρο, η υποκρισία, ο φαρισαϊσμός! Θα παραιτείτο από όλα εκτός από την ίδια τη ζωή! Δεν ανεχόταν άλλο να τον εξευτελίζουν, να τον χρησιμοποιούν, να τον χλευάζουν και να τον πληρώνουν όχι γι' αυτό που έπρεπε να κάνει, αλλά γι' αυτό που τον υποχρέωναν να μην κάνει, παραβαίνοντας έτσι το καθήκον του! Αυτός είχε μάθει από τα μικρά τους πως όφειλαν να τον πληρώνουν για την εύορκη εκτέλεση του καθήκοντος και όχι για την συνειδητή επιορκία του!

ΣΤ'

Το ξημέρωμα της άλλης μέρας περιέργως τον βρήκε ξεκούραστο, ανάλαφρο, ευδιάθετο και προπάντων αποφασισμένο όσο ποτέ άλλοτε. Ένωθε απελευθερωμένος απ' όλα εκείνα που τον κρατούσαν ως τώρα δεσμώτο σε μια ψεύτικη και υποκριτική συμπεριφορά και που τον ανάγκαζαν να βλέπει τη ζωή όχι όπως ήταν, αλλά όπως ήθελαν οι άλλοι να την βλέπει. Κάθισε λοιπόν και έγραψε την παραίτησή του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με την απαιτούμενη ειλικρίνεια και αποφασιστικότητα, χωρίς την παραμικρή αμφιβολία και δίχως κανένα απολύτως δισταγμό. Δεν έμεινε πια τίποτα άλλο παρά να την καταθέσει αρμοδίως και να αποκτήσει έτσι τη χαμένη του «ανθρωπότητα», τον άνθρωπο «Σταμάτη Πόρκα» που τόσα χρόνια είχε χαμένο.

Σηκώθηκε λοιπόν και πήγε στην Εισαγγελία. Αυτή τη φορά όμως δεν πήγαινε εκεί όπως και πρώτα, για να υποδυθεί τον εισαγγελέα, παίζοντας το ρόλο του όσο γίνεται καλύτερα. Όχι, αυτή τη φορά πήγαινε απαλλαγμένος απ' όλα τα υποκριτικά εκείνα στοιχεία που τον έκαναν να αισθάνεται όχι μόνο αδύνατος, αλλά και γελοίος. Δεν πήγαινε ως εισαγγελικό ανδρείκελο, αλλά ως απλός αδύνατος, αλλά και γελοίος! Δεν πήγαινε ως εισαγγελικό ανδρείκελο, αλλά ως απλός ελεύθερος άνθρωπος. Ανέβηκε τα σκαλοπάτια του δικαστικού μεγάρου αγέρωχα και αποφασιστικά. Τώρα πια δεν είχε να φοβηθεί κανένα, ούτε τους προϊστάμενους του ούτε το Κράτος, γιατί σε λίγα μόνο λεπτά της ώρας δεν θα υπήρχε πλέον γι' αυτόν προϊστάμενος, ενώ εδώ και πολλές μέρες το Κράτος είχε και γι' αυτόν αυτοκαταλυθεί. Πήγε κατευθείαν στο γραφείο του προϊσταμένου της Εισαγγελίας. Τον δέχτηκε εντελώς ανυποψίαστος με τη συνηθισμένη υπηρεσιακή ευγένεια. – Καλώς τον κύριο Πόρκα πως από δω πρώι πρωί, κάθισε. – Ευχαριστώ, κύριε Εισαγγελέα, αλλά δεν ήρθα για να καθίσω. Ήρθα για ένα πολύ συγκεκριμένο σκοπό. Σας υποβάλω την παραίτησή μου από το εισαγγελικό Σώμα, είπε ο Πόρκας με σταθερή φωνή. – Πώς είπες; Ρώτησε εκείνος με φανερή έκπληξη. – Παραίτομαι, κύριε Εισαγγελέα, ξαναείπε κοφτά ο Πόρκας. – Μα είναι δυνατόν, έτσι ξαφνικά και για ποιο λόγο αν επιτρέπεται; Τι τέλος πάντων συμβαίνει; – Πολλά, πάρα πολλά, κύριε Εισαγγελέα, είπε ο Πόρκας. – Δεν καταλαβαίνω, μίλα καθαρά επιτέλους, είπε ο προϊστάμενος με κείνο το σοβαρό εισαγγελικό ύφος, που τόσο πολύ απεχθάνονταν τώρα ο νεαρός αντιεισαγγελέας, ο οποίος χωρίς κανένα δισταγμό απάντησε. – Ακριβώς γι' αυτόν το λόγο παραιτούμαι κύριε Εισαγγελέα, επειδή δεν με καταλαβαίνετε κι ακόμη επειδή δεν γνωρίζετε, ούτε εσείς, ο προϊστάμενος της εισαγγελικής Αρχής, τι συμβαίνει γύρω Σας. Παραίτομαι επειδή δεν ανέχομαι άλλο να παριστάνω τον «εισαγγελέα» όταν έξω από την πόρτα της Εισαγγελίας διαπράττονται τόσα και τόσα εγκλήματα σε βάρος του Λαού και του ίδιου του Κράτους κι ο εισαγγελέας αδρανή! Αλήθεια δεν ακούτε τι συμβαίνει τον τελευταίο καιρό κάθε βράδυ στο κέντρο της Αθήνας, που ζείτε εσείς, μήπως «μόνος παροικείτε εν Ιερουσαλήμ και ουκ έγνωσ τα γινόμενα»; Παραίτομαι λοιπόν, κύριε Εισαγγελέα, επειδή δεν θέλω πια να μετέχω στον εισαγγελικό θίασο και να παίζω στο θέατρο του παραλόγου! Κάτι πήγε να πει ο προϊστάμενος, αλλά δεν πρόλαβε γιατί ο Πόρκας χαϊρέτισε ευγενικά και έφυγε! Κατέβηκε τα σκαλοπάτια της Εισαγγελίας δίχως να κοιτάξει πίσω του. Δεν άφηγε τίποτα πίσω του, τα πήρε όλα μέσα στα σπυράκια του κι έφυγε ανάλαφρος κι ελευθερωμένος. Έπρεπε να τελειώσει και με την διδακτορική του διατριβή. Ο καθηγητής του τον κατάλαβε καλύτερα, όταν πήγε στο γραφείο του για να τον παρακαλέσει να τον απαλλάξει από την υποχρέωση της συγγραφής της διατριβής με το συγκεκριμένο θέμα, γιατί τώρα πια ήταν απολύτως πεπεισμένος ότι το Δίκαιο δεν μπορεί από μόνο του να διαδραματίσει οποιονδήποτε ρόλο όταν δεν έχει σύμμαχό του το Κράτος, κι επειδή δεν ήταν βέβαιος αν αυτή η αναγκαιότητα συμμαχία υπήρχε και στην εποχή της «Στάσης του Νίκα» αποφάσισε να παραιτηθεί κι από διδάκτορας! Όταν γυρίσει στο σπίτι ένωθε πως ήταν αυτός το μόνο πραγματικό «ενσυνειδητό» θύμα της σύγχρονης κουκουλοφορίας αναρχίας!

Σημείωση: Ξαναγράφτηκε στην Αγία Αναστασία το καλοκαίρι του 2011.

Η ΟΜΙΛΙΑ του Προέδρου της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος κ. Παν. Μπρακουμάτσου, στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Καρύτση κατά τον εορτασμό του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτη

Κυρίες και κύριοι

Οι Διοικήσεις και τα μέλη όλων των Ενώσεων που υπηρετούν στο χώρο της Δικαιοσύνης, σας υποδεχόμαστε με ιδιαίτερη τιμή και ευχαριστίες στη σημερινή μας εκδήλωση, με την ευκαιρία της 25ης, επετείου από την καθιέρωση του Αγ. Διονυσίου σε προστάτη των Δικαστικών Λειτουργιών Σεβασμιώτατε Μητροπολίτη Κερκύρας-Παξών και Διαποντίων Νήσων, Συνάδελφοι και Δικαστικές ενώσεις σας ευχαριστούμε θερμά που ανταποκριθήκατε στην πρόσκλησή μας να τελέσετε τη θεία Λειτουργία σήμερα

Η καθιέρωση της εορτής της μνήμης του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτη, ως ημέρα της Δικαιοσύνης, ορίστηκε νομοθετικά το 1991 με νομοθετική πρόβλεψη επί υπουργίας του Αθανασίου Κανελλόπουλου. Ο εορτασμός αυτός ήταν κατά τους εμπνευστές του ένα βήμα για την αναγνώριση των σχέσεων που υφίστανται μεταξύ χριστιανισμού και απονομής δικαίου. Εδραζόταν δε η σκέψη αυτή στην ύπαρξη μίας προτύπου θεικής δικαιοσύνης, η οποία διέπει διαχρονικά τις ανθρώπινες σχέσεις, η οποία κατά την πλατωνική φιλοσοφία αποτελεί το έμφυτο στον άνθρωπο περί δικαίου αίσθημα. Αντανάκλαση της θεικής δικαιοσύνης αποτέλεσαν εν πολλοίς τα δικαϊκά συστήματα λαών και εθνών.

Η καθιέρωση του εορτασμού αυτού και ο λόγος που υπαγόρευσαν αυτή δίνει πάντα την αφορμή για συζήτηση και προβληματισμό για τις σχέσεις της θεολογίας και δικαιοσύνης, θείου δικαίου και θετού δικαίου.

Ταυτόχρονα, δε αποτελεί και πρόκληση για την αναζήτηση του ουσιαστικού συμβολισμού της εορτής αυτή για τους δικαστικούς λειτουργούς πάντα σε σχέση με τη στάση του Αγίου Διονυσίου με τις τότε υπάρχουσες φιλοσοφικές και δικαϊκές δομές, που διείπαν τον αρχαιοελληνικό κόσμο.

Ως προς τη σχέση θεικού δικαίου και ανθρώπινης δικαιοσύνης οι συζητήσεις, αιώνες τώρα, υπήρξαν πάντα έντονες όχι μόνο από φιλοσοφικής πλευράς, αλλά και κυρίως από ιδεολογικής. Η συζήτηση αυτή έλαβε τη μορφή της σχέσης -αντίθεσης φυσικού δικαίου και θετού δικαίου.

Οι υπέρμαχοι του φυσικού δικαίου από διαφορετικές αφετηρίες εκκινούμενοι υποστήριξαν πως αυτό που υπάρχει στη φύση και πρέπει να διέπει και το δικαίο των κοινωνιών. Οι Έλληνες στωικοί φιλόσοφοι ανέδειξαν την έννοια του φυσικού δικαίου, οι οποίοι με τον όρο <<φυσικός>> περιέγραψαν οτιδήποτε βρίσκεται σε συμφωνία με τον λόγο.

Στην αντίληψη αυτή θεμελιώθηκε η προσέγγιση των ρωμαίων και ειδικότερα στον Κικέρωνα, σύμφωνα με τον οποίο <<πραγματικός νόμος είναι ο ορθός λόγος που βρίσκεται σε συμφωνία με τη φύση και είναι καθολικής ισχύος και αμετάβλητος>>. Η εκκλησία εξέφρασε τη φιλοσοφία του φυσικού δικαίου, όπως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα. Τον 5ο αιώνα ο Ιερός Αυγουστίνος διερωτήθηκε <<Τι είναι τα κράτη χωρίς δικαιοσύνη, παρά μεγάλης κλίμακας συμφορές ληστών>>. Ίσως η καλύτερη παρουσίαση του φυσικού δικαίου εμφανίζεται αργότερα στα κείμενα του Θωμά του Ακινάτη στο κορυφαίο έργο του <<Σύστημα Θεολογίας>>. Εκεί διακρίνεται το φυσικό δικαίο (τη συμμετοχή του αιώνιου δικαίου στα έλλαγα όντα), το θεϊκό, που αποκαλύπτεται στις γραφές και το ανθρώπινο που στηρίζεται στο λόγο. Ο Ακινάτης υποστήριξε πως ένας νόμος που αποτυγχάνει να συμμορφωθεί προς το φυσικό ή θεϊκό δικαίο δεν είναι τελικά νόμος. Η θέση του αυτή προκάλεσε και τότε και τώρα πολλές αντιπαραθέσεις. Το φυσικό δικαίο βρίσκεται αργότερα υποστηρικτές στη διάρκεια των 16ου -17ου και 18ου αιώνα στους Χόμπς, Λόκ και Ρουσό. Κατά τον πρώτο η ειρήνη αποτελεί τον πρώτο νόμο της φύσης. Ο Λόκ στηρίζεται στη θεώρηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του ανθρώπου σε σχέση με τον Θεό. Ο Ρουσό υποστηρίζει, ότι υπάρχουν αναπαλλοτρίωτα φυσικά δικαιώματα. Το φυσικό δικαίο κατά τον 20ο αιώνα βρήκε κύριο εκφραστή στον Τζών Φίννις, ο οποίος αναβίωσε με το δικό του τρόπο τα δόγματα του Ακινάτη δίνοντας κοινωνιολογική διάσταση στη θεωρία περί φυσικού δικαίου. Η θεωρία του φυσικού δικαίου υποχωρεί τον 19ο αιώνα με την ανάδειξη ενός μεγάλου αντιπάλου, του νομικού θετικισμού. Ωστόσο παρά την υποχώρηση αυτή τον 20ο αιώνα παρατηρήθηκε μια αναγέννηση του φυσικού δικαίου. Ο καταστατικός χάρτης των Ηνωμένων Εθνών, η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, η ΕΣΔΑ, στα κείμενα τους δεν εκλαμβάνουν μεν το φυσικό δικαίο ως ανώτερο συνταγματικά από το κοινό δικαίο, αλλά ως σημείο αναφοράς με τη βοήθεια του οποίου κρίνεται το κοινό.

Ο μεγάλος αντίπαλος του φυσικού δικαίου είναι αναμφίβολα ο νομικός θετικισμός με πρώιμους και κύριους εκφραστές τον Τζέρεμι Μπένθαν και τον Τζών Όστιν. Οι σύγχρονοι θετικιστές απορρίπτουν την ιδέα πως το δικαίο συνίσταται από προτάσεις που εκπορεύονται από τη φύση και υποστηρίζουν, ότι ο νόμος υφίσταται από

της θεσπίσεώς του και μόνο και έμμεσα διατείνονται πως δεν υπάρχει αναγκαία σύνδεση νόμου και ηθικής.

Η διαμάχη αυτή δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ερεύνης του παρόντος. Ωστόσο πρέπει να αναρωτηθούμε ποια μπορεί να είναι η ουσιαστική νομιμοποίηση ενός κανόνα δικαίου και ειδικότερα στο ποινικό δικαίο, όταν αυτός δεν είναι ικανός να διεγείρει τη γενική ηθική εξανάσταση(διατύπωση Ν Ανδρουλάκη). Μόνη η ιδεολογική, πολιτική ή άλλη σκοπιμότητα ή και αναγκαιότητα, χωρίς ηθική θεμελίωση, δεν αρκεί για να στηρίξει τη θέσπιση ενός κανόνα δικαίου ή ευρύτερα την άσκηση αντεγκληματικής πολιτικής. Η νομοθετική σκοπιμότητα χωρίς ηθική σκοπιμότητα εξασθενεί το δικαίο και εξασχευμένο δικαίο είναι καθρέπτης μίας ηθικά ανεραμίστης κοινωνίας. Η ηθική νομιμοποίηση του δικαίου βρίσκει ερεισμά στις διαχρονικά αφομοιωμένες παγκόσμιες πολιτιστικές και ηθικές αξίες, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στα διεθνή κείμενα και στα συντάγματα των πολιτισμένων κοινωνιών και αποτελούν τις παρακαταθήκες που κληροδότησαν στον σύγχρονο πολιτισμό ο αρχαιοελληνικός λόγος, ο χριστιανισμός και ο διαφωτισμός. Ίσως η δογματική προσήλωση στις δύο αντίπαλες θεωρίες να δημιουργεί αποπροσανατολισμό και απώλεια των θετικών πλευρών αμφοτέρων.

Αν η σημερινή ημέρα δίνει αφορμή για τους παραπάνω προβληματισμούς ταυτόχρονα δίνει το έναυσμα για την αναζήτηση και του ουσιαστικού συμβολισμού αυτής με αφορμή το ιστορικό γεγονός της παραμονής του Αποστόλου Παύλου στην Αθήνα, το κήρυγμά του στον Άρειο Πάγο και την αποδοχή αυτού από τον Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη-διακεκριμένο δικαστή και εφαρμοστή του θετού νόμου.

Σύμφωνα με τις πράξεις των Αποστόλων η περιέργεια μερικών επικουρείων και στωικών φιλοσόφων, οδήγησε το Απ Παύλο στο βήμα του Αρείου Πάγου. <<Επιλαβόμενοι δε αυτού, επί τον Άρειον Πάγον ήγαγον, λέγοντες: δυνάμεθα γνώναι τις η καινή αυτή η υπό σου λαλούμενη διδασχί; Ξενίζοντα γαρ τινα εισφέρεις εις τας ακοάς ημών. Βουλόμεθα ούν γνώναι τινα θέλει ταύτα είναι>>. Τα ξενίζοντα τινά όμως δεν έγιναν κατανοητά από τους προσκαλέσαντες. Κάτω τις πράξεις των Αποστόλων και την ορθόδοξη υμνογραφία, ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης και γυνή ονόματι Δάμαρις και έτεροι συν αυτοίς πλησίασαν και δήλωσαν στον Απ Παύλο, ότι αποδέχονται και πιστεύουν στο κήρυγμά του. Αυτόι μόνο εβίωσαν τις συγκλονιστικές συνέπειες του γεγονότος, που προκάλεσαν τα ειρυνικά σχόλια του ακροατηρίου. Της Ανάστασης του Χριστού. Η στάση αυτή του Διονυσίου αποτέλεσε ρήξη με το υφιστάμενο νομικό και φιλοσοφικό staus της αρχαίας Αθήνας. Η ρήξη αυτή παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις, αν αναλογισθούμε, ότι ο Διονύσιος ήταν επιφανές μέλος της Αθηναϊκής κοινωνίας και κύριος εκφραστής των αξιών της εποχής του. Ο πνευματικός αποχωρισμός του από την κρατούσα ηθική και κοινωνική τάξη πραγμάτων τι μπορεί να συμβολίζει στη σημερινή εποχή για τον σύγχρονο δικαστικό λειτουργό;

Ίσως σε κοινωνίες με στέρεα συνταγματικά και πολιτική στάση μηχανιστικές αναφορές στη στάση του Αγίου Διονυσίου να μην βοηθούν απόλυτα. Ωστόσο ο σύγχρονος δικαστικός λειτουργός έρχεται αντιμέτωπος με άλλες φύσης προβλήματα που γεννά η εποχή του. Προβλήματα που ενδεχομένως δημιουργούνται από την αμφισβήτηση του θεσμικού του κύρους εν μέσω γενικότερης αξιακής κρίσης. Ζητήματα που άπτονται της εσωτερικής του ελευθερίας, όταν αυτή απειλείται υποδόρια από κελεύσματα της τεχνηέντως διαμορφωμένης κοινής γνώμης, που απειλούν να τον φέρουν αντιμέτωπο με τη συνείδησή του και τη δικαϊκή τάξη.

Εδώ ίσως βρίσκεται το πεδίο, όπου βρίσκει την ουσία του ο καθιερωμένος εορτασμός και ανιχνεύονται ορισμένες αναλογίες με τη στάση του τιμώμενου Αγίου. Αναλογίες που αναφέρονται στον καθημερινό αγώνα του δικαστικού λειτουργού για να προασπίσει το κύρος του, αλλά και κυρίως να καταδείξει με την καθημερινή του στάση, την επάρκεια και το ήθος του, ότι μπορεί και αξίζει να αντιμετωπίσει από την κοινωνία με τον τρόπο που το συντάγμα και η ίδια απαιτούν. Οι προσομοιώσεις αυτές με τον συμβολισμό της σημερινής ημέρας φανερώνουν και την αγωνιώδη προσπάθειά του δικαστικού λειτουργού να διατηρήσει την εσωτερική του ελευθερία, που απειλείται από ιδεολογικά και κοινωνικά στερεότυπα και πάσης φύσεως ιδεοληψίες. Κι εδώ τέλος συμβολίζεται στο σήμερα ο καθιερωμένος εορτασμός του Αγίου Διονυσίου. Ο σύγχρονος δικαστικός λειτουργός οφείλει κάνει τις δικές του ρήξεις και αποστασιοποιήσεις, με οτιδήποτε απειλεί να τον απομακρύνει από το συνταγματικό κατοχυρωμένο δικαιοδοτικό του έργο

Είθε η σημερινή ημέρα και κάθε επόμενη να έχει ουσιαστική νοηματοδότηση τόσο για την πολιτεία, όσο και για τους δικαστικούς λειτουργούς. Να αποτελεί στο διηκεές το μήνυμα: Στην μεν πολιτεία ότι κοινωνία με δικαστές χωρίς συνταγματικό κύρος είναι κοινωνία ανασφαλής, στους δε λειτουργούς της δικαιοσύνης ότι η ουσιαστική τους ανεξαρτησία και η κοινωνική αποδοχή τους κατακτώνται με αγώνα τόσο στη δικαστηριακή, όσο και στην καθημερινή τους ζωή.

Άρθρο της Βαρβάρας Πάπαρη, εφέτη, μέλους του ΔΣ/ΔΕ

Έγινε γνωστό από δημοσιεύματα στον τύπο, εδώ και αρκετούς μήνες, ότι "Το Μνημόνιο υποτάσσει τη Δικαιοσύνη στην Οικονομία" και ειδικότερα, ότι η λεγόμενη τρόικα απαιτεί από την κυβέρνηση τη λήψη μίας σειράς μέτρων βελτίωσης του δικαστικού συστήματος της χώρας και επιτάχυνσης των εκκρε-

μών, διοικητικών κυρίως, δικών, με παρεμβάσεις τόσο στη διαδικασία της εκδίκασης υποθέσεων και έκδοσης δικαστικών αποφάσεων όσο και στη διοίκηση όλων των δικαστηρίων της χώρας. Στόχος των αλλαγών είναι, όπως αναφέρει το επικαιροποιημένο Μνημόνιο, «η σωστή και δίκαιη λειτουργία της οικονομίας». Έχοντας καταγράψει υπέρμετρες καθυστερήσεις στην εκκαθάριση σχεδόν όλων των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ επενδυτών και κρατικών υπηρεσιών, η τρόικα καλεί την κυβέρνηση «να διασφαλίσει την έγκαιρη εφαρμογή των συμβολαίων, των κανόνων ανταγωνισμού και των δικαστικών αποφάσεων, να επιταχύνει την εκδίκαση των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων και να εκπαιδεύσει τους δικαστές στην αποτελεσματική διαχείριση, "management", των δικαστηρίων που διοικούν». Ανάμεσα στα μέτρα που προτείνονται, «με επιφύλαξη ως προς τις συνταγματικές αρχές και την ανεξαρτησία των δικαστών», είναι η αναθεώρηση του Οργανισμού των Δικαστηρίων, εναλλακτικές μορφές εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, αύξηση παραβόλων, διαγραφή αδρανών υποθέσεων, σφιχτές προθεσμίες, επέκταση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Για τα θέματα αυτά και ο προηγούμενος υπουργός δικαιοσύνης, Χ. Καστανίδης, είχε ξεκινήσει διάλογο με την ηγεσία της Δικαιοσύνης, ενώ πρόσφατα παρουσιάστηκε από τον υν υπουργό Δικαιοσύνης σε συνέντευξη τύπου το πολυνομοσχέδιο για την αναβάθμιση του θεσμού της δικαιοσύνης. Ανεξαρτησία από τις αντιρρήσεις που μπορεί να έχουμε για τις επιχειρούμενες αλλαγές (όπως πχ για τα μονομελή εφετεία κακουρηγημάτων, για τις δικαστικές διακοπές κλπ.), για τις οποίες θα υποβάλλουμε αρμοδίως τις προτάσεις μας, όλοι μας έχουμε παραδεχθεί, ότι για την αναβάθμιση του θεσμού της δικαιοσύνης απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές και μακάρι να γίνονταν, ακόμα και με την παρέμβαση της τρόικας, αν και, προσωπικά, δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι οι δανειστές μας ενδιφέρονται για τα δομικά προβλήματα της ελληνικής δικαιοσύνης. Ενώ, όμως, κατά τα ανωτέρω, διατήρησε επιφύλαξη ως προς τις συνταγματικές αρχές και την ανεξαρτησία των δικαστών, η τρόικα, κατά τους ισχυρισμούς των αρμοδίων εκπροσώπων της εκτελεστικής εξουσίας, απαίτησε επί πλέον και την τριτοκοσμική μισθολογική μας κατάσταση, παρότι η ειδική μισθολογική μεταχείριση των δικαστών προβλέπεται από το σύνταγμα και έγινε για να θωρακίσει την προσωπική τους ανεξαρτησία, γιατί οι δικαστές δεν έχουν ούτε ατέλειες, ούτε άλλα (οικονομικής φύσης) προνόμια, ούτε μπορούν να ασκήσουν παράλληλα και άλλο επάγγελμα (μόνον σε διεφθαρμένα καθεστώτα οι δικαστές λαμβάνουν χαμηλούς μισθούς). Γι' αυτό εξαγγέλλθηκαν και άλλες περικοπές στους μισθούς μας, μάλιστα κατά παράβαση της ίσης μεταχείρισής μας απέναντι στην εκτελεστική και νομοθετική εξουσία, ενόψει του ότι οι λειτουργοί των ανωτέρω εξουσιών φυσικά και δεν έχουν υποστεί μείωση των αποδοχών τους κατά 38,5%. Είναι τυχαίο το ότι από τις τρεις εξουσίες επιλέχτηκε να είναι παρίας η δικαστική? Δεν νομίζω. Βέβαια, η δικαστική ανεξαρτησία είναι καταρχήν ζήτημα προσωπικό, όταν, όμως, δυσκολεύεται να πληρώσεις τους λογαριασμούς σου, όταν εξαθλιώνεσαι, αποδέχεσαι τα πάντα!! Ο καθένας ας βγάλει τα συμπεράσματά του. Οι μισθολογικές μας περικοπές δεν δικαιολογούνται από το δημόσιο συμφέρον, στο πλαίσιο της ανάγκης μείωσης του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος και του εξωτερικού χρέους της χώρας, γιατί δεν είναι ούτε δίκαιες ούτε ισορροπημένες, καθόσον συνεπάγονται ουσιαστική απομείωση των συνολικών αποδοχών μας και μας έχουν φέρει στα πρόθυρα νευρικής (και όχι μόνο) κρίσης. Εξάλλου, η κακή οικονομική κατάσταση της χώρας δεν μπορεί να είναι λόγος παραβίασης του Συντάγματος, το οποίο προστατεύει τις αποδοχές μας και την εργασία γενικότερα (άρθρ. 22,87,88) και το οποίο έχουμε χρέος να περιφρουρήσουμε, όπως και τις αρχές του κοινωνικού κράτους, δημιουργώντας, με τις αποφάσεις μας, το αναγκαίο προστατευτικό ανάχωμα απέναντι στα δικαιώματα των ασθενεστέρων πολιτών. Η δικαιοσύνη, σε τούτες τις δύσκολες ώρες που περνάει η πατρίδα μας, πρέπει να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και δίνοντας μαθήματα διάκρισης των εξουσιών, να αποτελέσει το αποκούμπι των αδικημένων, για να περισώσει την αξιοπρέπεια της χώρας. Αυτή θα είναι και η ηχηρότερη απάντηση της τρίτης εξουσίας στην επιχειρούμενη υποβάθμιση της.

Σκέψεις περί της Αντισυνταγματικότητας εντάξεως στο ασφαλιστικό καθεστώς του ΙΚΑ των νέων Δικαστικών και Εισαγγελικών λειτουργών Του Σπυρίδωνα Παππά Εισαγγελέως Πρωτοδικών

Όπως είναι ήδη γνωστό με το άρθρο 2 του Ν. 3865/2010 όλοι οι λειτουργοί του Δημοσίου, στους οποίους υπάγονται και οι Δικαστικοί και Εισαγγελικοί λειτουργοί και οι οποίοι προσλαμβάνονται ή διορίζονται από την 1^η Ιανουαρίου 2011 και εντεύθεν, δηλαδή εξαιρουμένων των ήδη υπηρετούντων λειτουργών, υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας συντάξεως του ασφαλιστικού φορέα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ αντιθέτως στην ρύθμιση αυτή δεν εμπλέκονται οι Βουλευτές οι οποίοι συνεχίζουν να συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο (ΝΔ 99/1974) καθώς και το υπαλληλικό προσωπικό της Τραπεζής της Ελλάδος το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν. 3863/2010 εξακολουθεί να λαμβάνει κύρια και επικουρική σύνταξη από το Ασφαλιστικό Ταμείο της Τραπεζής της Ελλάδος. Η ανωτέρω ρύθμιση είναι πρόδηλα αντισυνταγματική αφού αφενός μεν εξομοιώνει τους Δικαστικούς λειτουργούς με τους υπαλλήλους και τους εν γένει λειτουργούς του Δημοσίου, (βλ. την αιτιολογική έκθεση του Ν. 3865/2010 όπου αναφέρεται ότι σκοπός του νόμου είναι μια πιο δίκαιη και ισότιμη αντιμετώπιση των δημοσίων υπαλλήλων), σε αντίθεση με το άρθρο 26 του Συντάγματος από το οποίο απορρέει το ισότιμο και το ισοδύναμο των τριών λειτουργιών του κράτους, ήτοι της Νομοθετικής, Εκτελεστικής και Δικαστικής λειτουργίας [σχετ. ΟΛΣΤΕ 3670/1994, 3505/1996, ΕΛΣυν τμ. ΙΙ, 2203/2008 ΝοΒ 57 σελ. 165], αφετέρου δε έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 88 του Συντάγματος για τους ακόλουθους λόγους.

Το άρθρο 88 του Συντάγματος αναφέρει πως οι σχετικές ρυθμίσεις που αφορούν την μισθολογική εξέλιξη και την εν γένει μισθολογική κατάσταση των Δικαστικών λειτουργών πρέπει να καθορίζονται με ειδικούς νόμους (βλ. την Εισηγητική έκθεση του Ν. 2521/1997, ο οποίος ρυθμίζοντας νομοθετικά το ειδικό μισθολογικό καθεστώς των Δικαστικών λειτουργών, αποφαινεται πως οιαδήποτε παρελθούσα, ή μελλοντική εξομοίωση των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών με αποδοχές διοικητικών υπαλλήλων ή λειτουργών του Δημοσίου είναι αντισυνταγματική,) πράγμα που σαφώς υποδηλώνει ότι οι όποιες ρυθμίσεις που αφορούν μισθολογικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα Δικαστικών λειτουργών πρέπει να ρυθμίζονται με ειδικό αυτοτελή προς εκείνους νόμο και όχι με τον ανωτέρω γενικής ρυθμίσεως Ν. 3865/2010, τούτο δε διότι οι έννοιες αποδοχές ή μισθός, όχι μόνον για τους Δικαστές αλλά για κάθε εργαζόμενο, δεν εμπεριέχουν μόνον τον βασικό μισθό που οφείλει να παρέχει η Πολιτεία εις του Δικαστικούς λειτουργούς με ειδικούς κάθε φορά νόμους (βλ. τις παρ. 6 και 7 του άρθρ. 43 του Ν. 1756/1988), αλλά και τα πάσης φύσεως οριζόμενα επιδόματα, καθώς και τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από την Πολιτεία για την κοινωνική ασφάλιση, δηλαδή την καταβολή κύριας και επικουρικής συντάξεως, την υγειονομική περίθαλψη και τις άλλες κοινωνικών και ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές όπως η ανταποδοτικού χαρακτήρα καταβολή του εφάπαξ [ΟΛΑΠ 36/2007 ΝοΒ 56, ΑΠ1356/2009 ΝοΒ 58 σελ. 165, Καρακατσάνης ΑτομΕργΔικ έκδ. 1990 σελ. 199, βλ. και στοιχείο β' της παρ. 2 του άρθρ. 88 Συντ. όπου εξομοιώνει τις αποδοχές και τις συντάξεις ως διαφορές που εκδικάζονται από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρ. 99], με συνέπεια κάθε ρύθμιση που αφορά μισθολογικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δικαστικών λειτουργών, (αφού ως προελέχθη εις την έννοια του μισθού ή των αποδοχών εμπεριέχονται οι πάσης φύσεως κρατήσεις υπέρ συντάξεως) να πρέπει πάντοτε να ρυθμίζεται με ειδικούς νόμους. Στο σημείο τούτο θα μπορούσε κάποιος να ισχυρισθεί πως και εάν ήθελε γίνει δεκτή η ανωτέρω παραδοχή, δεν εμποδίζεται η Νομοθετική λειτουργία να νομοθετήσει έστω και με ειδικό νόμο την ένταξη των Δικαστών και Εισαγγελέων στο ΙΚΑ, με συνέπεια να καταλήγουμε δια της πλαγίας οδού στο αυτό αποτέλεσμα, δηλαδή στην ένταξη των Δικαστικών λειτουργών εις τον ασφαλιστικό φορέα των υπαλλήλων και εργατών. Η απάντηση στο ως άνω ερώτημα είναι πως η ειδική συνταξιοδοτική νομοθετική ρύθμιση των Δικαστικών λειτουργών αφενός μεν επιβάλλεται να λάβει χώρα με ειδικό νόμο, αφετέρου δε πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Συντάγματος να απολαμβάνει της ισότιμης συνταξιοδοτικής ρυθμίσεως που αφορά τους λειτουργούς των έτερων δύο λειτουργιών του Κράτους ήτοι της νομοθετικής και της εκτελεστικής, δηλαδή οι συντάξεις των Δικαστικών λειτουργών να εξακολουθούν να υπάγονται στο ταμείο του Δημοσίου, ή σε οιαδήποτε ασφαλιστικό φορέα που θα θεσπισθεί για τους Έλληνες Βουλευτές, βάσει της κατωτέρω αιτιολογήσεως.

Ως γνωστόν, η ίδια η Βουλή των Ελλήνων δυνάμει της υπ' αριθ. ΚΔ/22-12-1963 συνεδριάσεως της η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ/1975

ΑΝΑΓΚΗ ΨΗΦΙΣΗΣ ΝΕΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ
Προς τους Διευθύνοντες τα Εφετεία, Πρωτοδικεία και Ειρηνοδικεία της χώρας

Η Ένωσή μας ζητεί την ψήφιση νέων Κανονισμών από τις Ολομέλειες των Δικαστηρίων, έτσι ώστε οι υποθέσεις που θα εγγράφονται στα πινάκια να είναι συγκεκριμένες για κάθε Δικαστή και όχι αθροιστικά, για το σύνολο των Δικαστών

Κυρία / Κύριε Πρόεδρε
Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται να εμφανίζονται περισσότερο πραγματικά οργανικά κενά κυρίως στα πρωτοβάθμια Δικαστήρια της Χώρας. Το φαινόμενο αυτό έχει δυσάρεστες συνέπειες στους ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης, αφού η διαρκής αυξανόμενη (ποιοτικά και ποσοτικά) δικαστηριακή ύλη αντιμετωπίζεται από λιγότερους Δικαστικούς Λειτουργούς. Οι αιτίες που προκαλούν την κατάσταση αυτή είναι : πρώτον η μη κάλυψη όλων των οργανικών κενών που προκαλούνται από τις αποχωρήσεις λόγω ορίου ηλικίας και τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, δεύτερον η μη λήψη πρόνοιας για την κάλυψη των κενών που προκαλούνται από τις αναρρωτικές άδειες και τις άδειες μητρότητας. Υπενθυμίζουμε ότι για το τελευταίο ζήτημα η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων έχει ζητήσει επίμονα την αύξηση των οργανικών θέσεων σε επίπεδο εφετειακής έδρας έτσι ώστε από τους υπηρετούντες σε αυτές Δικαστές και Εισαγγελείς να μπορούν να αντιμετωπίζονται με άμεσο τρόπο τα κενά που απρόοπτα εμφανίζονται. Η κατάσταση δε, θα επιδεινωθεί ειδικά στον πρώτο βαθμό έτι περαιτέρω μετά την μείωση των οργανικών θέσεων των Δικαστικών Λειτουργών του βαθμού αυτού με την αντίστοιχη αύξηση των οργανικών θέσεων του δεύτερου βαθμού.

Σε ορισμένα Δικαστήρια, επίσης, εμφανίζεται το φαινόμενο, εξ αιτίας της πίεσης που ασκείται από τους διαδίκους για συντομότερες δικασίμους, οι διοικούντες αυτά να μη τηρούν τις διατάξεις του οικείου κανονισμού, ή σε περίπτωση ελλείψεως του να μην ενεργοποιούν την Ολομέλεια για την κατάρτισή τους. Αποτέλεσμα τέτοιων πρακτικών είναι να μεταφέρεται η εκκρεμότητα από τα δικηγορικά γραφεία και τις γραμματείες των δικαστηρίων στα σπίτια των Δικαστών, να διαιωνίζεται το πρόβλημα και να χρεώνεται τεχνικά την καθυστέρηση της απονομής της Δικαιοσύνης, ο Δικαστής ατομικά και το Δικαστικό Σώμα συλλογικά, επωμιζόμενοι το σχετικό κόστος.

Στην προσπάθειά μας να επιλύσουμε το θέμα αυτό και να αναδείξουμε την πραγματική διάσταση του και τις αιτίες που το προκαλούν είχαμε δεσμευθεί έναντι των μελών μας ότι θα προτεινόμα στα Δικαστήρια μας την σύνταξη σύγχρονων

κανονισμών λειτουργίας που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες κάθε Δικαστηρίου και θα προστατεύουν το αγαθό της ποιοτικής απόδοσης της Δικαιοσύνης χάριν των Πολιτών.

Σε υλοποίηση της δεσμεύσεως μας αυτής το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση του της 8^{ης} Ιουλίου 2011 αποφάσισε να προτείνει σε όλα τα Δικαστήρια της Χώρας την κατάρτιση νέων κανονισμών που κατά το μέρος που θα αφορούν στον καθορισμό του αριθμού των εγγεγραφομένων στο πινάκιο υποθέσεων να θεσπισθεί η μέθοδος του καθορισμού συγκεκριμένου αριθμού υποθέσεων ανά υπηρετούντα Δικαστή. Με τον τρόπο αυτό ο συνολικός αριθμός εγγεγραφομένων υποθέσεων θα είναι ανάλογος του αριθμού των υπηρετούντων Δικαστών και θα είναι ως εκ τούτου αυξομειούμενος. Στην περίπτωση δε, που κατά την ημέρα της δικασίμου υπηρετούν λιγότεροι Δικαστές από τον προκαθορισμένο αριθμό για τους ανωτέρω λόγους, οι τελευταίες υποθέσεις του πινακίου θα αναβάλλονται οίκοθεν σε επόμενη δικασίμο όπου θα προσδιορίζονται σε ιδιαίτερο πινάκιο αναβλητικών, που θα δικάζεται κατά προτεραιότητα και αθροιστικά θα συνυπολογίζεται στο συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων υποθέσεων. Η σχετική διάταξη που προτείνεται έχει ως εξής :

«Για κάθε πολιτική δικάσιμο εγγράφονται στα αντίστοιχα πινάκια των Πολιτικών Τμημάτων (ή του Πολιτικού Τμήματος αν είναι ένα) έως Χ υποθέσεις για κάθε Δικαστή που υπηρετεί στο Τμήμα. Στην περίπτωση που στο συγκεκριμένο τμήμα κατά τη συγκεκριμένη δικάσιμο, υπηρετούν για οποιονδήποτε λόγο λιγότεροι Δικαστές, ή έχουν εγγραφεί υποθέσεις καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού, οι υπεράριθμες υποθέσεις θα αναβάλλονται οίκοθεν σε επόμενη δικάσιμο, όπου θα προσδιορίζονται σε ιδιαίτερο πινάκιο αναβλητικών. Το πινάκιο αναβλητικών σε κάθε περίπτωση συνυπολογίζεται στο συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων και δικάζεται κατά προτεραιότητα».

Παρακαλείσθε όπως το εγγράφου μας αυτού λάβουν γνώση, ενυπογράψως, οι Δικαστές που υπηρετούν στο Δικαστήριο σας.

(ΦΕΚ Α 23) Ψηφίσματος, αναγνώρισε εμμέσως το ισότιμο των τριών λειτουργιών του κράτους, αφού ρύθμισε πως η μηνιαία βουλευτική αποζημίωση ισούται με το σύνολο των μηνιαίων αποδοχών (μετά τον ανωτάτου ορίου των πάσης φύσεως παρεχομένων επιδομάτων και προσαυξήσεων) του Ανωτάτου Δικαστικού λειτουργού, με αποτέλεσμα βάσει της ανωτέρω ρυθμίσεως να έχει κριθεί και δικαστικά [ΕΛΣυν τμ. ΙΙ 2203/2008 και 2645/2010, ΝοΒ 57 και 59 αντίστοιχα σελ. 165 και 456 αντ.], πως οιαδήποτε μεταβολή των μηνιαίων αποδοχών, (στις οποίες ως αναφέρθηκε ανωτέρω συμπεριλαμβάνονται τα επιδόματα και οι κρατήσεις υπέρ συντάξεως), του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου να επηρεάζει άμεσα το ύψος της βουλευτικής αποζημίωσης καθώς και την αναπροσαρμογή της συντάξεως Βουλευτού, ενώ η χορήγηση στους λειτουργούς των άλλων δύο εξουσιών (νομοθετικής και εκτελεστικής) αποδοχών μεγαλύτερων εκείνων που καταβάλλονται στους Δικαστικούς λειτουργούς έχει ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση των αποδοχών των Δικαστών στο ίδιο ύψος. Υπό το πρίσμα της ανωτέρω νομικής προσεγγίσεως και δεδομένου ότι οι συντάξεις των Δικαστικών λειτουργών συνιστούν αποδοχές, θα πρέπει και τούτες, αναλόγως της βαθμολογικής εξέλιξης των Δικαστικών λειτουργών και των αντίστοιχων κρατήσεων, να ταυτίζονται αναλογικά με εκείνες των Βουλευτών και να εντάσσονται στο Ταμείο του Δημοσίου ή ενδεχομένως σε έτερο Επιστημονικό ταμείο, (σημ. βλέπε το γεγονός οι Δικηγόροι και οι Δημοσιογράφοι που πράγματι αποτελούν Επιστημονικό κλάδο, να διατηρούν τα Ασφαλιστικά τους ταμεία ή να εντάσσονται στο Ταμείο Επιστημόνων, εν αντιθέσει με τους Δικαστές που εντάσσονται στο ΙΚΑ), που θα ιδρυθεί και θα φέρει Δημόσιο χαρακτήρα, δεδομένου πως δεν είναι δυνατόν οι εν ενεργεία τακτικές αποδοχές Βουλευτών και Δικαστών να εξομοιώνονται σύμφωνα με τις ανωτέρω αποφάσεις, όχι πάντως σε απόλυτο αριθμό αν λάβει κανείς υπόψιν τα επιδόματα και τις παροχές των Βουλευτών που υπερβαίνουν κατά πολύ τις καθαρές τακτικές αποδοχές του Προέδρου του Αρείου Πάγου, ενώ οι συντάξεις να υπολείπονται σημαντικά δοθέντος πως είναι βέβαιο πως οι συντάξεις που θα καταβάλλει το ΙΚΑ στους μελλοντικούς συνταξιούχους Δικαστικούς λειτουργούς, θα είναι ολιγότερες σε ύψος από τις σημερινές ασφαλώς δε και από τις συντάξεις των Βουλευτών.

Εξάλλου στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΙΚΑ εντάσσονται κυρίως εργατοϋπάλληλοι και μισθωτοί του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, στους οποίους ο μισθός και οι ανάλογες ασφαλιστικές εισφορές καθορίζονται ανάλογα με τον χρόνο εργασίας (ωράριο, υπερεργασία ή υπερωρία - βλ. άρθρ. 1 Ν. 3385/2005 όπως τροπ. με άρθρ. 73 παρ. 10 Ν. 3863/2010), εν αντιθέσει με τους Δικαστικούς λειτουργούς οι οποίοι δεν έχουν κατοχυρωμένο νομοθετικά ωράριο, εργάζονται νυχθημερόν, Σάββατα, Κυριακές, και αργίες, οι δε Εισαγγελείς και με έκτακτες πολύωρες έρευνες και

παραστάσεις (λχ. έρευνες σε οικίες, παραστάσεις σε αθλητικά στάδια στην ΓΑΔΑ όταν διεξάγονται πορείες, διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες κ.λπ.), προκειμένου άπαντες να ανταποκριθούν στον υπέρμετρο φόρτο εργασίας και στα υψηλής πνευματικής αξίας καθήκοντα τους και άραγε με δεδομένο πως στο ΙΚΑ οι ασφαλιστικές κρατήσεις ρυθμίζονται βάσει των ωρών εργασίας, απασχόλησης και πενήτημέρου (8ωρο επί 5ημέρου), οι κρατήσεις των Δικαστών θα ρυθμίζονται βάσει οκταώρου, και ποιος άραγε θα εμποδίσει κάποιο Δικαστικό λειτουργό εις το μέλλον, αν διατηρηθεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, να επιδιώξει αγωγικά την αυξημένη παρακράτηση ασφαλιστικών εισφορών και άρα μεγαλύτερης καταβολής συντάξεως, διότι πράγματι εργάσθηκε αντί 40 ώρες εβδομαδιαίως, 50 55 ή 60 ώρες, αφού οι Δικαστές και Εισαγγελείς δεν εργάζονται δια καθορισμένου ωραρίου;

Ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων, τα οποία επιρρωννύονται από τα Πρακτικά της 4^{ης} Ειδικής Συνεδριάσεως της 29^{ης}/06/2010 της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία γνωμοδοτώντας σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 εδ. δ' του Συντ., για το εν λόγω ασφαλιστικό νομοσχέδιο έκρινε πως η ένταξη των Δικαστικών λειτουργών αλλά και των λοιπών τακτικών δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου από το συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου εις το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τυγχάνει αντισυνταγματική αφού προσκρούει στις διατάξεις των άρθρων. 73 παρ. 2, 98 παρ. 1 εδ. δ', 88 παρ. 2 του Συντάγματος, κρίνεται επιβεβλημένη από την Νομοθετική λειτουργία αφενός μεν η τροποποίηση του άρθρου 2 του Ν. 3865/2010, ήτοι εις την φράση λειτουργών του Δημοσίου να προστεθεί η φράση, εξαιρουμένων των Δικαστικών λειτουργών, αφετέρου δε να νομοθετηθεί η ένταξη των Δικαστικών λειτουργών εις τον Ασφαλιστικό φορέα των Βουλευτών ή σε αυτοτελή Ασφαλιστικό φορέα του Ελληνικού Δημοσίου ο οποίος θα ρυθμίζει ανάλογα το συνταξιοδοτικό καθεστώς των Δικαστικών λειτουργών αναλόγως του καταβαλλόμενου μισθού και του υψηλού θεσμικού τους ρόλου. Σε κάθε όμως περίπτωση και σε περίπτωση μη αλλαγής των ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, φρονούμε πως ενδεχόμενη δικαστική προσφυγή ως προς την αντισυνταγματικότητα της παρούσας ρυθμίσεως που αφορά την ένταξη στο ΙΚΑ των νέων Δικαστικών και Εισαγγελικών λειτουργών, διαθέτει ισχυρά νομικά ερείσματα προς την επιτυχή έκβαση της επαναφοράς τους στο Ταμείο του Δημοσίου ομού μετά των ήδη υπηρετούντων συναδέλφων τους, δεδομένου πως μια ενδεχόμενη μελλοντική αμετάκλητη δικαστική κρίση με το ως άνω περιεχόμενο θα υποχρεώσει την Διοίκηση [βλ. σχετ. ΟΛΕΛΣυν 9^η συνεδρίαση της 19/05/2010, ΝοΒ 58 σελ. 1558 ως προς την ερμηνεία του άρθρ. 95 παρ. 5 Συντ. δηλ. την υποχρέωση της Διοικήσεως προς συμμόρφωση με τις επιταγές Δικαστικής αποφάσεως, την υπ' αριθ. 7/22-11-2010 Γνωμοδότηση ΑντΑΠ Γ. Κολιοκώστα ΠινΧρ ΕΑ/392, και τις διατάξεις του Ν. 3068/2002] να ρυθμίσει άλλως τι ισχύον συνταξιοδοτικό καθεστώς.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τα Δ.Σ. των Δικαστικών Ενώσεων και των μελών του ΝΣΚ, σε έκτακτη συνεδρίασή τους, μετά το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του

ΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΑΓΚΑΚΗ

εκφράζουν τη βαθιά οδύνη του συνόλου των Δικαστικών Λειτουργών και των μελών του ΝΣΚ της χώρας, για την απώλεια του διακεκριμένου Πανεπιστημιακού δασκάλου και Υπουργού Δικαιοσύνης, του οποίου η Πανεπιστημιακή διδασκαλία, το πέρασμά από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το επιστημονικό έργο, η στάση ζωής και το υποδειγματικό ήθος του, ενέπνευσαν ολόκληρο το νομικό κόσμο.

Ως ελάχιστο δείγμα τιμής για την προσφορά του αυτή, τα διοικητικά συμβούλια των Ενώσεών μας αποφασίζουν τα ακόλουθα:

1. Να αποστείλουν συλλυπητήριο τηλεγράφημα στην οικογένεια του εκλιπόντα.
2. Να καταθέσουν αντί στεφάνου, χρηματικό ποσό υπέρ του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
3. Να δημοσιευθεί το παρόν ψήφισμα στον Τύπο.

ΓΙΑ ΤΑ Δ.Σ. ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ
ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

ΤΑ ΝΕΑ ΕΦΕΤΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ

Η λειτουργία των τεσσάρων νέων Εφετείων (Χαλκίδος, Ανατολικής Κρήτης, Βορείου Αιγαίου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος) είναι γεγονός. Ήδη εγκαταστάθηκαν τα Εφετεία Ανατολικής Κρήτης και Δυτικής Στερεάς Ελλάδος. Ο Πρόεδρος Εφετών κ. Γεράσιμος Τσουνής μας έστειλε την ομιλία του κατά τον αγιασμό του Εφετείου Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, την οποία και δημοσιεύουμε.

Σε συνθήκες βαθιάς παρατεταμένης και πολυεπίπεδης κρίσης, οι οποίες δεν επιτρέπουν ιδιαίτερους πανηγυρισμούς και εγκωμιαστικές εκδηλώσεις, το όνειρο του νομικού κόσμου της ευρύτερης περιοχής για την ίδρυση εφετείου στο νομό της Αιτωλοακαρνανίας είναι πραγματικότητα. Όμως, η δυσμενής εθνική συγκυρία, ενώ είναι πλην ελαχίστων αλλά σημαντικών ως προς τον συμβολισμό τους εξαιρέσεων, καταθλιπτική για όλα ανεξαίρετως τα κοινωνικά στρώματα και ομάδες της Χώρας, για τη Δικαιοσύνη είναι πλέον και βασιανιστική, διότι στο εγγύς μέλλον η τελευταία θα κληθεί να εφαρμόσει εργατικούς νόμους, οι οποίοι έχουν παραχθεί. 1) Σε εθνικό περιβάλλον μειωμένης κυριαρχίας όπως συνηθίζεται να λέγεται πλειστάκις και κατά κόρον από τα επίσημα χείλη της Ελληνικής Πολιτείας και 2) Από νομοθετικό σώμα, οι εκπρόσωποι του οποίου κατά την άσκηση του έργου τους και προκειμένου να αποστασιοποιηθούν από την προκαλούμενη κοινωνική δυσαρέσκεια και κατακρωαγή, αναζητούν στους πιστωτές λυτρωτικά γι' αυτούς άλλοθι. Η νομική θέση του έλληνα εργαζόμενου στην εργασιακή σχέση δεν είναι απλώς μειονεκτική. Γίνεται πλέον τραγική. Τα παραδοσιακά μέτρα πρόνοιας και προστασίας (αποζημίωση, απόλυση, οκτάωρη απασχόληση κ.λπ) τα οποία υποτίθεται ότι αποτελούσαν προστατευτικό για τον μισθωτό ανάχωμα απέναντι στην καταχρηστική συμπεριφορά του οικονομικά υπερέχοντος εργοδότη, έχουν πλέον απολέσει πολύ μεγάλο μέρος από την ενοχλητική για τον τελευταίο δραστηριότητά τους, ενώ οι άφραδες από το χρόνο γενικές ρήτρες του δικαϊκού μας συστήματος (καλή πίστη, απαγόρευση κατάχρησης, η υπεροχή της ευνοϊκότερης για τον εργαζόμενο ρύθμισης), οι οποίες κατά τη διαδρομή του χρόνου κυριολεκτικώς αποθεώθηκαν από τα ελληνικά εργατοδικεία για την απάμβλυνση των ανισοτήτων, είναι πολύ αμφίβολο αν πλέον αποτελούν στα χέρια της δικαιοσύνης αποτελεσματικά ιατρικά εργαλεία για την αποκατάσταση των ακρωτηριασμών. Πάντως, όλοι εμείς οι Έλληνες δικαστές, οι οποίοι τελευταίως και χωρίς να συντρέχει δικαιολογητικός λόγος παριστάμεθα μάρτυρες της επιχειρούμενης από την εκτελεστική εξουσία προσπάθειας θεσμικής απαξίωσης της δικαιοσύνης (είναι πρόσφατος λ.χ. ο νόμος για ένταξη των δικαστών στο ΙΚΑ όχι όμως και των βουλευτών) θα κάνουμε, όπως πάντα, το χρέος μας, τιμώντας τον όρκο που δώσαμε πριν από χρόνια, όταν άρχισε για μας το ανηφορικό και συγχρόνως μοναχικό οδοιπορικό. Στο οδοιπορικό αυτό έχουμε συμπαραστάτη και τη φυσική ηγεσία μας, εμπνεόμενοι από την παρρησία και την πειστικότητα του λόγου της.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Δ.Σ. ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΚΡΙΤΗ που χειρίζεται υπόθεση ευρύτερου ενδιαφέροντος

Με αφορμή όσα, τελευταία, έχουν ειπωθεί, ακόμα και από θεσμικούς παράγοντες, σχετικά με τη διαφωνία Ανακριτή στην πρόταση Εισαγγελέα, για το αν θα πρέπει να επιβληθούν προσωρινή κράτηση ή περιοριστικοί όροι σε κατηγορούμενο υπόθεσης ευρύτερου ενδιαφέροντος, το Δ.Σ., κατά τη συνεδρίασή του της 11-10-2011, αποφασίζει ομόφωνα, ως ακολούθως:

Οφείλουμε να υπενθυμίσουμε σε εκείνους που γνωρίζουν και λησμονούν και να πληροφορήσουμε τους υπόλοιπους, που δεν γνωρίζουν αλλά εκφέρουν άποψη σαν να γνωρίζουν, τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 87 παρ. 1, 2 του Συντάγματος του 1975, η Δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές που απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας και υπόκεινται, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους. Διατύπωση συνεπειών της συνταγματικής αρχής της δικαστικής ανεξαρτησίας (αρχής συναγομένης υπό την ισχύ του Συντάγματος του 1952 από τα άρθρα 87, 88 παρ. 1, 90 αυτού, συνδυαζόμενα) περιέχουν και τα άρθρα 177 του ΚΠοινΔ και 340 εδ. α του ΚΠολΔ. Κατά το πρώτο οι δικαστές δεν υποχρεούνται να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, αλλά πρέπει να αποφασίζουν κατά την δική τους πεποίθηση, ακούοντας, για τον σκοπό αυτόν, την φωνή της συνειδήσεώς τους και οδηγούμενοι από την απροσωπώλητη κρίση, που προκύπτει από τις συζητήσεις, για την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, για το αξιόπιστο των μαρτύρων και για την αξία των λοιπών αποδείξεων. Κατά το δεύτερο, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητά ο νόμος, το δικαστήριο κρίνει ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα και αποφασίζει κατά συνείδηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί (Διοικητική Ολομέλεια Αρείου Πάγου 18/1993).

Όσοι, συνεπώς, επιμένουν να φιλολογούν γύρω από το θέμα αυτό, θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι πρώτον δεν έχουν γνώση του φακέλλου της υπόθεσης που σχολιάζουν και δεύτερον δεν έχουν τη δυνατότητα και την ευχέρεια να αξιολογήσουν τις απόψεις των Δικαστικών Λειτουργών, που εκφράστηκαν, διότι αυτός ο θεσμικός ρόλος ανήκει σε άλλους αρμοδιότερους.

Όσον αφορά στο αδιαμφισβήτητο δικαίωμα του καθενός να εκφράζει άποψη επί παντός επιστητού, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι έχει ως αυτονόητη προϋπόθεση το δικαίωμα του Δικαστικού Λειτουργού να έχει την ΔΙΚΗ ΤΟΥ αυθεντική άποψη επί της υποθέσεως, κρίνοντας μόνο με γνώμονα τη συνείδησή του και το Νόμο. Στοιχείο απαραίτητο, που αποτελεί την ασφαλιστική δικλείδα της Δικαστικής Λειτουργίας για κάθε έλληνα πολίτη (έστω και αν αυτός είναι ο πλέον σσημασμένος κακοποιός), όταν βρίσκεται ενώπιον των Δικαστηρίων.

Στις δύσκολες εποχές που ζούμε, η τήρηση των παραπάνω κανόνων αποτελεί μονόδρομο για εμάς και ίσως, τη μοναδική ουσιαστική ασφάλεια που απολαμβάνουν σήμερα οι πολίτες.

Προς τον Πρόεδρο και Γ.Γ. του Δ.Σ. της ΕΔΕ

Εκφράζουμε την έντονη δυσαρέσκειά μας για την παράσταση του Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων και λοιπών μελών του Δ.Σ. του Προεδρείου στην εξωθεσμική συνάντηση των εκπροσώπων της αυτοαποκαλούμενης Τρόικας με τον Προϊστάμενο του Πρωτοδικείου Αθηνών. Η ενέργεια αυτή θέτει σε αμφισβήτηση την συνταγματικά κατοχυρωμένη λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών, καθ' όσον δίνει την εντύπωση ότι νομιμοποιεί την αντισυνταγματική και αντιθεσμική παρέμβαση των παραπάνω εκπροσώπων στο έργο της Δικαιοσύνης. Και τούτο μάλιστα σε χρονική στιγμή κατά την οποία η πολιτική ηγεσία έχει ανοίξει ουσιαστικό διάλογο με όλους τους θεσμικούς παράγοντες προς την κατεύθυνση της επίλυσης των χρόνιων προβλημάτων μας.

Θεωρούμε, ότι, προς διαφύλαξη του κύρους και της ανεξαρτησίας των θεσμών της Δικαιοσύνης, επιβάλλεται αφενός η αποχή των αρετών εκπροσώπων της από τέτοιες ενέργειες και αφετέρου η καταδίκη παρόμοιων εξωθεσμικών παρεμβάσεων από σύσσωμο το δικαστικό σώμα.

Έχουμε χρέος να περιφρουρήσουμε την δικαστική ανεξαρτησία και να συνεχίσουμε απερίσπαστοι να επιτελούμε τα καθήκοντα μας, όπως μόνο το Σύνταγμα, ο Νόμος και η συνείδησή μας, επιτάσσουν.

Τα μέλη του Δ.Σ.
Ακριβή Ερμίδου
Βαρβάρα Πάπαρη
Μαργαρίτα Στενιώτη

Σημείωση: Λυπούμεθα για τη θέση αυτή των τριών συναδέλφων, η οποία είναι ταυτόσημη με την αρχική θέση του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Ως απάντηση στη θέση αυτή, παραπέμπουμε στο Δελτίο Τύπου της Ένωσής μας αλλά και στην Ανακοίνωση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, (βλ. σε. 12). Λυπούμεθα, γιατί εξηγήσαμε το λόγο επίσκεψης της Τρόικας, Λυπούμεθα, γιατί έπρεπε να γνωρίζουν για τις αρχές μας...

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Πρόσφατα κυκλοφόρησε το έργο του διακεκριμένου δικαστικού λειτουργού κ. Βασιλείου Ρήγα, Αρεοπαγίτου ε.π., ο οποίος τίμησε με την επιστημονική, το ήθος και την εργατικότητα του το δικαστικό σώμα και γενικά τη νομική επιστήμη. Το έργο του «ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ», το οποίο περιλαμβάνει μια εκτενή γενική εισαγωγή στο Αστικό Δικονομικό Δίκαιο και βασικές έννοιες της Πολιτικής Δικονομίας, το κείμενο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αυτός ισχύει σήμερα, μετά τον τελευταίο Ν. 3994/2011, με τη σχετική πρόσφατη βιβλιογραφία -αρθρογραφία, αποτελεί χρήσιμο βοήθημα για τον εφαρμοστή του Αστικού Δικονομικού Δικαίου.

Συγχαιρούμε τον κ. Ρήγα και του λέμε να συνεχίσει το επιστημονικό του έργο, γιατί έχει πολλά ακόμα να προσφέρει στη Νομική Επιστήμη.

Ο συνάδελφος Αρεοπαγίτης Κωνσταντίνος Φράγκος, μετά την έκδοση του πρώτου βιβλίου του, το 2008, με τίτλο «Καθήκοντα και Δικαιώματα του Ποινικού Δικαστή», που διέθεσε αφιλοκερδώς, μέσω της Ένωσής μας, και διανεμήθηκε δωρεάν σε όλους τους δικαστές και εισαγγελείς της Χώρας, βιβλίο που είχε ευρεία απήχηση και πρακτική εφαρμογή στα ποινικά δικαστήρια, μετά από τριετή θητεία του ως Αρεοπαγίτη στο ποινικό τμήμα του Αρείου Πάγου, εξέδωσε και ήδη διατίθεται στην αγορά, μέσω των εκδόσεων «Σάκκουλα ΑΕ - Αθήνα-Θεσσαλονίκη», στην τιμή των 120 ευρώ, το δεύτερο βιβλίο του, «ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ».

που περιέχει σε απλή, λιτή και κατανοητή γλώσσα, Ερμηνεία, Πρακτική και πλήρη κατά άρθρο Νομολογία του Αρείου Πάγου των τελευταίων ετών μέχρι και Αυγούστου 2011, σε ένα πρακτικά εύχρηστο κείμενο 1500 σελίδων, ενός τόμου, που πιστεύουμε ότι θα υποβοηθήσει πολύ τους συναδέλφους, αλλά και τους δικηγόρους, να επιλύουν άμεσα και γρήγορα τα ποινικά δικονομικά ζητήματα που θα τους προκύπτουν, στην προδικασία, στην ανάκριση, στα Δικαστικά Συμβούλια και στα ακροατήρια όλων των δικαστηρίων, ακόμα και στον Άρειο Πάγο.

Εκ μέρους της Ένωσής μας, της οποίας διετέλεσε ο ανωτέρω συνάδελφος αναπληρωτής Γεν. Γραμματέας και Αντιπρόεδρος, με θετική προσφορά στην ένωση επί δεκαετία, τον συγχαιρούμε και του ευχόμαστε καλή επιτυχία στο βιβλίο του αυτό.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΥΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ
Με τη συνεργασία
ΜΥΡΩΝΟΣ ΕΜΜ. ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ

Η ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ
ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ, ΝΑΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα 2010, σελ. 227

1. Πρόσφατα κυκλοφόρησε σε Β' έκδοση από τις εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα το βιβλίο (μονογραφία) του δικηγόρου Αθηνών κ. Εμμανουήλ Μυρ. Γιαννακάκη, με τη συνεργασία του δικηγόρου - Relitsanwalt κ. Μύρωνος Εμμ. Γιαννακάκη, που πραγματεύεται το ζήτημα της διακοπής της παραγραφής κατά το αστικό και το δημόσιο δίκαιο.

2. Το βιβλίο διαφέρει σε οκτώ μέρη: -Την Εισαγωγή, όπου εκτίθεται η έννοια της διακοπής της παραγραφής, ο δικαιολογητικός λόγος, ο σκοπός και το ζήτημα του χρόνου της διακοπής της παραγραφής.

-Τα μέρη Β-ΣΤ (που αναφέρονται στο αστικό δίκαιο), όπου εξετάζονται οι διάφοροι λόγοι διακοπής της παραγραφής με ενέργειες πριν από την έναρξη του δικαστικού αγώνα, με ενέργειες που αποτελούν έναρξη του δικαστικού αγώνα, ενέργειες μετά την έναρξη του (κατά την επιδικία) και κατά την αναγκαστική εκτέλεση, καθώς και άλλοι λόγοι διακοπής.

-Τη διακοπή της παραγραφής στο Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο (μέρος Ζ).

-Τη διακοπή της παραγραφής αξιώσεων του δημοσίου ή κατά του δημοσίου (μέρος Η).

3. Το έργο ολοκληρώνεται με πλούσιο βιβλιογραφικό πίνακα και λημματικά ευρετήρια.

Η παραγραφή και η διακοπή της έχουν πρόδηλα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την πράξη, αλλά και για τη θεωρία. Είναι, άλλωστε, γενικά γνωστό πως τόσο στη νομολογία όσο και στη θεωρία συχνά εμφανίζονται διχασμοί ως προς την παραγραφή και τη διακοπή της.

Το έργο πετυχαίνει να ταξινομήσει κατά τρόπο συστηματικό όλους τους λόγους διακοπής της παραγραφής, με βάση ιδίως την πορεία της αξιώσεως από τη γένεσή της, έως και την ικανοποίησή της με την αναγκαστική εκτέλεση. Έτσι, ο αναγνώστης του βιβλίου αποκτά μια πλήρη εικόνα του θέματος, ο δε θεωρητικός και ο εφαρμοστής του δικαίου έχει τη δυνατότητα αμέσως -ανάλογα με το χρονικό σημείο, κατά το οποίο ανακύπτει το θέμα- να ανεύρει σοφά και πλήρη ενημέρωση, πέραν από τις τοποθετήσεις των συγγραφέων στο εριζόμενο και μη θέματα, τόσο στην πλούσια νομολογία που παρατίθεται στις υποσημειώσεις όσον και στους συγγραφείς.

4. Ο κύριος όγκος του βιβλίου (σ. 19-108) αναφέρεται στο αστικό (ιδιωτικό) δίκαιο.

Συγχαιρούμε τους συγγραφείς και το επιστημονικό τους έργο. Εξάλλου ο κύριος Εμμ. Γιαννακάκης μας έχει συνηθίσει με τους επιστημονικούς του προβληματισμούς στα συνέδρια των Ελλήνων Δικονομολόγων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Αθήνα 14-10-2011

Προς : Τον Υπουργό Δικαιοσύνης,
Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
κ. Μιλτιάδη Παπαϊωάννου

Κύριε Υπουργέ

Παρακαλούμε, όπως θέσετε υπόψη του κ. Πρωθυπουργού και του κ. υπουργού Οικονομικών τα εξής :

Α) Αναδρομικά δικαστικών λειτουργιών.

Αφορούν την περίοδο 2003 έως 2007. Η Κυβέρνηση ρύθμισε την καταβολή τους σε πέντε (5) δόσεις. Καταβλήθηκαν οι τρεις (3) από τις πέντε(5) δόσεις. Οι δύο(2) δόσεις, που οφείλονται, έπρεπε να καταβληθούν την 1-7-2010 η μία και 1-7-2011 η άλλη.

Με κοινή Υπουργική απόφαση ανεστάλη η καταβολή τους και ορίσθηκε νέος χρόνος καταβολής 1-11-2012 και 1-11-2013 αντίστοιχα.

Ο κ. Υπουργός Οικονομικών, αρχικά ο κ. Παπακωνσταντίνου και στη συνέχεια ο κ. Βενιζέλος, υποσχέθηκαν την έκδοση ισόποσων ομολόγων για την εξόφληση τους και αυτό ορίσθηκε με νόμο (άρθρ. 24 παρ. 6 του Ν. 3867/2010).

Ήδη ο κ. Υπουργός Οικονομικών, αν και στις 7-9-2011 μας διαβεβαίωσε ότι η Κυβέρνηση θα ανταποκριθεί στη δέσμευσή της, πολύ περισσότερο που αρκετοί συνάδελφοι έχουν προβεί σε προεξόφληση στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εν τούτοις πληροφορούμεθα από τα ΜΜΕ ότι αναστέλλεται εκ νέου η έκδοσή τους και η εξόφληση της απαίτησης.

Ενόψει του ότι οι δικαιούχοι δικαστικοί λειτουργοί έχουν προβεί σε οικογενειακό οικονομικό προγραμματισμό (δάνεια κλπ), προτείνουμε τις εξής λύσεις:

1ον Αν η εξόφληση της απαίτησης προγραμματισθεί για αργότερο χρόνο, τότε να έχουν τη δυνατότητα οι δικαιούχοι της απαίτησης, να την προτείνουν σε συμφωνισμό με ανταπαιτήσεις του δημοσίου, προερχόμενες από φόρους, εισφορές, τέλη κ.α.

Προς τούτο αρκεί η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, καθόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο νόμο. (Σας αποστέλλουμε σχέδιο της σχετικής ρύθμισης)

2ον Να εξεταστεί η δυνατότητα μερικής καταβολής της απαίτησης.

Β) Αποδοχές

Ενόψει της μέχρι τώρα μειώσεώς τους σε ποσοστό 40%, περίπου, να δηλωθεί, δεόντως, ότι δεν θα υπάρξουν άλλες μειώσεις.

Γ) Ένταξη στον Ασφαλιστικό φορέα Ι.Κ.Α.

Θεωρούμε τη διάταξη Αντισυνταγματική και ζητούμε την κατάργησή της, έτσι ώστε όλοι οι Λειτουργοί των τριών λειτουργιών του Κράτους να εξακολουθήσουν να έχουν ως, ασφαλιστικό φορέα, το Δημόσιο.

Με τιμή

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Προς
Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους

ΕΓΓΡΑΦΟ ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Γενική Διεύθυνση Θησαυροφυλακίου και Προϋπολογισμού

Κοινοποίηση: Προς τον Γεν. Γραμματέα του Υπ.Οικονομικών Κ. Ηλία Πλασκοβίτη

Με τη διάταξη του αριθ. 24§8 του Ν. 3867/2010, προβλέπεται η καταβολή των οφειλόμενων δύο (2) δόσεων της έκτακτης παροχής του Ν. 3620/2007 προς τα μέλη μας, να γίνει με την έκδοση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Σε συνέχεια του υπ' αριθ. 2/61967/0023 Α/17-9-2010 τελευταίου εγγράφου σας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αφού, με τη συνδρομή των Δικαστικών Ενώσεων, συγκέντρωσε τα στοιχεία όλων των δικαιούχων εν ενεργεία Δικαστικών Λειτουργών, σας τα διαβίβασε σε ηλεκτρονική μορφή με το υπ' αριθ. 16716/21-2-2011 διαβιβαστικό έγγραφο του, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχει υλοποιηθεί η παραπάνω έκδοση και να καθυστερεί η εξόφληση των οφειλόμενων δόσεων προς τα μέλη μας.

Προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία έκδοσης των ομολόγων ως αύλων τίτλων από την Τράπεζα της Ελλάδος, σας γνωρίζουμε ότι συμφωνούμε η διάθεση των ομολόγων αυτών να γίνει μέσω του Ταχυδρ. Ταμιευτηρίου της Ελλάδος, το οποίο, με το από 12-9-2011 έγγραφο του, που σας απηύθυνε, αποδέχεται να αναλάβει την υπηρεσία αυτή.

Για το σκοπό αυτό τα μέλη μας Δικαστικοί και Εισαγγελικοί Λειτουργοί προτίθενται άμεσα να συνάψουν ατομικές συμβάσεις θεματοφυλακής αύλων τίτλων με το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ώστε η έκδοση των ομολόγων και η ικανοποίηση της απαίτησής τους να ολοκληρωθεί στο συντομότερο δυνατό χρόνο

Οι Πρόεδροι των Ενώσεων

Αρ πρωτ.: 100/2011
Προς τον Υπουργό Οικονομικών
κ. Ευάγγελο Βενιζέλο
Κοινοποίηση: Υπουργό Δικαιοσύνης

Κύριε Υπουργέ,

Ενόψει της αναστάτωσης που επικρατεί στο δικαστικό σώμα, απ' όσα στον τύπο αναφέρονται (οι συντάκτες επικαλούνται πηγές του Υπουργείου σας), αναφορικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης ως προς το μισθολογικό μας και των αντιθέτων διαβεβαιώσεων που μας παρείχατε κατά τη συνάντησή της 7ης Σεπτεμβρίου 2011, παρακαλούμε να έχουμε μία συνάντηση μαζί σας, αν είναι δυνατόν και εντός της ημέρας.

Με τιμή,
Οι Πρόεδροι των Ενώσεων

Αρ πρωτ.: 72/2011
Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης,
κ. Μιλτιάδη Παπαϊωάννου

Κύριε Υπουργέ,

Παρακαλούμε πολύ όπως άμεσα ορισθεί συνάντηση των Προεδρείων των Δικαστικών Ενώσεων μαζί σας, προκειμένου να συζητηθούν θέματα που αφορούν τους Δικαστικούς Λειτουργούς, ιδίως μετά την κατάθεση στη Βουλή την 14-7-2011 του σχεδίου νόμου με θέμα : «Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και την δημοσιονομική εξυγίανση», στην αιτιολογική έκθεση του οποίου, επί του άρθρου 22 περιλαμβάνεται πρόβλεψη για μείωση επιδομάτων δημοσίων λειτουργών.

Με τιμή,
Οι Πρόεδροι των Ενώσεων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για τους σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών

Αρ πρωτ.: 71/2011
Προς τον Υπουργό Οικονομικών
κ. Ευάγγελο Βενιζέλο

Κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια του υπ αρ. πρωτ. 64/1-7-2011 εγγράφου μας, ζητούμε εκ νέου άμεση συνάντηση των Προεδρείων των Δικαστικών Ενώσεων μαζί σας, προκειμένου να συζητηθούν θέματα που αφορούν τους Δικαστικούς Λειτουργούς, ιδίως μετά την κατάθεση στη Βουλή την 14-7-2011 του σχεδίου νόμου με θέμα : «Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και την δημοσιονομική εξυγίανση», στην αιτιολογική έκθεση του οποίου, επί του άρθρου 22 περιλαμβάνεται πρόβλεψη για μείωση επιδομάτων δημοσίων λειτουργών.

Με τιμή,
Οι Πρόεδροι των Ενώσεων

Αρ Πρωτ : 104/2011
ΠΡΟΣ: Τους Σπουδαστές
της Εθνικής Σχολής Δικαστών

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σας γνωρίζουμε ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 1 του Ν. 3900/2010 Επιτροπή του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην οποία προεδρεύει ο Πρόεδρος του ΣτΕ, έκανε δεκτό σχετικό αίτημά μας και οι υποθέσεις **περί υπαγωγής των νέων Δικαστικών Λειτουργών στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)**, θα εισαχθούν, προς εξέταση, στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου (ΣτΕ), με τη διαδικασία της Πρότυπης δίκης.

Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΔΑΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ

Στις 12.7.2011 η Ένωση μας πραγματοποίησε οκταήμερη αεροπορική εκδρομή στις Δαλματικές Ακτές και συγκεκριμένα στην Κροατία και Σλοβενία με γεύση και από Βοσνία -Ερζεγοβίνη.

Η Κροατία είναι γεμάτη δαντελωτές παραλίες, γραφικά νησάκια, όμορφες πόλεις με εξαιρετικής αρχιτεκτονικής δομής κτίρια και ωραίες και μεγάλες πλατείες, αρχαίες καστροπολιτείες, μεσαιωνικές πόλεις. Είναι παράδεισος ήλιου και θάλασσας και θεωρείται ένας από τους πιο μαγευτικούς προορισμούς της Μεσογείου, τουλάχιστον από τους ξένους τουρίστες, που συρρέουν εκεί κάθε χρόνο κατά εκατομμύρια.

Και βεβαίως όλες οι πόλεις που επισκεφθήκαμε είναι αξιόλογες και δεν μπορεί κανείς να παραλείψει κάποια από αυτές. Λόγω, όμως, περιορισμένου χώρου, θα αναφερθώ, περιληπτικά, στις σπουδαιότερες από αυτές. Το ΝΤΟΥΜΠΡΟΒΝΙΚ, η νοτιότερη πόλη των Δαλματικών Ακτών, μια πόλη μνημείο, με τα υπέροχα τείχη και τα καταπράσινα νησάκια του, θεωρείται το «μαργαριτάρι της Αδριατικής» και είναι μια από τις ομορφότερες πόλεις του κόσμου. Στο ΣΠΑΙΓ, το οποίο αποτελεί υπαίθρια μουσείο και είναι μεγάλο τουριστικό θέρετρο, επισκεφθήκαμε το ανάκτορο - κάστρο του Ρωμαίου αυτοκράτορα Διοκλητιανού. Η πόλη - νησί ΤΡΟΓΚΙΡ, η οποία ιδρύθηκε από Έλληνες αποίκους, έχει χαρακτηριστεί από την UNESCO μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και αποκαλείται «μινιατούρα της Βενετίας». Κοσμοπολίτικες πόλεις είναι η ΟΠΑΤΙΑ, η οποία αποκαλείται «Νίκαια της Αδριατικής», και η ΡΙΕΚΑ.

Απαράμιλλου φυσικού κάλλους είναι το εθνικό πάρκο ΚΡΚΑ, καθώς και ο εθνικός δρυμός των λιμνών ΠΛΙΒΙΤΣΕ, ένα φυσικό συγκρότημα από 16 λίμνες, άλλη ψηλότερα και άλλη χαμηλότερα, που με μια σειρά καταρρακτών τα νερά πέφτουν από τη μια λίμνη στην άλλη. Πολύ ενδιαφέροντα είναι και τα σπήλαια ΠΟΣΤΟΪΝΑ με τους σταλακτίτες και σταλαγμίτες, τα οποία βρίσκονται στη Σλοβενία και θεωρούνται τα δεύτερα σε μέγεθος σπήλαια της Ευρώπης, ένα μεγάλο μέρος των οποίων διασχίσαμε με τρενάκι.

Φθάνοντας στο τέλος της εκδρομής, επισκεφθήκαμε την πανέμορφη πρωτεύουσα της Σλοβενίας ΛΙΟΥΜΠΛΙΑΝΑ με το μεσαιωνικό της κάστρο και την τριπλή γέφυρα Tromostonje και την πρωτεύουσα και καρδιά του πολιτισμού, των τεχνών, του αθλητισμού και της παιδείας της Κροατίας ΖΑΓΚΡΕΜΠ, με τα άριστοι αρχιτεκτονικής δομής κτίρια.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι αυτά τα Κράτη, τα οποία στα μάτια των αδων θεωρούνται τριτοκοσμικά, παρά τους ανελέητους βομβαρδισμούς που δέχθηκαν, ίχνη των οποίων φαίνονται ακόμη σε μερικά κτίρια, κατόρθωσαν, σε σύντομο χρονικό διάστημα, να ανασυγκροτηθούν και να παρουσιάσουν την υπέροχη εικόνα που είδαμε.

Η εκδρομή ήταν αρτίως οργανωμένη, μείναμε στα καλύτερα, κατά τα δυνατόν, ξενοδοχεία και είχαμε άριστο αρχηγό - ξεναγό, ο οποίος όχι μόνο είχε τέλεια γνώση της ιστορίας της περιοχής, αλλά και στάθηκε μέχρι το τέλος δίπλα στην ομάδα, επιλύοντας οποιοδήποτε πρόβλημα παρουσιαζόταν.

Συγχαρητήρια αξίζουν στον Πρόεδρο της Ενώσεως Αρεοπαγίτη Χαράλαμπο Αθανασίου και στην οργανώτρια της εκδρομής, Ειρηνοδίκη Αγγελική Δεμέστιχα, οι οποίοι, με την παρουσία τους, τη συμπαράστασή τους στην ομάδα, την ενεργό συμμετοχή τους και την πρόνοια τους να τηρηθεί επακριβώς το πρόγραμμα, παρά τη στενότητα του χρόνου, τίμησαν την εκδρομή και προσπάθησαν να γίνει αυτή όσο το δυνατόν πιο ευχάριστη για όσους συμμετείχαν σ' αυτήν, πράγμα το οποίο και πέτυχαν, καθώς και στο γραφείο ταξιδιών Thiamis, το οποίο οργάνωσε το πρόγραμμα και πραγματοποίησε την εκδρομή. Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ και στην ομάδα των εκδρομέων, οι οποίοι με τα τραγούδια τους και τα ανέκδοτα τους, αλλά κυρίως με την ομοψυχία και την ευγένεια τους ομόρφυναν την εκδρομή.

Ιωάννης Γιαννακόπουλος,
Αρεοπαγίτης

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Από τον Γεώργιο Μανωλίδη, Πρόεδρο Εφετών, Γεν. Γραμματέα της ΕΔΕ.

Επιτέλους, σημειώθηκε πρόοδος. Μετά από τις συνεχείς προσωπικές επαφές και έγγραφα υπομνήματά μας, ο αναπληρωτής Υπουργός Πολεοδομίας και Χωροταξίας κ. Σηφουνάκης υπέγραψε πρόσφατα το σχέδιο Πρ. Δ/τος έγκρισης της Πολεοδομικής Μελέτης για την πρώτη έκταση στις Ροβιές, που αδικαιολόγητα καθυστερούσε και ήδη το Νομικό Τμήμα του Υπουργείου το διαβίβασε προς επεξεργασία στο ΣΤΕ. Πιστεύουμε ότι όλα θα εξελιχθούν ομαλά και η διαδικασία έγκρισης θα ολοκληρωθεί σύντομα.

Για τη δεύτερη έκταση στην ίδια περιοχή, με τη νέα ρύθμιση στο Νόμο 4014/2011 που ψηφίστηκε πρόσφατα (ΦΕΚ 209 Α'/21-9-2011), διευκολύνεται η διαδικασία του πρώτου σταδίου έγκρισης της Πολεοδομικής Μελέτης, αφού η απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων υπογράφεται πλέον μόνο από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και όχι από τους Υπουργούς Υγείας και Γεωργίας, όπως ίσχυε πριν την τροποποίηση. Μετά τη ρύθμιση αυτή η σχετική Υπουργική Απόφαση έχει διαβιβαστεί και πάλι στο γραφείο του νέου Υπουργού και αναμένεται σύντομα η υπογραφή της, για να ακολουθήσει αμέσως το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας μέχρι την έκδοση του τελικού εγκριτικού Πρ. Δ/τος. Στη συνέχεια δημοσιεύουμε και το σχετικό ενημερωτικό σημείωμα του τεχνικού μας συμβούλου μελετητή μηχανικού Αθαν. Αθανασιάδη.

Για την έκταση στην ΚΑΝΤΙΑ, η προσφυγή μας, που καταθέσαμε εμπρόθεσμα ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Δασικών Αμφισβητήσεων στο Ναύπλιο, εκκρεμεί και όπως μας διαβεβαίωσε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, θα συζητηθεί κατά την πρώτη συνεδρίασή της που θα πραγματοποιηθεί μέσα στον τρέχοντα μήνα. Στη συζήτηση αυτή θα παρασταθούμε μαζί με τους νομικούς και τεχνικούς μας συμβούλους, όπως και στην πρωτοβάθμια Επιτροπή, για να υποστηρίξουμε τις απόψεις μας και να καταθέσουμε έγγραφα και στοιχεία που αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς μας. Νεότερη ενημέρωση για τις εξελίξεις θα υπάρξει μέσα από την ιστοσελίδα της Ένωσης.

22ο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Α. ΑΡΧΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ 274στρ.

Σε συνέχεια του προηγούμενου σημειώματός μου, που αφορά τον φάκελο για την έγκριση της Πολεοδομικής Μελέτης, σας ενημερώνω ότι:

1. Το σχέδιο Π.Δ. της Πολεοδομικής Μελέτης βρίσκεται στο ΣΤΕ από τον Αύγουστο του 2011 για επεξεργασία, έλεγχο και τελική έγκριση.

Β. ΔΕΥΤΕΡΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ 107.8στρεμ.

Όσον αφορά την δεύτερη έκταση που βρίσκεται στην ίδια περιοχή, σε συνέχεια του προηγούμενου υπομνήματος, σας ενημερώνω ότι:

Η Υπουργική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο) της Πολεοδομικής Μελέτης έχει τελικά διαβιβαστεί ξανά από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Π.Ε.), στις αρχές του Οκτωβρίου, στο γραφείο του νέου Υπουργού και αναμένεται να υπογραφεί από αυτόν εντός του Νοεμβρίου 2011.

Επισημαίνεται ότι με τον Ν.4014 (ΦΕΚ Α' 209/21.09.2011) έχει καταργηθεί η συνυπογραφή της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο) και από τους Υπουργούς Υγείας και Γεωργίας.

Ο Μελετητής
Αθαν. Αθανασιάδης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

πλήρης δικαίωση της Ένωσης μας

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας προς άρση ενδεχόμενων παρεξηγήσεων επιθυμεί να δηλώσει κατηγορηματικά το σεβασμό με τον οποίο το δικηγορικό σώμα περιβάλλει ανέκαθεν τη δικαστική κοινότητα και τους εκπαιδωμένους αυτής, σεβόμενο το σημαντικό και διακριτό ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι Δικαστές στα πλαίσια μιας ευνομούμενης πολιτείας.

Η συνεργασία που έχει αναπτυχθεί μεταξύ των Δικαστικών Ενώσεων και των κατά τόπους Δικηγορικών Συλλόγων είναι διαχρονική, αγαστή και έχει ως πρώτιστο μέλημα την ομαλή πορεία και λειτουργία της Δικαιοσύνης.

Η προσφορά των Δικαστικών Ενώσεων και του Προεδρείου τους αναφορικά με τη διαφύλαξη και υπεράσπιση των θεσμών και της ανεξαρτησίας αυτών είναι αναμφισβήτητη και αντάξια του ρόλου τους ως θεματοφύλακων των τελευταίων.

Η αναγκαιότητα της ειδικής και προσεκτικής μισθολογικής μεταχείρισης - για προφανείς λόγους και με τρόπο ανάξιο του λειτουργήματος που επιτελούν - ουδόλως τίθεται υπό αμφισβήτηση, πολλώ δε μάλλον από τη στιγμή κατά την οποία αναγνωρίζεται και κατοχυρώνεται ρητά διά του άρθρου 88 του Συντάγματος. Κατά συνέπεια, ουδέποτε αποτέλεσε και ούτε φυσικά μπορεί να αποτελέσει στο μέλλον αντικείμενο συζήτησης και διαπραγμάτευσης με τον οποιονδήποτε, θεσμικό ή εξωθεσμικό παράγοντα.

Αυτό που παγίως επιζητά και επιδιώκει η Δικηγορική κοινότητα είναι η συνεργασία όλων των φορέων που εμπλέκονται στο σύστημα απονομής της Δικαιοσύνης, Δικηγόρων, Δικαστικών Λειτουργών και Δικαστικών Υπαλλήλων, με στόχο την αντιμετώπιση των χρόνιων δυσλειτουργιών της Ελληνικής Δικαιοσύνης που συνιστούν και τους λόγους που η απονομή της Δικαιοσύνης καθυστερεί υπερβολικά, αγγίζοντας σε πολλές περιπτώσεις τα όρια της αρνησιδικίας.

Οι ευθύνες της Πολιτείας αναφορικά με την αντιμετώπιση των πάγιων, διαχρονικών και πραγματικών προβλημάτων της Δικαιοσύνης, ήτοι των τεράστιων ελλείψεων σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή, είναι δεδομένες και καθιστούν επιτακτική την ανάληψη στοχευμένων δράσεων, κατόπιν ουσιαστικού διαλόγου με τους συλλειτουργούς του συστήματος απονομής της Δικαιοσύνης, έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε ουσιαστική αναμόρφωση του θεσμού.

Η ΕΦΕΔΡΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ενόψει ότι θεωρούμε ότι η θέση σε εργασιακή εφεδρεία δικαστικών υπαλλήλων θα αποδιοργανώσει τις δικαστικές υπηρεσίες, αποστείλλαμε το πιο κάτω έγγραφο στις Δικαστικές Υπηρεσίες

Αθήνα 7/10/2011

Αρ. Πρωτ. 97

ΠΡΟΣ: Τους Διευθύνοντες τα Εφετεία και Πρωτοδικεία της Χώρας

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως γνωρίζετε η Κυβέρνηση προτίθεται να θέσει σε εργασιακή εφεδρεία κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων και, όπως διαφαίνεται και δικαστικούς υπαλλήλους. Μια τέτοια εκδοχή, αντιλαμβάνεστε ότι θα καταστήσει αδύνατη την απρόσκοπτη λειτουργία των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την απονομή της Δικαιοσύνης.

Προς τούτο παρακαλούμε να μας γνωρίσετε μέχρι τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου (FAX: 210-8841529) τα εξής:

Α) Τις οργανικές θέσεις υπαλλήλων (Γραμματέων-Επιμελητών-Δακτυλογράφων) της υπηρεσίας σας.

Β) Πόσες από αυτές τις θέσεις είναι κενές.

Γ) Πότε (και αν) έγινε η τελευταία αύξηση των οργανικών θέσεων των ανωτέρω, κατά κατηγορία και

Δ) Πόσοι εκ των ανωτέρω υπηρετούντων υπαλλήλων υπάρχει περίπτωση να υπαχθούν στην εργασιακή εφεδρεία και, ως εκ τούτου, σε πόσες θα ανέλθουν οι κενές οργανικές θέσεις.

Παρακαλούνται οι Πρόεδροι Πρωτοδικών να μεριμνήσουν οι ίδιοι για την αποστολή των ανωτέρω στοιχείων των Ειρηνοδικείων και Πταισματοδικείων της περιφέρειάς τους.

Κοινοποίηση: Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος

Σύλλογος Δικαστικών Υπαλλήλων Αθήνας

ΔΗΛΩΣΗ

Του Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων
κ. Χαράλαμπος Αθανασίου, Αρεοπαγίτη
(Με αφορμή τη στοχοποίηση της Δικαιοσύνης σε θεσμικό και οικονομικό επίπεδο)

Στη Χώρα μας μετά την κατάρρευση της νοσηματοδότησης του πολιτικού βίου και την αποδόμηση της κοινωνίας που επήλθε με την λήψη των οικονομικών μέτρων, επιχειρείται και η υποβάθμιση της Δικαιοσύνης τόσο σε θεσμικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο.

Το φρόνημα των Δικαστών δεν κάμπτεται από επιθέσεις προετομασίας για οικονομικές περικοπές.

Οι Δικαστές συμπαρίστανται στον μαστιζόμενο από την οικονομική ανέχεια λαό και έχουν επιδείξει τις ευαισθησίες εκείνες (βλ. απόφαση για συμβασιούχους) που τους καταξιώνουν στη συνείδηση του.

Όμως πρέπει όλοι να αντιληφθούν ότι οι Δικαστικοί Λειτουργοί έχουν υποστεί τις μεγαλύτερες μειώσεις των αποδοχών τους (40% περίπου), αν και έχουν μισθολόγιο προβλεπόμενο από το Σύνταγμα, το οποίο είναι ειδικό, το μεν λόγω της φύσεως του λειτουργήματος τους, το δε διότι εργάζονται πέραν του συνήθους ωραρίου, καθώς και γιορτές και αργίες.

Δελτίο τύπου
αναφορικά με την επίσκεψη της Τρόικας

Την Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου Αθηνών κ. Ε. Νικόπουλου, μη προγραμματισμένη συνάντηση με κλιμάκιο εκπροσώπων της Τρόικας στην Αθήνα. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν εκ μέρους της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων ο Πρόεδρος κ. Χαράλαμπος Αθανασίου, ο Αν. Γενικός Γραμματέας κ. Παναγιώτης Λυμπερόπουλος και το μέλος του ΔΣ κ. Ιωάννης Παπαϊωάννου. Κατά τη συνάντηση, από τους Δικαστικούς Λειτουργούς που μετείχαν αναπτύχθηκε:

1) Το θεσμικό πλαίσιο της Δικαστικής Λειτουργίας, με την επισήμανση των συνταγματικών διατάξεων που κατοχυρώνουν την διάκριση και ισοτιμία των τριών Λειτουργιών και την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των Δικαστικών Λειτουργών.

2) Το νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει την άσκηση των δικαστικών καθηκόντων και καθορίζει τις συνθήκες εργασίας μας.

3) Τα στατιστικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η τεράστια δικαστηριακή ύλη που ετησίως εισάγεται στα πολιτικά και ποινικά Δικαστήρια, ο μεγάλος αριθμός των εκδιδομένων αποφάσεων ανά Δικαστή ετησίως και το υψηλό επίπεδο δικαιοδοτικού έργου που παράγεται.

4) Ο ρόλος και η σημασία της αιτιολογίας των Δικαστικών αποφάσεων αλλά ταυτόχρονα και η επίδραση του παράγοντα αυτού στον πραγματικό χρόνο έκδοσης τους.

5) Το ζήτημα της μη πλήρωσης αλλά και μείωσης των οργανικών θέσεων των Δικαστικών Λειτουργών στα Δικαστήρια του πρώτου βαθμού.

6) Το ζήτημα της μη πλήρωσης των κενών οργανικών θέσεων Δικαστικών Υπαλλήλων.. 7) Το ζήτημα της μείωσης κατά 38,5% των αποδοχών των Δικαστικών Λειτουργών και των πολύ σημαντικών μειώσεων του εισοδήματος των Δικαστικών Υπαλλήλων και των ατομικών και κοινωνικών συνεπειών που έχουν προκαλέσει.

8) Το αίτημα της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων για συγκεκριμένες νομοθετικές παρεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης για τη διάθεση των μεγαλύτερων Δικαστηρίων της Χώρας σε μικρότερες περιφέρειες.

9) η ανάγκη εισαγωγής νέων τεχνολογιών στη Δικαιοσύνη με την ταυτόχρονη αξιοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού και την πρόσληψη εξειδικευμένου για την εξυπηρέτηση των νέων εφαρμογών.

Στη συζήτηση που διεξήχθη μας δόθηκε μια ακόμα φορά η ευκαιρία να εκθέσουμε σε διεθνή όργανα (όπως πρόσφατα συνέβη με την συμμετοχή μας στην συνεδρίαση της IAJ-UIM (Διεθνούς Ένωσης Δικαστών) στην Κωνσταντινούπολη) το μέγεθος και την ποιότητα του έργου που παράγει ο Έλληνας Δικαστικός Λειτουργός.

1.10.2011